

BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. SARAJEVO

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ ZA 2021. GODINU

Sadržaj

	Strana
Obraćanje Predsjednice Uprave	2
Godišnji izvještaj za 2021. godinu	3
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	14
Izvještaj nezavisnog revizora	15-19
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	20
Izvještaj o finansijskom položaju	21
Izvještaj o promjenama kapitala	22
Izvještaj o novčanim tokovima	23
Napomene uz finansijske izvještaje	24-112

Poštovani,

Zadovoljstvo mi je da Vam predstavim rezultate poslovanja Bosna Bank International d.d. u 2021. godini. Stabilno operativno poslovanje, rast novih plasmana finansiranja u oba segmenta, građanstvu i privredi, te odgovorno upravljanje politikama rizika potvrda su ispravnosti našeg poslovnog modela.

Aktiva Banke je rasla 13,5% u odnosu na prethodnu godinu. Unaprijeđenje ponude i digitalizacija usluga omogućili su da Banka u segmentu fizičkih lica zabilježi rast plasmana od 7,0% u odnosu na kraj prethodne godine.

I u domenu poslovanja sa pravnim licima Banka je iskazala značajnu podršku svojim klijentima intenziviranjem poslovnih aktivnosti utemeljenih na inovativnim proizvodima, te zabilježila rast finansiranja od preko 6,0%.

U istom periodu, ukupan depozitni potencijal uvećan je za 20,0%, kao rezultat velikog poverenja koje Bosna Bank International uživa na tržištu.

Nema sumnje da će 2021. godina ostati upamćena kao godina u kojoj smo nastavili i intenzivirali procese digitalizacije i postavili pretpostavke za održiv rast u budućnosti. Sveobuhvatna digitalna transformacija bankarskog poslovanja, kao proces koji traje već neko vrijeme, u okolnostima uzrokovanim globalnom pandemijom koronavirusa, dobija novu dimenziju te u još većoj mjeri stavlja naglasak na razvoj i upotrebu digitalnih kanala. Posmatrano u oba segmenta, fizička i pravna lica, ostvaren je rast broja korisnika i transakcija na elektronskim kanalima.

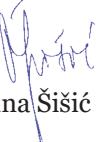
Na nivou privrede, godinu za nama obilježili su pozitivni makroekonomski trendovi i solidan ekonomski rast zasnovan na jačanju potrošnje i povećane ekonomske aktivnosti naših privrednika.

Korporativna društvena odgovornost je i prethodne godine bila značajna odrednica poslovne strategije Bosna Bank International.

Sagledavajući naša dostignuća ostvarena tokom prethodne godine, želim da zahvalim svim zaposlenima na izuzetnom zalaganju, timskom radu i bezrezervnom doprinosu ostvarenju ciljeva definisanih poslovnom strategijom.

Posebnu zahvalnost upućujem našim klijentima, dioničarima i članovima Nadzornog odbora koji su nam ukazali svoje povjerenje i pružili snažnu podršku u postavljanju temelja za dalji razvoj moderne i efikasne banke koja ide u susret izazovima tehnološkog napretka.

Predsjednica Uprave



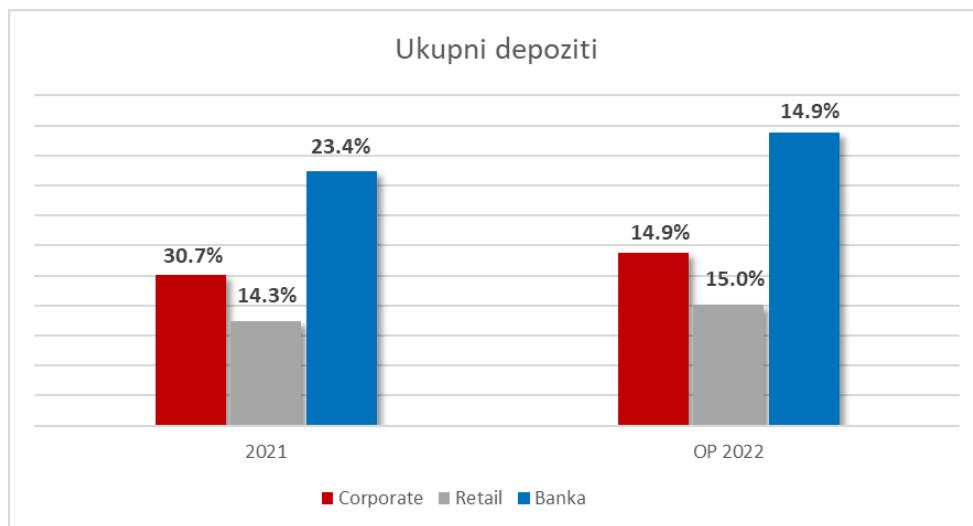
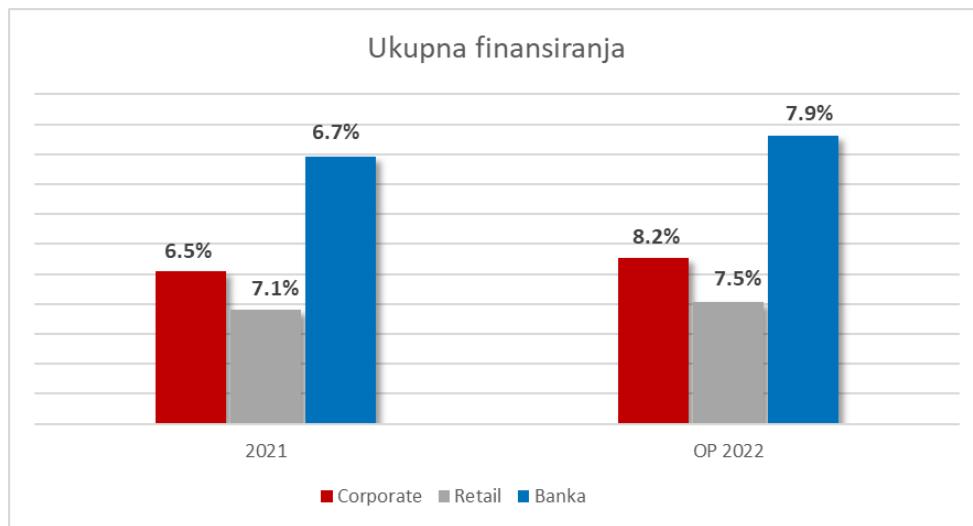
Emina Šišić

PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA BANKE

Uzveši u obzir makroekonomske okolnosti te projekcije kretanja u bankarskom sektoru, Banka u 2022. godini planira ostvarenje umjerenog rasta u segmentu rasta finansiranja i aktive, te nešto intenzivniji rast depozita klijenata s ciljem nadomještanja jedne od kreditnih linija koja dospijeva tokom 2022. godine. Banka planira zadržati poziciju u segmentu srednjih banaka, uz umjeren i postepen rast tržišnog učešća.

Poseban naglasak će i dalje biti stavljen na očuvanje kvaliteta portfolija finansiranja, naročito onih djelatnosti koje su najviše pogodene pandemijom i čija su finansiranja tokom 2021. godine bila pod mjerama. Osim toga, planiran je nastavak intenzivnih aktivnosti na naplati portfolija koji je već u nivou 3 kreditnog rizika i za koji su sudski procesi i druge aktivnosti naplate već u toku, te prodaje materijalne aktive stečene u postupcima naplate. Stoga, očekuje se poboljšanje indikatora rizika u 2022. godini, u poređenju sa prethodnom godinom, uključujući stopu neprihodujućih plasmana, omjer pokrivenosti za portfolio u nivou 3 kreditnog rizika, smanjenje ukupnog volumena neprihodujućih finansiranja. Kako bi planirano bilo uspješno provedeno, Banka će nastaviti intenzivan monitoring klijenata u nivou 1 i nivou 2 kreditnog rizika, kako fizičkih, tako i pravnih lica, te proaktivno pristup u smislu restrukturiranja finansiranja, kao i blagovremeno pokretanje sudskih procesa u cilju naplate finansiranja u kasnoj fazi naplate.

U nastavku su grafički prikazani planirani rast finansiranja i depozita na nivou Banke i po segmentima poslovanja:



Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Godišnji izvještaj za 2021. godinu

S aspekta prihoda, očekuje se rast prihoda u skladu sa očekivanjima rasta ekonomije, te zahvaljujući planiranom rastu broja klijenata. Na strani troškova bit će nastavljene aktivnosti na racionalizaciji i unapređenju efikasnosti u svim segmentima, uključujući digitalizaciju, kontrolu troškova i nabavki.

U tabeli ispod prikazan je planirani rast operativnih prihoda i rashoda Banke, te rast broja klijenata, kako korporativnih, tako i individualnih, u 2022. godini:

Opis	Godišnji rast u 2022. godini
Operativni prihodi	4%
Operativni rashodi	-9%
Broj klijenata Corporate	9%
Broj klijenata Retail	7%
Broj klijenata Banka	7%

Kao rezultat planiranih ostvarenja u dijelu prihoda i rashoda, rasta aktive, finansiranja i predviđanja u pogledu naplate, Banka očekuje sljedeće vrijednosti osnovnih pokazatelja uspješnosti u narednoj godini:

Opis	Plan u 2022. godini
Omjer prihoda i troškova	57%
Stopa adekvatnosti kapitala	>16%
Stopa neprihodajućih finansiranja	<5%
Aktiva po zaposlenom (u 000 BAM)	3.700

Sve do prestanka pandemije posebna pažnja će biti posvećena očuvanju zdravlja zaposlenih i klijenata, kroz fokus na digitalizaciju usluga, jačanje digitalnih kanala za komunikaciju, motivisanje klijenata da intenzivnije koriste ove kanale itd.

NAJAVAŽNIJE AKTIVNOSTI U VEZI SA RAZVOJEM

Tokom prethodne godine implementirane su mnogobrojne aktivnosti u segmentu razvoja proizvoda i unapređenja procesa Banke.

U nastavku je pregled najvažnijih:

- Izvršeno je puštanje u produkciju i prodaju novog proizvoda „hibridna kartica“, inovativnog i jedinstvenog proizvoda na bh. tržištu, koja omogućava korištenje tekućeg računa i Cash prekoračenja uz dodatni limit namijenjen isključivo za kupovne (bezgotovinske) transakcije;
- Rad na projektu „Kviko pay“ – inovativnoj tehnologiji koja korisnicima Kviko aplikacije omogućava brzo, jednostavno i sigurno plaćanje kod registrovanih Kviko trgovaca putem skeniranja QR koda putem mobilnog telefona;
- Razvoj elektronskih usluga, mobilno bankarstvo mBBI (za sve faze su pripremljene tehničke specifikacije);
- Rad na „customer experience matrici“ s ciljem poboljšanja kvaliteta usluge Banke;
- Implementacija online apliciranja za finansiranja i tekuće račune;
 - Unapređenje i puna iskoristivost CRM sistema;
 - Implementacija testnog okruženja novog modula izračuna rejtinga za fizička lica u APS sistemu;
 - Nastavak razvoja funkcionalnosti na APS aplikaciji za finansiranja samostalnih djelatnosti, te unapređenje sistemskog evidentiranja finansiranja realizovanih putem alternativnih kanala;

- Implementacija ASSECO LIVE sistema koji je doprinio optimizaciji i povećanju efikasnosti korisničkih poslovnih procesa kroz sljedeće module
 - modul telefon
 - modul email
 - modul društvene mreže (viber i facebook)
 - modul Chat
 - modul video chat

U narednoj godini, Banka će u segmentu razvoja fokus staviti na dalji razvoj digitalnih kanala u cilju poboljšanja kvaliteta usluge, dostupnosti usluga Banke klijentima te optimizacije procesa i racionalizacije troškova poslovanja. Planiran je razvoj novih aplikacija i unapređenje postojećih sa novim funkcionalnostima u skladu sa trendovima na bankarskom tržištu i potrebama ciljne grupe klijenata.

INFORMACIJE O OTKUPU VLASTITIH DIONICA, ODNOSNO UDJELA

Banka nije vršila otkup vlastitih dionica niti udjela.

INFORMACIJE O POSLOVNIM SEGMENTIMA PRAVNOG LICA

Informacije o poslovnim segmentima pripremaju se na osnovu izvještaja po poslovnim segmentima, koji je kreiran za potrebe izvještavanja menadžmenta. Banka obavlja poslovanje i ostvaruje prihode putem tri poslovna segmenta:

1. segment Retail,
2. segment Corporate i
3. segment Treasury.

Segment Retail obuhvata poslovanje Banke sa stanovništvom i samostalnim obrtnicima, segment Corporate obuhvata poslovanje sa pravnim subjektima, dok segment Treasury obuhvata poslovanje sa drugim bankama i mjenjačnicama.

Glavni proizvodi poslovnih segmenata

Sva tri navedena poslovna segmenta ostvaruju prihode od profitne marže od finansiranja te prihode od različitih vrsta naknada, poput prihoda od poslovanja sa devizama, platnog prometa, kartičnog poslovanja i slično, te troškove od profitne marže na depozite. U nastavku je dat pregled glavnih proizvoda za svaki poslovni segment:

- **Poslovni segment Retail**
 - **Finansiranja stanovništva i samostalnih djelatnosti:**
 - Stambena finansiranja,
 - Dugoročna finansiranja,
 - Kratkoročna finansiranja,
 - Overdrafti,
 - Kreditne kartice,
 - Finansiranja samostalnih djelatnosti.
 - **Depoziti stanovništva i samostalnih djelatnosti:**
 - Depoziti po viđenju stanovništva
 - Depoziti samostalnih djelatnosti,
 - Oročeni depoziti stanovništva.
 - **Tekući i žiro računi**
 - **Poslovanje sa devizama/mjenjački poslovi**
 - **Platni promet** (domaći i ino platni promet)
 - **Kartično poslovanje**
 - **Ostalo**

- **Poslovni segment Corporate**

- **Finansiranja klijenata:**
 - Dugoročna finansiranja,
 - Kratkoročna finansiranja,
 - Overdrafti.
- **Depoziti klijenata pravnih lica:**
 - Depoziti po viđenju,
 - Oročeni depoziti.
- **Dokumentarni poslovi**
 - Garancije (loro/nostro, plative/činidbene/avansne itd)
 - Akreditivi
- **Poslovanje sa devizama**
- **Platni promet** (domaći i ino platni promet)
- **Projekti** (Sarajevo Business Forum i Sarajevo Halal Fair) i finansijsko savjetovanje
- **Ostalo**

- **Poslovni segment Treasury**

- **Finansiranja banaka/plasmani bankama**
- **Depoziti banaka i kreditne linije**
- **Poslovanje sa devizama**
- **Poslovanje sa vrijednosnim papirima**
- **Ostalo**

Struktura operativnih prihoda po poslovnim segmentima

Struktura prihoda rađena je na principu izvještaja po segmentima Banke, koji ne uzimaju u obzir transferne cijene, te su ovdje prikazani i rashodi po depozitima. Banka je opredijeljena bržem rastu Retail segmenta od Corporate segmenta već duži vremenski period, što je rezultiralo da prihodi Retail segmenta u 2021. godini budu veći od Prihoda Corporate segmenta.

Poslovni segment	Pregled rezultat poslovanja i učešća u prihodima
Retail	<p>Poslovna linija Retail predstavlja segment poslovanja sa stanovništvom (fizičkim licima i samostalnim djelatnicima) u domenu finansiranja, prikupljanja depozita, pružanja usluga vođenja transakcijskih računa, poslovanja sa devizama, platnog prometa (domaćeg i ino), kartičnog poslovanja i ostalih usluga iz domena bankarskog poslovanja. Klijenti Retaila čine 93% ukupnog broja klijenata Banke.</p> <p>U ukupnim prihodima poslovne linije Retail prihodi od neto profitne marže učestvuju sa 73,4%, a neto prihod od naknada sa 26,6%. Najveće prihode generišu dugoročna finansiranja (8,9 miliona BAM), što čini 22,9% ukupnog prihoda od profitne marže Banke i 40,3% ukupnih prihoda Retaila. Slijede stambena finansiranja sa prihodom od 8,5 miliona BAM (21,9% ukupnog prihoda Banke od profitne marže i 38,5% ukupnog prihoda Retaila). Na strani naknada, najveći prihod ostvaren je od naknada za vođenje računa i paketa u iznosu od 2,7 miliona BAM (45,6% ukupnih naknada poslovne linije i 17,3% ukupnih naknada Banke).</p>
Corporate	<p>Poslovna linija Corporate predstavlja segment poslovanja sa pravnim subjektima u domenu finansiranja, prikupljanja depozita, pružanja usluga vođenja transakcijskih računa, poslovanja sa devizama, platnog prometa (domaćeg i ino), kartičnog poslovanja, dokumentarnog poslovanja i ostalih usluga iz domena bankarskog poslovanja. Pravna lica čine 7% ukupnog broja klijenata Banke.</p> <p>U ukupnim prihodima poslovne linije Corporate prihodi od neto profitne marže učestvuju sa 83,9%, a neto prihodi od naknada sa 16,1%. Najveće prihode generišu dugoročna finansiranja (12,2 miliona BAM), što čini 31,5% ukupnog prihoda od</p>

Poslovni segment	Pregled rezultat poslovanja i učešća u prihodima
	profitne marže Banke i 65,8% ukupnih prihoda Corporate. Slijede kratkoročna finansiranja sa prihodom od 4,9 miliona BAM (12,6% ukupnog prihoda Banke od profitne marže i 26,4% ukupnog prihoda Corporate). Na strani naknada, najveći prihod ostvaren je od naknada od platnog prometa u iznosu od 3,2 miliona BAM (59,7% ukupnih naknada poslovne linije i 20,6% ukupnih naknada Banke, te 17,3% ukupnih prihoda poslovne linije).
Treasury	Poslovna linija Treasury obuhvata segment poslovanja sa drugim Bankama (finansiranja, primanje depozita) i mjenjačnicama i uključuje trgovanje sa vrijednosnim papirima. Plasmani bankama čine 7% ukupnog portfolija finansiranja Banke, depoziti banaka čine 1,5% ukupnih depozita Banke. Najveće prihode generišu plasmani bankama (1,0 miliona BAM), što čini 2,67% ukupnog prihoda od profitne marže Banke. Na strani naknada, najveći prihod ostvaren je od poslovanja sa devizama u iznosu od 0,6 miliona BAM (3,6% ukupnih prihoda od naknada Banke).

CILJEVI I POLITIKE UPRAVLJANJA FINANSIJSKIM RIZICIMA

Banka je Strategijom rizika definisala finansijske i nefinansijske rizike kojima je izložena. Finansijski rizici su: kreditni rizik (rizi namirenja obaveza, koncentracijski rizik, rezidualni rizik, rizik profitabilnosti i rizik zemlje), tržišni rizici (devizni rizik i rizik profitne stope) i rizik likvidnosti.

Ciljevi i politika upravljanja kreditnim rizikom

Strategijom upravljanja rizicima, Politikom finansiranja i Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka sa metodologijom za klasifikaciju i vrednovanje izloženosti, Banka je bliže definisala sistem upravljanja kreditnim rizikom uključujući koncentracijski rizik, rezidualni rizik, rizik profitabilnosti i rizik zemlje.

Poslovna politika Banke zahtijeva i predviđa maksimalnu zaštitu od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju. Banka je internim aktima, politikama i procedurama koje se odnose na upravljanje rizicima obezbijedila adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom kojim se on svodi na prihvatljiv nivo.

Uprava Banke je podržana od strane nekoliko sektora, odnosno tijela – odbora koji su uspostavljeni kako bi operativno izvršavali funkcije kontrole i sprovodili strateška zaduženja upravljanja kreditnim rizikom, kako slijedi:

- Komitet za finansiranja i investicije Banke (FI komitet) odobrava izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja i vanbilansnih stavki – finansiranja i investicija u okvirima utvrđenih aktima Banke.
- Komitet za upravljanje nekvalitetnom aktivom donosi odluke iz domena naplate problematičnih potraživanja, te prodaje nekretnina i pokretnih stvari preuzetih u postupcima naplate.
- Sektor za odobravanje kreditnog rizika analizira kreditne zahtjeve te u skladu s tim daje mišljenje o prihvatljivosti kreditnog rizika.
- Sektor za kontrolu rizika provodi upravljanje kreditnim rizikom i praćenje stanja kreditnog portfolija kategorija klijenata pravnih i fizičkih lica.

Banka upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem adekvatnih procesa za utvrđivanje minimalne sposobnosti otplate dužnika prilikom odobrenja plasmana, kao i za redovno praćenje iste za sve vrijeme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana, uspostavljanjem limita kojima se definiše nivo rizika koji je Banka voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje tih limita.

Banka upravljanje kreditnim rizikom vrši putem:

- Procesa odobravanja finansiranja/plasmana;
- Procesa upravljanja kolateralima;
- Procesa mjerena kreditnog rizika u skladu sa regulatornim okvirom (odlukama Agencije za bankarstvo FBiH);
- Procesa monitoringa portfolija i praćenjem kvalitete istog;
- Procesa obračuna minimalnog kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik i interne procjene adekvatnosti kapitala;
- Procesa ranog otkrivanja znakova upozorenja (EWS);
- Procesa upravljanja rizičnim plasmanima i nekvalitetnom aktivom.

Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital Banke.

Prilikom analize klijenata za finansiranja/plasmane vrši se analiza kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja poslovanja klijenata, identifikovanje nivoa rizika kao i kontrola iskoristenosti limita. U cilju nadzora i kontrole Banka je definisala limite koji odražavaju uslove na tržištu i poslovnu strategiju, kao i rizik koji je Banka spremna preuzeti. Banka također koristi rezultate interna razvijenog kreditnog rejtinga klijenata, koji sadrži finansijske i ponašajne varijable klijenata.

Komitet za finansiranje i investicije Banke ili organizacioni dio po ovlaštenju Komiteta donosi odluku o odobravanju pojedinačnog finansiranja ili garancije fizičkih i pravnih lica, zbog kojih nastaje ili se povećava izloženost Banke kreditnom riziku/riziku finansiranja.

Nakon odobrenja plasmana vrši se analiza kvaliteta plasmana na osnovu sistemskih podataka, te podataka iz relevantnih sektora u cilju adekvatne i pravovremene klasifikacije i prepoznavanja potencijalnih gubitaka.

Banka posebnu pažnju obraća na praćenje izloženosti kreditnom riziku loše aktive, odnosno nekvalitetnih finansiranja/plasmana koje obuhvata:

- praćenje nivoa portfolija;
- praćenje na individualnoj osnovi;
- praćenje stanja i ročnosti preuzimanja sredstava stečenih u procesu naplate.

Upravljanje nekvalitetnom aktivom uključuje i praćenje realizacije plana naplate nekvalitetne aktive.

U svrhu kontrole rizika koncentracije utvrđeni su interni limiti izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema djelatnosti), pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica. Uspostavljanje limita izloženosti je osnov za diverzifikaciju kreditnog portfolija.

Banka također, kako bi umanjila izloženost kreditnom riziku, upravlja kolateralima u skladu sa Procedurom za upravljanje kolateralima.

Izvještavanje o kreditnom riziku na nivou Banke obuhvata i sistem eksternog i internog izvještavanja o upravljanju kreditnim rizikom. Eksterno izvještavanje vrši se u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo FBiH, a interno izvještavanje u skladu sa internim aktima Banke.

Izvještaj o upravljanju kreditnim rizikom sadrži: ukupnu izloženost kreditnom riziku, iznos dospjelih potraživanja, pregled nekvalitetnih finansiranja, vrijednost i vrstu prihvatljivih kolaterala, iznos ispravki vrijednosti i rezervi za kreditne gubitke.

Proces upravljanja kreditnim rizikom u Banci predmet je kontinuirane kontrole od strane interne revizije.

Ciljevi i politika upravljanja rizikom likvidnosti

Cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se na vrijeme izmirivale dospjele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima Banke, odnosno minimizirali negativni efekti na finansijski rezultat i kapital Banke.

Strategijom upravljanja rizicima, Programom za upravljanje rizikom likvidnosti i Procedurama upravljanja rizikom likvidnosti Banka je bliže definisala sistem upravljanja rizikom likvidnosti.

Cilj strategije likvidnosti je odrediti pristup likvidnosti koji će obezbijediti čuvanje finansijske snage Banke i njenu sposobnost za odupiranje stresnim događajima na tržištu.

Strategija upravljanja likvidnosti Banke uključuje slijedeće:

- Upravljanje usklađenošću aktive i pasive bilansa i vanbilansa;
- Upravljanje likvidnosti aktive;
- Upravljanje pasivom u kontekstu likvidnosti;
- Upravljanje vanbilansom u kontekstu likvidnosti;
- Projektovanje likvidnosti;
- Uključivanje likvidnosnih troškova (LTP) u interno određivanje cijena;
- Strategija rješavanja vanrednih situacija;
- Kontrola i nadzor nad upravljanjem likvidnošću.

Uspostavljenom organizacionom strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti jasno su razgraničene na proces upravljanja rizikom likvidnosti (Sektor za kontrolu rizika – Odjeljenje za tržišne rizike) i proces preuzimanja rizika likvidnosti (Sektor sredstava i finansijskih institucija).

Komitet za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i Komisija za likvidnost imaju primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti, u okviru svoje nadležnosti u redovnim i vanrednim uslovima poslovanja. Također, u procesu upravljanja rizikom likvidnosti ulogu imaju i ostali odbori Banke (FI Komitet, Komitet za upravljanje nekvalitetnom aktivom), čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti, korištenjem obaveza različitih dospijeća. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva.

Tri su osnovna elementa rizika likvidnosti:

- rizik neusklađene likvidnosti koji nastaje zbog neusklađenosti aktive i pasive Banke,
- rizik pojačane likvidnosti koji proizlazi iz novčanih tokova aktive i pasive koji pokazuju da bi Banka u budućem periodu mogla imati potencijalno veće potrebe za likvidnijim sredstvima,
- tržišni rizik likvidnosti koji nastaje zbog potencijalno slabije likvidnosti tržišta i nemogućnosti Banke da proda rezerve likvidnosti.

Banka je uspostavila osnovne principe upravljanja rizikom likvidnosti i to:

- spremnost da se odgovori dospjelim obavezama kroz održavanje minimalnog nivoa likvidne imovine;
- održavanje usklađenosti između priliva i odliva sredstava kroz limitiranje valutne i ročne neusklađenosti potraživanja i obaveza;
- utvrđivanje planiranih aktivnosti u slučaju nastanka nepredviđenih događaja.

Identifikacija rizika likvidnosti podrazumijeva analiziranje svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika likvidnosti, kao i praćenje nivoa raspoloživih likvidnih sredstava (rezervi likvidnosti) i razmatranje vrste i visine izvora sredstava, kroz procjenu stabilnosti depozita. Osim zakonom propisanih pokazatelja Banka je dodatno uspostavila i interne pokazatelje rizika likvidnosti kao i frekvenciju njihovog praćenja.

Uspostavljeni interni limiti prilikom praćenja pokazatelja rizika likvidnosti imaju za cilj da se pravovremeno detektuju devijacije i odstupanja kada je riječ o izloženosti riziku likvidnosti i kako bi se na vrijeme preduzele adekvatne mjere koje će dovesti do smanjenja izloženosti riziku likvidnosti i kako bi navedena izloženost bila u skladu sa strategijom upravljanja rizikom likvidnosti.

Banka ima uspostavljen interni i eksterni sistem izvještavanja o riziku likvidnosti, koji obuhvata procjenu i analizu izloženosti riziku likvidnosti, usklađenost sa eksternim i internim limitima, rezultate stres test analize i prijedlog mjera.

Ciljevi i politika upravljanja tržišnim rizikom

Banka tržišnim rizicima smatra:

- pozicijski rizik;
- devizni rizik;
- robni rizik.

U svom poslovanju Banka je, po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi, izložena deviznom riziku koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke kao rezultat promjene valutnog/deviznog kursa.

Prilikom izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik Banka primjenjuje standardizirani pristup.

Strategijom upravljanja rizicima, Programom za upravljanje deviznim rizikom i procedurama rada Banka je bliže definisala sistem upravljanja valutnim/deviznim rizikom.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja valutnog/deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja i procesa podrške.

Programom za upravljanje deviznim rizikom definisani su limiti u okviru zakona i odluka Agencije za bankarstvo FBiH.

Uspostavljen je i sistem izvještavanja koji obuhvata procjenu izloženosti valutnom/deviznom riziku, usklađenost sa definisanim limitima (eksternim i internim), rezultate stres test analize, kao i prijedlog mjera. Dnevno se vrši izvještavanje Komisiji za likvidnost, mjesечно Komitetu za upravljanje aktivom i pasivom, a kvartalno Nadzornom odboru.

Ciljevi i politika upravljanja kamatnim rizikom/rizikom profitne stope

Kamatni rizik/rizik profitne stope je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige uslijed promjena kamatnih stopa/profitnih stopa.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja rizika od procesa njegovog upravljanja.

Komitet za upravljanje aktivom i pasivom ima značajnu ulogu u procesu upravljanja kamatnim rizikom/rizikom profitne stope. Izvještaj o kamatnom riziku/riziku profitne stope mjesечно razmatra Komitet za upravljanje aktivom i pasivom koji analizira izloženost Banke ovom riziku, a izvještaj se kvartalno dostavlja i Agenciji za bankarstvo FBiH.

Upravljanje kamatnim rizikom/rizikom profitne stope vrši se u skladu sa Procedurom za upravljanje kamatnim rizikom/rizikom profitne stope.

Banka upravlja različitim oblicima kamatnog/profitnog rizika i to:

- Rizik ročne neusklađenosti ponovnog utvrđivanja kamatnih/profitnih stopa (repricing risk) – rizik kojem je Banka izložena zbog vremenske neusklađenosti dospijeća (za stavke sa fiksnom kamatnom/profitnom stopom) i ponovnog utvrđivanja kamatnih/profitnih stopa (za stavke sa varijabilnom/promjenjivom kamatnom/profitnom stopom) bilansnih i vanbilansnih pozicija bankarske knjige.
- Bazni kamatni/profitni rizik (basis risk) – rizik kome je Banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih/profitnih stopa kod kamatno/profitno osjetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospijeća ili ponovnog određivanja cijena.
- Rizik opcija (optionality risk) - rizik koji proizlazi iz ugovornih odredbi u vezi sa kamatno osjetljivim pozicijama odnosno koji proizlazi iz ugovorenih opcionalnosti kamatnih/profitnih stopa.
- Rizik krive prinosa (yield curve risk) - rizik koji proizlazi iz uticaja promjene oblika i/ili nagiba krive prinosa na ekonomsku vrijednost Banke.

Izloženost Banke kamatnom/profitnom riziku mjeri se osjetljivošću finansijskog rezultata i kapitala Banke na moguća negativna kretanja kamatnih/profitnih stopa. Efekat negativnog kretanja kamatnih/profitnih stopa na finansijski rezultat i kapital Banke izračunava se množenjem GAP-ova pretpostavljenih promjena kamatnih/profitnih stopa (primjenjuje se standardni kamatni/profitni šok od 200 baznih poena). GAP predstavlja razliku između kamatno/profitno osjetljive aktive i kamatno/profitno osjetljive pasive.

Banka izračunava omjer promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala Banke koji ne bi trebao biti veći od 20%.

Banka je uspostavila sistem izvještavanja, koji obuhvata kvantitativnu i kvalitativnu procjenu izloženosti kamatnom riziku i vrši se primjenom internih modela statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, ekonomske vrijednosti kapitala, neto sadašnje vrijednosti i stres testiranja. Banka, također, kod upravljanja kamatnim rizikom/rizikom profitne stope koristi i metodu procjene uticaja na neto prihod/dobit na mjesecnom nivou. Izvještaji se mjesечно dostavljaju Komitetu za upravljanje aktivom i pasivom, a kvartalno Nadzornom odboru i Agenciji za bankarstvo FBiH.

Politike smanjenja rizika

Poslovna politika Banke zahtijeva i predviđa maksimalnu zaštitu od izloženosti kreditnom riziku, obzirom da isti predstavlja najznačajniji rizik u poslovanju Banke.

Smanjenje kreditnog rizika je tehnika kojom se Banka koristi za smanjivanje kreditnog rizika povezanog sa izloženošću ili izloženostima koje ima, a koja obuhvata materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu.

Materijalna kreditna zaštita je tehnika smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti Banke proizlazi iz prava Banke da, u slučaju nastanka statusa neizmirenja obaveza druge ugovorne strane ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja povezanih sa drugom ugovornom stranom, unovči ili prenese na sebe ili prisvoji ili zadrži određenu imovinu ili iznose, ili da smanji iznos izloženosti na iznos razlike između iznosa izloženosti i kreditne zaštite.

Banka prihvata najčešće sljedeće kategorije kolateralna:

1. Nekretnine (poslovne i stambene)
2. Pokretne stvari (oprema)
3. Finansijski kolaterali (vrijednosni papiri i depoziti)
4. Bankovne garancije

Iznos i vrsta traženog kolateralala ovisi o procijenjenom iznosu kreditnog rizika klijenta. Politikom za upravljanje kolateralima Banka je postavila standarde za procjenu vrijednosti kolateralala, odredila kriterije za prihvatljivost kolateralala, učestalost monitoringa i ponovne procjene vrijednosti kolateralala.

Nematerijalna kreditna zaštita je tehnika smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti Banke proizlazi iz obaveze treće strane na plaćanje određenog iznosa u slučaju nastanka statusa neizmirenja obaveza dužnika ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja.

Prilikom izračunavanja kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik koriste se samo instrumenti osiguranja koji ispunjavaju uslove prihvatljivosti, a što je definisano internim aktima Banke i Odlukama Agencije za bankarstvo FBiH.

Banka za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik po standardiziranom pristupu koristi materijalnu kreditnu zaštitu u vidu novčanog depozita koji ispunjava slijedeće uslove:

- kreditna kvaliteta dužnika i vrijednost kolaterala ne smiju biti značajno međuzavisne,
- da je propisno dokumentovan ugovor o kolateralu te da ima jasne i efikasne postupke za pravovremenu realizaciju kolaterala,
- preostali rok do dospijeća zaštite mora biti najmanje jednak preostalom roku do dospijeća izloženosti.

Izloženost pravnog lica tržišnom, kreditnom, riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju pravnog lica, kao i strategiju za upravljanje ovim rizicima i ocjenu njihove efikasnosti

Izloženost tržišnom riziku

U svom poslovanju Banka je po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi izložena deviznom riziku koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke kao rezultat promjene valutnog/deviznog kursa. Prilikom izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik, primjenjuje se standardizirani pristup.

Izloženost kreditnom riziku

Banka kontinuirano na mjesечnom nivou vrši praćenje plasmana i poslovanja klijenata u cilju adekvatne i pravovremene klasifikacije klijenata i prepoznavanja potencijalnih gubitaka.

Mjerenje umanjenja vrijednosti definisano je Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka sa metodologijom za klasifikaciju i vrednovanje izloženosti koji je usklađen sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka i pokriva finansijsku imovinu vrednovanu metodom amortizacijskog troška i fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te povezane vanbilansne izloženosti.

Banka dospjela nenaplaćena potraživanja definiše kao sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku dospijeća (po osnovu glavnice, profitne marže, naknada, plaćenih garancija i ostalih dospjelih obaveza).

Status neispunjavanja obaveza utvrđuje se na nivou klijenta za sve izloženosti. Status neispunjavanja obaveza dužnika postoji kada je dužnik u kašnjenju više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu ili se, na osnovu analize finansijskog stanja, procjenjuje da dužnik neće moći izmiriti svoje obaveze u cijelosti bez realizacije sredstava obezbjedenja nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne. Operativno, Banka status neispunjavanja obaveza identificira na sljedeći način:

- Dužnik je u kašnjenju više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, ili
- Banka smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema banci.

Brojanje dana kašnjenja započinje danom kada je ukupan iznos svih dospjelih neizmirenih obaveza dužnika, po svim ugovornim iznosima postao materijalno značajan.

Izloženost riziku likvidnosti

Banka je kontinuirano izložena riziku likvidnosti. Rizik likvidnosti se prati na dnevnoj osnovi putem dnevnih izještaja kao i u sklopu unutardnevne likvidnosti. Pored toga upravljanje rizikom likvidnosti se provodi putem regulatornih pokazatelja (LCR, NSFR i ročna uskladenost finansijske imovine i obaveza) kao i internu razvijenih pokazatelja. Postavljene su granične vrijednosti i tokom 2021. godine nije bilo ugrožavanja likvidnosti Banke odnosno možemo reći da je likvidnost Banke bila iznad nivoa prosjeka bankarskog sektora FBiH (na osnovu podataka koji se objavljuju od strane Agencije za bankarstvo FBiH).

Takođe, kako bi pravovremeno detektovala potencijalne opasnosti za rizik likvidnosti Banka na kvartalnom nivou provodi stres testiranje rizika likvidnosti i na osnovu rezultata stres testiranja preduzimaju se adekvatne odluke i koraci.

Izloženost operativnom riziku

Za izračun iznosa izloženosti operativnom riziku Banka primjenjuje jednostavni pristup. Prema jednostavnom pristupu kapitalni zahtjev za operativni rizik iznosi 15% trogodišnjeg prosjeka relevantnog pokazatelja. Banka izračunava trogodišnji prosjek na osnovu podataka za posljedna tri dvanaestomjesečna perioda na kraju finansijske godine.

Ukupan iznos izloženosti operativnom riziku računa se množenjem kapitalnog zahtjeva sa 8,33.

Banka prilikom izračuna relevantnog pokazatelja ne uključuje:

- Troškove ispravke vrijednosti i rezerve za pokriće očekivanih kreditnih gubitaka za vanbilansne stavke kao ni prihode po osnovu smanjenja istih, te operativne troškove poslovanja;
- Neto dobit/gubitak od finansijske imovine koja se drži do dospijeća i raspoloživa za prodaju;
- Vanredne prihode;
- Prihode od osiguranja.

Strategija upravljanja rizicima

Strategija upravljanja rizicima propisuje ključna načela za osiguranje održivosti Banke, adekvatnost kapitala i likvidnosti, zaštitu Banke posredstvom sveobuhvatne integracije sistema za upravljanje rizicima i poslovnih aktivnosti Banke, za strateško planiranje i razvoj poslovanja koji su u potpunosti uskladjeni s utvrđenom sklonosti preuzimanju rizikom.

Između strateške orijentacije Banke i njene želje da preuzme rizike i upravlja njima postoji međusobna bliska povezanost. Osnovne komponente upravljanja rizicima su prilagođene rizičnom profilu, raspoloživoj infrastrukturni i profesionalnoj korporativnoj kulturi. Banka definira okvir za upravljanje rizicima koji treba da orijentira zaposlene prema bitnim ciljevima procesa.

Kod određivanja forme okvira Banka se rukovodila činjenicama koje su neophodne da tok procesa upravljanja rizicima zadovolji slijedeće kriterije:

- Da je sveobuhvatan u smislu glavnih rizika kojima je banka izložena i kojima je potrebno upravljati;
- Da odražava interakcionu vezu između različitih rizika u okviru svih poslovnih aktivnosti u Banci;
- Da je fleksibilan, u smislu prilagođavanja promjenama u poslovnim aktivnostima Banke.

S obzirom da vrlo dobre pokazatelje iz oblasti kreditnog, tržišnog i kreditnog rizika, koji su u većini segmenata bolji od prosjeka bankarskog sektora može se konstatovati da Banka uspješno i efikasno upravlja rizicima.

ZNAČAJNI DOGAĐAJI NASTALI U PERIODU OD ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE DO DATUMA PREDAJE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Nije bilo značajnih događaja u odnosu na kraj poslovne godine.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njenog poslovanja i novčanog toka u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja s opravdanom tačnošću. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje će biti u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih odluka i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je prepostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na usaglašavanje Nadzornom odboru godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava podnošenje godišnjih finansijskih izvještaja Skupštini dioničara na usvajanje.

Finansijski izvještaji na stranama od 20. do 112. odobreni su od strane Uprave za objavu, kao i za podnošenje Nadzornom odboru, 15. februara 2022. godine te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime i za Bosna Bank International d.d. Sarajevo

Emina Šišić
Predsjednica
Uprave

Dino Ibrahimović
Član Uprave

Izvještaj nezavisnog revizora

Dioničarima Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Bosna Bank International d.d., Sarajevo ("Banka") koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2021. godine, te izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2021. godine i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u našem izvještaju u odjeljku *Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ostala pitanja

Finansijske izvještaje Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2020. revidirao je drugi revizor, koji je 16. februara 2021. godine izrazio nemodifikovano mišljenje na te izvještaje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.



MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS
since 1845

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički „organizacija Deloitte“). DTTL („Deloitte Global“) i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obavezivati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/ba/o-nama.

U Bosni i Hercegovini usluge pružaju Deloitte d.o.o. Sarajevo i Deloitte Advisory Services d.o.o., Sarajevo sa svojim podružnicama Deloitte d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka i Deloitte Advisory Services d.o.o., Sarajevo – Podružnica Banja Luka pod zajedničkim nazivom „Deloitte Bosna i Hercegovina“, subjekti povezani pod krovnim društvom Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosna i Hercegovina je među vodećim pružaocima profesionalnih usluga u zemljama, koje obuhvataju usluge revizije i savjetovanja, poslovnog savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te porezne i povezane usluge koje pruža više od 90 domaćih i specijaliziranih inostranih stručnjaka.

© 2022. Za informacije, molimo kontaktirajte Deloitte Bosna i Hercegovina.

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ispravka vrijednosti finansiranja i potraživanja od komitenata (očekivani kreditni gubici)

U svojim finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2021. Banka je iskazala finansiranja klijentima u iznosu od 891.304 hiljade BAM i ukupne očekivane kreditne gubitke u iznosu od 48.588 hiljada BAM.

Ključno revizijsko pitanje

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije

Za pregled značajnih računovodstvenih politika vidjeti Napomenu 3. Za dodatne informacije vezane uz identifikovano ključno revizijsko pitanje, vidjeti Napomene 4, 11 i 19.

Kreditni rizik predstavlja jednu od najvažnijih vrsta finansijskih rizika kojima je Banka izložena. Stoga je utvrđivanje odgovarajućih metoda i modela od strane Uprave za mjerjenje i upravljanje kreditnim rizikom jedno od najvažnijih područja u zaštiti kapitala Banke. Kao dio procesa upravljanja kreditnim rizikom, odgovarajuće utvrđivanje i mjerjenje ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke predstavlja jedno od ključnih razmatranja Uprave.

Prilikom određivanja vremena i iznosa očekivanih kreditnih gubitaka za finansiranja i potraživanja od komitenata, Uprava donosi značajne procjene u odnosu na sljedeća područja:

- Koristenje historijskih podataka u procesu određivanja parametara rizika
- Procjena kreditnog rizika koji se odnosi na izloženost za finansiranja i potraživanja od komitenata
- Procjena raspodjele izloženosti za finansiranja i potraživanja od komitenata po nivoima kreditnog rizika
- Procjena važnosti naknadnih promjena kreditnog rizika izloženosti u svrhu utvrđivanja da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, što dovodi do promjena u raspodjeli po nivoima i potrebnog mjerjenja očekivanih kreditnih gubitaka za vijek trajanja instrumenta
- Procjena budućih informacija, uključujući utjecaj pandemije „COVID-19“
- Očekivani budući novčani tokovi iz poslovanja komitenata koji bi mogli biti raspoloživi za povrat uzetih kredita
- Vrednovanje kolaterala i procjena perioda u kojem se očekuje novčani priliv po osnovu eventualnog sticanja i prodaje istih za pojedinačno procijenjene očekivane kreditne gubitke.

Kako bismo adresirali rizike povezane s ispravkom vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po finansiranjima i potraživanjima, koji su identifikovani kao ključna revizijska pitanja, osmisili smo revizijske postupke koji su nam omogućili da pribavimo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza za svoj zaključak.

Obavili smo sljedeće revizijske postupke u odnosu na područje finansiranja:

- Pregled i provjera metodologije Banke za priznavanje ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i poređenje pregledane metodologije sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom za banke u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- Sticanje razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava u procesu mjerjenja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacione alate tehnologije, i pripadajuće interne kontrole;
- Ocjena dizajna i ispitivanje primjene identifikovanih internih kontrol relevantnih za postupak mjerjenja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke;
- Testiranje operativne učinkovitosti identifikovanih relevantnih kontrola;
- Provodenje dokaznog testiranja nad priznavanjem i mjerjenjem ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na odabranom uzorku finansiranja i potraživanja raspoređenih u Nivo 1 i Nivo 2, s naglaskom na:
 - i. Modele koji se primjenjuju u postupku određivanja nivoa kreditnog rizika te prijelaze između nivoa kreditnog rizika;
 - ii. Prepostavke koje Uprava koristi u modelima mjerjenja očekivanog kreditnog gubitka;
 - iii. Kriterije za određivanje značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući uticaj COVID-19;
 - iv. Prepostavke koje se primjenjuju za izračun vjerovatnoće neispunjavanja obaveza;

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

*Ispravka vrijednosti finansiranja i potraživanja od komitenata (očekivani kreditni gubici) (*nastavak*)*

Ključno revizijsko pitanje (*nastavak*)

Budući da određivanje odgovarajućih ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po finansiranjima i potraživanjima zahtijeva upotrebu složenih modela (koji generalno zavise od IT elemenata) i značajnih procjena Uprave, postupak mjerjenja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen pristrasnosti Uprave. Shodno navedenom, ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po finansiranjima i potraživanjima od komitenata, priznate u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, smatramo ključnim revizijskim pitanjem u našoj reviziji finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine.

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije (*nastavak*)

- v. Metode primjenjene za izračunavanje gubitaka uslijed neispunjavanja obaveza;
- vi. Metode koje se primjenjuju za uključivanje podataka koji se odnose na buduće događaje, uključujući utjecaj COVIDa-19;
- vii. Ponovno izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka na odabranom uzorku.
- Provođenje testova priznavanja i mjerjenja očekivanih kreditnih gubitaka na uzorku finansiranja dodijeljenih u Nivo 3 kreditnog rizika (neprihoduća finansiranja), koji su uključivali:
 - i. Ocjena finansijskog položaja i uspješnosti komitenta na osnovu najnovijih kreditnih izvještaja i dostupnih informacija;
 - ii. Procjenu prosudbi i pretpostavki primjenjenih u izračunu i mjerenu očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja, uzimajući u obzir utvrđeni finansijski položaj i uspješnost komitenta u trenutnom ekonomskom okruženju pogodjenom „COVID-19“;
 - iii. Pregled i procjenu očekivanih budućih novčanih tokova i perioda u kojem se očekuje novčanih priliv po osnovu eventualnog sticanja i prodaje istih komitenata od kolateralna i procijenjenog perioda realizacije;
 - iv. Procjena prikladnosti prelaza između nivoa i raspodjele izloženosti s odobrenim moratorijima;
 - v. Ponovni izračun očekivanih kreditnih gubitaka na uzorku odabranom pomoću sljedećih kriterija: procjena kreditnog rizika klijenta, rizik industrije, dani kašnjenja u plaćanju dospjelih potraživanja po kreditima i drugih potraživanja, itd.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u Godišnji izvještaj, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne pokriva ostale informacije.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i pritom razmotriti da li su ostale informacije značajno proturječne s finansijskim izvještajima ili našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešno prikazanim. U vezi s Izvještajem Uprave, koji je uključen u Godišnji izvještaj, izvršili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ti postupci uključuju ispitivanje da li Izvještaj Uprave uključuje potrebne objave kako je propisano članom 42. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Na osnovu postupaka izvršenih tokom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti procijeniti, izvještavamo sljedeće:

- 1) Informacije uključene u ostale informacije su konzistentne, u svim značajnim odrednicama, sa priloženim finansijskim izvještajima.
- 2) Izvještaj Uprave je pripremljen, u svim značajnim odrednicama, u skladu s članom 42. Zakona o računovodstvu.

Na osnovu poznavanja i razumijevanja Banke i njenog okruženja, koje smo stekli tokom naše revizije finansijskih izvještaja, nismo ustanovili nikakve materijalno pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili grešaka.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavlјivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje (nastavak)

- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Ocenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenošći korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtjeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopćiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopćenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem nezavisnog revizora je Sabina Softić.

Deloitte d.o.o. Sarajevo

Yuri Sidorovich, prokurista



Zmaja od Bosne 12c
Sarajevo, Bosna i Hercegovina
15. februar 2022. godine



Sabina Softić, partner i ovlašteni revizor



Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu na dan 31. decembar 2021. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2021.	2020.
Prihodi od poslovanja s bankama (Murabaha, Wakala), od finansiranja fizičkih i pravnih lica (Musharaka i Ijara)	6	38.493	37.718
Troškovi po osnovu obaveza prema klijentima i bankama (Musharaka, Wakala i Murabaha)	6	(7.706)	(7.592)
Neto prihodi od finansiranja i ulaganja		30.787	30.126
Prihodi od naknada i provizija	7	15.206	13.271
Rashodi od naknada i provizija	7	(4.250)	(3.350)
Neto prihodi od naknada i provizija		10.956	9.921
Neto troškovi rezervisanja	11	(11.180)	(9.036)
Neto dobit iz finansijskog poslovanja	8	1.152	403
Ostali operativni prihodi	12	1.397	1.220
Ukupan poslovni prihod		33.112	32.634
Troškovi zaposlenih	9	(15.740)	(16.821)
Troškovi amortizacije	21,22	(2.599)	(2.488)
Ostali operativni troškovi	10	(11.000)	(9.149)
Dobit prije oporezivanja		3.773	4.176
Trošak poreza na dobit	13	(1.079)	(164)
Odloženi poreski prihod	13	524	1.311
Neto dobit za godinu		3.218	5.323
Ukupna sveobuhvatna dobit		3.218	5.323

Napomene na stranama 24 do 112 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2021. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
IMOVINA			
Novac i sredstva kod banaka	14	408.812	308.182
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	15	129.098	107.339
Plasmani kod drugih banaka	16	71.853	64.896
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	17	75	75
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	18	289	460
Finansiranje klijenata	19	842.716	790.850
Ostala imovina	20	7.245	11.053
Nekretnine, oprema i imovina sa pravom upotrebe	21	20.966	22.077
Nematerijalna imovina	22	798	790
Odložena poreska sredstva	13	2.698	2.174
UKUPNA IMOVINA		1.484.550	1.307.896
OBAVEZE			
Depoziti klijenata	23	1.190.960	966.353
Depoziti banaka	24	19.568	74.338
Obaveze za primljene pozajmice	25	98.741	99.690
Ostale obaveze	26	23.537	19.551
Rezervisanja za obaveze i troškove	27	2.546	1.984
UKUPNE OBAVEZE		1.335.352	1.161.916
KAPITAL			
Dionički kapital	28	110.059	110.059
Zakonske rezerve		11.865	11.063
Zadržana dobit		27.274	24.858
UKUPNI KAPITAL		149.198	145.980
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		1.484.550	1.307.896

Napomene na stranama 24 do 112 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 15. februara 2022. godine te ih potpisuju:


Emina Šišić
Predsjednica
Uprave


Dino Ibrahimović
Član Uprave

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Izvještaj o promjenama u kapitalu za godinu koja završava 31. decembar 2021. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Dionički kapital	Zakonske rezerve	Regulatorne rezerve za gubitke po osnovu finansiranja	Zadržana dobit	Ukupno
------------------	------------------	---	----------------	--------

**Stanje na dan 31. decembra 2019.
godine****110.059 8.710 - 37.323 156.092**

Prva primjena Odluke (Napomena 2)	-	-	-	(16.298)	(16.298)
Odloženi poreski efekat prve primjene Odluke	-	-	-	863	863

**Stanje na dan 1. januara 2020.
godine - izmijenjeno****110.059 8.710 - 21.888 140.657**

Raspored dobiti ostvarene u 2019. godini	-	2.353	-	(2.353)	-
--	---	-------	---	---------	---

Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	5.323	5.323
---------------------------	---	---	---	-------	-------

**Stanje na dan 31. decembra 2020.
godine****110.059 11.063 24.858 145.980**

Raspored dobiti ostvarene u 2020. godini	-	802	(802)	-	-
--	---	-----	-------	---	---

Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	3.218	3.218
---------------------------	---	---	---	-------	-------

**Stanje na dan 31. decembra 2021.
godine****110.059 11.865 27.274 149.198**

Napomene na stranama 24 do 112 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja završava 31. decembra 2021. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2021.	2020.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		3.773	4.176
Usklađivanje za:			
Odgodenja poreska sredstva	13	524	1.311
Amortizaciju	21, 22	2.599	2.488
Dobit po osnovu prodaje stečene imovine	12	(323)	(145)
Neto (umanjenje)/povećanje vrijednosti i ostala rezervisanja	11	11.180	(5.317)
Usklađenje fer vrijednost finansijske imovine po fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	8	(178)	78
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena u poslovnoj imovini i obavezama		17.575	2.591
Povećanje obavezne rezerve kod Centralne banke		(21.781)	(2.803)
(Povećanje)/smanjenje/ plasmana bankama		(6.988)	40.810
Povećanje finansiranja klijenata		(94.614)	(49.477)
Smanjenje/(povećanje) ostale aktive		801	(3.058)
(Smanjenje)/povećanje depozita od banaka		(54.770)	3.816
Povećanje depozita od klijenata		232.962	64.992
Povećanje ostalih obaveza		4.181	440
Plaćeni porez na dobit		77.366	57.311
Naplaćeni prihodi po osnovu profitne marže		(1.079)	(164)
Plaćeni rashodi po osnovu profitne marže		35.564	33.944
NETO NOVČANA SREDSTVA OSTVARENA IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		(8.355)	(7.040)
Ulagačke aktivnosti		103.496	84.051
Kupovina nekretnina i opreme		(1.513)	(2.880)
NETO NOVČANA SREDSTVA KORIŠTENA IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		(1.513)	(2.880)
Finansijske aktivnosti			
Odlivi po osnovu primljenih pozajmica, neto		(949)	(1.934)
Plaćanje glavnice po osnovu lizinga		(253)	(796)
NETO NOVČANA SREDSTVA KORIŠTENA IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		(1.202)	(2.730)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenta		100.781	78.441
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		308.182	229.741
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	14	408.812	308.182

Napomene na stranama 24 do 112 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

1. Opći podaci

Bosna Bank International d.d. je osnovana 19. oktobra 2000. godine kao prva banka u Bosni i Hercegovini koja radi na principima Islamskog bankarstva.

Dana 13. marta 2002. godine Banka je stekla dozvolu za domaće platne transakcije od Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, u novembru iste godine Banka je dobila licencu za osiguranje depozita.

Glavna djelatnost Banke uključuje pružanje slijedećih bankarskih usluga:

1. finansiranje pravnih i fizičkih lica,
2. prikupljanje i plasiranje depozita,
3. aktivnosti na međubankarskom tržištu,
4. mjenjačke i
5. ostale bankarske usluge.

Dioničari Banke su:

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.	
	Iznos	%	Iznos
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija	50.031	45,46	50.031
Abu Dhabi Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	30.014	27,27	30.014
Dubai Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	30.014	27,27	30.014
Ukupno	110.059	100,00	110.059
			100,00

Sjedište Banke je na adresi Trg Djece Sarajeva bb, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka je imala 450 zaposlenih (2020.: 454 zaposlenih).

1. Opći podaci (nastavak)

Nadzorni odbor

Predsjednik

Abdul Aziz Ahmed Al Mheiri

Zamjenik predsjednika

Abdulla Al Shehhi

Član

Muhamed Umair Husain

Član

Sharol Razar, do 07.06.2021.

Član

Mohamed Abdelrahim Sharaf

Abdelmonem, od 07.06.2021.

godine

Kamil Gokhan Bozkurt, do

07.06.2021.

Nedim Haverić, od 07.06.2021.

Odbor za reviziju

Predsjednik

Dr. Harun Kapetanović, do

28.09.2021.

Zamir Bukhari, od 28.09.2021.

Zamjenik predsjednika

Abdul Hakim Kanan

Član

Zamir Bukhari, do 28.09.2021.

Azra Zaimović, od 02.11.2021.

Šerijatski odbor

Predsjednik

Dr. Husein ef. Kavazović

Zamjenik predsjednika

Dr. Nizam Al-Yaqoobi

Član

Dr. Šukrija Ramić

Član

Saleh Michael Gassner

Član

Dr. Muhammad Amin Ali Qattan

Uprava

Predsjednik Uprave

Amer Bukvić, do 30.06.2021.

Član Uprave

Emina Šišić, od 01.07.2021. v.d., od

28.09.2021. Predsjednica Uprave

Član Uprave

Emir Čehajić, do 30.06.2021.

Član Uprave

Edin Brkić, od 01.07.2021.

privremeni član, od 28.09.2021.

Član Uprave

član Uprave

Član Uprave

Nedžad Gušić, od 01.07.2021.

Član Uprave

privremeni član, od 28.09.2021.

Član Uprave

član Uprave

Član Uprave

Dino Ibrahimović, od 28.09.2021.

Član Uprave

Sekretar Banke

Salih Purišević

2. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBiH donesenim na osnovu spomenutih zakona.

Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“). Društva sastavljaju i objavljaju svoje finansijske izvještaje u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS“), njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja standarda“), te Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) i njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja“) koje je izdao Odbor za Međunarodne standarde („IASB“ ili „Odbor“), koji su prevedeni i objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika u Federaciji (prema ovlasti Komisije za računovodstvo Bosne i Hercegovine, broj 2-11/06).

Zakon o bankama FBiH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, zakonom o Bankama FBiH, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.

Agencija za bankarstvo FBiH je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima utjecaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI). U skladu sa ovom Odlukom Banka je na 1. januara 2020. godine knjižila početni efekat na kapital na datum 1. Januara 2020. godine u iznosu od 16.298 hiljada BAM od čega se 4.918 hiljada BAM odnosi na Nivo rizika 1, 3.740 hiljada BAM na Nivo rizika 2 i 7.640 hiljada BAN na Nivo rizika 3. Dodatno Banka je isknjižila u vanbilansnu evidenciju potraživanja koja su bila 100% ispravljena duže od dvije godine u iznosu od 9.378 hiljada BAM.

Banka je u skladu sa odredbama Odluke na dan 31. decembra 2021. godine formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 11.707 BAM u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 – razlika u iznosu od 1.941 BAM,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 – razlika u iznosu od 2.859 BAM,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) – razlika u iznosu od 6.907 BAM, od čega se cijelokupan iznos odnosi na izloženosti koje su obezbjedene prihvatljivim kolateralom,
- primjena opće formule za utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka u nivou kreditnog rizika 1 i 2 u skladu sa Uputstvom za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive – razlika u iznosu od 4.800 BAM,

2. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

- otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglašila u potpunosti dospjelom u ukupnom iznosu 14.272 hiljada BAM.

Banka je u skladu sa članom 32. Odluke prikazala manju vrijednost stečene materijalne imovine za iznos od 4.849 hiljada BAM u odnosu na vrijednost te imovine koja bi se prikazala u skladu sa MRS 2, a u skladu sa Odlukom Banke (Napomena 3.6 i 20).

Navedena razlika nastala je po osnovu imovine:

- koja je stečena u posljedne tri godine u iznosu od 3.035 hiljada BAM,
- koja je stečena u periodu dužem od tri godine u iznosu od 1.814 hiljada BAM.

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH / RS i zahtjeva za priznavanjem i mjerjenjem koristeći metodologiju Banke korištenu za izvještavanje po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte*:

	31.12.2020. MSFI	Efekti FBA odluke 31.12.2020.	31.12.2020.
Imovina	1.320.569	(12.673)	1.307.896
Obaveze	1.161.566	350	1.161.916
Kapital	158.303	(12.323)	145.980
	31.12.2021. MSFI	Efekti FBA odluke 31.12.2021.	31.12.2021.
Imovina	1.496.933	(11.085)	1.485.848
Obaveze	1.334.676	622	1.334.054
Kapital	160.905	(11.707)	149.198
Finansijski rezultat prije oporezivanja za godinu koja je završila 31.12.2020. ukoliko bi se koristila MSFI metodologija		Finansijski rezultat prije oporezivanja za godinu koja je završila 31.12.2021. ukoliko bi se koristila MSFI metodologija	
Finansijski rezultat prije oporezivanja			
oporezivanja			
	8.151		7.934

* Napomena: pozitivna cifra predstavlja povećanje vrijednosti, a negativna smanjenje vrijednosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška osim u koliko je drugačije navedeno u Računovostvenim politikama koje su date u tekstu.

2. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)**2.1 Funkcionalna valuta i prezentiranja**

Finansijski izvještaji prezentovani su u konvertibilnim markama („BAM“), koja je funkcionalna valuta. Iznosi su zaokruženi na najbližu hiljadu (ako drugačije nije navedeno). Centralna Banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“ ili „CBBiH“) provodi politiku kursa na principu „valutnog odbora“ prema kojem je BAM vezana za EUR u odnosu 1:1,95583 koji je korišten kroz 2021. i 2020. godinu. Očekuje se da će se ovo zadržati i u doglednoj budućnosti.

2.2 Koncept vremenske neograničenosti poslovanja

Finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, što podrazumjeva da će Banka nastaviti sa poslovnim aktivnostima u predvidivoj budućnosti, te biti sposobna realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

2.3 Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine zahtjeva od Uprave donošenja prosudbi, procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu računovodstvenih politika i objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena. Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promjenjene te eventualno u budućim periodima ako utiču i na njih. Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosudbama u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima objavljene su u Napomeni 3 i 4.

2.4 Strane valute

Sredstva i obaveze izražene u stranim valutama su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne Banke Bosne i Hercegovine na posljednji datum izvještajnog perioda.

Monetarne stavke izražene u stranim valutama preračunavaju se po kursu važećem na datum izvještavanja. Ukoliko postoji više kurseva, koristi se terminska stopa prema kojoj bi budući novčani tokovi po osnovu te transakcije ili stanja mogli biti izmireni, a u slučaju da su isti nastali. Nemonetarne stavke mjerene po historijskom trošku izražene u stranoj valuti preračunate su po kursu važećem na datum prvobitnog priznavanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka.

Sve pozitivne i negativne kursne razlike prikazane u izvještaju o sveobuhvatoj dobiti su prikazane u neto iznosu unutar odgovarajuće stavke.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke BiH. Na dan 31. decembra srednjii kursevi su slijedeći:

Kurs	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
USD	BAM	BAM
EUR	1,725631	1,592566
	1,95583	1,95583

2. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

2.5 Definicije

Pojmovi Islamskog bankarstva korišteni u finansijskim izvještajima imaju značenje kako slijedi:

Murabaha

Ovim ugovornim odnosom Banka prodaje robu ili neku drugu imovinu, koju je prethodno kupila od partnera uz unaprijed ugovorene specifične uslove. Prodajna cijena uključuje trošak nabave i dogovoren profit.

Musharaka

Ovim ugovornim odnosom Banka i njen partner, ortak, ulažu sredstva u postojeći ili novi projekt, ili vlasništvo nad određenom imovinom, bilo stalno ili privremeno koje će na kraju u potpunosti preći na partnera. Ostvareni profit se dijeli prema ugovoru, a gubitak se dijeli u skladu sa relativnim iznosom udjela u projektu.

Wakala

Ugovorni odnos između dvije strane gdje jedna od strana osigurava određena sredstva agentu, koji ta sredstva ulaže u skladu s odredbama ugovora uz naknadu (koja se određuje kao fiksni iznos ili postotak od iznosa ulaganja). Agent je obavezan odmah izvršiti povrat sredstava u slučaju nepridržavanja ugovornih obaveza, nemara ili drugog oblika kršenja odredbi ugovora.

Ijara

Ijara je ugovorni odnos po kojem Banka kupuje određenu nekretninu ili opremu te istu iznajmljuje klijentima.

2.6 Usvajanje novih i revidiranih standarda

2.6.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- Izmjene i dopune MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje“, MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Objavljivanja“, MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ i MSFI 16 „Najmovi“ – Reforma referentne kamatne stope – Faza 2, usvojeno u EU 13. januara 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.),
- Izmjene MSFI 16 „Najmovi“ – Koncesije za najam povezane s Covid-19 nakon 30. juna 2021. godine, usvojeno u EU 30. augusta 2021. godine (na snazi od 1. aprila 2021. godine za finansijske godine koje počinju na ili nakon 1. januara 2021.),
- Izmjene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ – Produciranje privremenog izuzeća od primjene MSFI 9, usvojeno u EU 16. decembra 2020. godine (datum isteka privremenog izuzeća od MSFI 9 produženo je sa 1. januara 2021. na godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.).

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u finansijskim izvještajima Banke.

2. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (*nastavak*)

2.6. Usvajanje novih i revidiranih standarda (*nastavak*)

2.6.2 Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- Izmjene MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ – Prihodi prije namjeravane uporabe, usvojeno u EU 28. juna 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.),
- Izmjene MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ – Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora, usvojeno u EU 28. juna 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.);
- Izmjene MSFI 3 „Poslovna spajanja“ – Reference na konceptualni okvir s izmjenama i dopunama MSFI 3, usvojeno u EU 28. juna 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.),
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“, uključujući izmjene i dopune MSFI 17, usvojeno u EU 19. novembra 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene i dopune različitih standarda zbog „Poboljšanja MSFI-jeva (ciklus 2018.-2020.)“ koji proizilaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41) prvenstveno s ciljem uklanjanja nedosljednosti i pojašnjavanja formulacija – usvojeno u EU 28. juna 2021. godine (Izmjene MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41 na snazi su za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. Izmjene MSFI 16 se odnose samo na ilustrativne promjere, tako da nije naveden datum stupanja na snagu),
- MSFI 14 „Regulisana vremenska razgraničenja“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016.) – Europska komisija odlučila je ne pokretati postupak odobrenja ovog privremenog standarda i pričekati konačni standard,
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Objavljivanje računovodstvenih politika (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ – Definicija računovodstvenih procjena (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 12 „Porezi na dobit“ – Odgođeni porezi povezani s imovinom i obavezama koji proizlaze iz pojedinačne transakcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i MRS 28 „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate“ – Prodaja ili doprinos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata i dalje izmjene i dopune (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vrijeme do okončanja istraživačkog projekta o kapitalnoj metodi),
- Izmjene MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – Prva primjena MSFI 17 i MSFI 9 – Uporedne informacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.).

Banka je izabrala da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

2. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

2.6. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.6.3 Međunarodni računovodstveni standardi koji su objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, ali još uvjek nisu prevedeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika u Federaciji Bosne i Hercegovine

Reforma referentnih kamatnih kamatnih stopa (IBOR)

U septembru 2019. godine IASB je objavio izmjene i dopune MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7, kojima se završila prva faza rada reforme međubankarskih ponuđenih stopa (IBOR) na finansijsko izvještavanje. Objavljene izmjene se bave pitanjima koja utiču na finansijsko izvještavanje u periodu prije zamjene postojeće referentne kamatne stope alternativnom kamatnom stopom i bave se implikacijama na posebne zahtjeve računovodstva hedžinga u MSFI 9 Finansijski instrumenti i MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje, za koje je potrebna „forward-looking“ analiza. Izmjene su osigurale privremene olakšice, primjenjive na sve odnose hedžinga, koji su direktno pod uticajem reforme referentne kamatne stope, koji omogućuju nastavak računovodstva hedžinga tokom perioda neizvjesnosti prije zamjene postojeće referentne kamatne stope alternativnim, gotovo bezrizičnim kamatnim stopama. Postoje i izmjene MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja u vezi dodatnih objelodanjivanja oko neizvjesnosti koja proizlaze iz reforme referentne kamatne stope. Izmjene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, te se moraju primjenjivati retrospektivno.

U augustu 2020. godine, IASB je objavio Reformu referentnih kamatnih stopa - Faza 2, Izmjene MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16, završavajući svoj rad kao odgovor na reformu IBOR-a. Izmjene pružaju privremene olakšice koje se bave efektima finansijskog izvještavanja kada se međubankarska ponuđena stopa (IBOR) zamijeni alternativnom gotovo bezrizičnom kamatnom stopom (RFR). Konkretno, izmjene predviđaju praktični izuzetak kada se obračunavaju promjene u osnovi za utvrđivanje ugovornih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza, kako bi se zahtjevalo prilagođavanje efektivne kamatne stope, ekvivalentno kretanju tržišne kamatne stope. Također, dopune uvode olakšice kod prekida hedžing odnosa, uključujući privremeno oslobođanje od potrebe da se ispuni odvojeno prepoznatljiv zahtjev kada je RFR instrument određen za hedžing komponente rizika.

Pojedinosti o finansijskim instrumentima na koje utječe reforma referentne vrijednosti kamatnih stopa prikazani su u tabeli ispod.

Varijabilna kamatna stopa	Bruto knjigovodstvena vrijednost finansiranja (u hiljadama KM)	Komentar
EUROLIBOR	567	Banka je izvršila zamjenu referentne stope EUROLIBOR-a sa referentnom stopom EURIBOR

Kao odgovor na reformu referentne vrijednosti kamatnih stopa, napravljene su potrebne izmjene na finansijskim instrumentima koji dospijevaju nakon 2021, te je izvršila sve potrebne izmjene ugovora.

Usvajanje ove reforme nije imalo značajnog uticaja na finansijske izvještaje Banke.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politikaNeto prihod od finansiranja i ulaganja

3.1. Neto prihod od finansiranja i ulaganja

Neto prihod od finansiranja predstavlja udio Banke u prihodima koji su generisani investiranjem sredstava klijenata koje je Banka dala na raspolaganje nakon odbitka troškova vezanih za prikupljanje sredstava koja su investirana.

Murabaha i Wakala

Prihod se priznaje tokom vremena trajanja ugovora uzimajući u obzir efektivnu stopu prinosa.

Musharaka i Ijara

Prihod se obračunava upotrebo metode efektivne stope prinosa na opadajući iznos glavnice.

U skladu s principima Islamskog bankarstva, sredstva koja klijent drži na tekućim i depozitnim računima kod Banke mogu se koristiti kao jedan od izvora finansiranja Musharaka projekata, a troškovi vezani uz te depozitne račune se prikazuju kao troškovi Musharaka transakcija.

Po Šerijatskim propisima, Banka ne smije ostvarivati prihode od zatezne kamate. Svi ostvareni penali se izdvajaju u dobrotvorne svrhe.

3.2 Prihodi i troškovi od naknada i provizija

Naknade i provizije se iskazuju po obračunskoj osnovi po pružanju usluge komitentu. Prihod od naknada i provizija podrazumijeva sve prihode ostvarene pružanjem usluga komitentima Banke.

Naknade za obradu zahtjeva finansiranja komitenata i naknade za odobrene garancije se od 2011. godine naplaćuju jednokratno, unaprijed, a prihod se razgraničava metodom efektivne kamatne stope na broj mjeseci korištenja finansiranja, odnosno garancija.

Prihode od naknada čine prihodi po osnovu unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa, prihodi od naknada po vanbilansnim poslovima, brokersko-dilerskim poslovima i slično.

Rashode od naknada čine rashodi naknada koje Banka plaća CB BiH za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi kartičarskog poslovanja, naknade za usluge Agencije za bankarstvo, Agencije za osiguranje depozita i druge slične naknade. Troškovi po naknadama i provizijama se priznaju u periodu na koji se odnose.

3.3 Operativni najam

Od prvog dana trajanja najma, najmoprimac priznaje imovinu s pravom korištenja i obavezu po osnovu najma. Od prvog dana trajanja najma, najmoprimac imovinu s pravom korištenja mjeri po trošku.

Trošak imovine s pravom korištenja uključuje:

- iznos početno mjerene obaveze po osnovu najma,
- sva plaćanja po osnovu najma izvršena na ili prije prvog dana trajanja najma, umanjeno za eventualne primljene podsticaje u vezi s najmom;
- sve početne direktne troškove koje je stvorio najmoprimac; i
- procjenu troškova koje će najmoprimac stvoriti prilikom demontaže i uklanjanja predmetne imovine, obnavljanja lokacije na kojoj se imovina nalazi ili vraćanja imovine u stanje kakvo iziskuju uslovi sporazuma o najmu.

Na prvi dan trajanja najma, najmoprimac obavezu po osnovu tog najma mjeri po sadašnjoj vrijednosti svih plaćanja u vezi s najmom koja nisu izvršena na taj dan. Ta plaćanja se diskontuju po profitnoj stopi sadržanoj u najmu.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.3 Operativni najam (*nastavak*)

Nakon prvog dana trajanja najma, Banka obavezu po osnovu najma mjeri tako da:

- (a) povećava knjigovodstvene vrijednosti kako bi se uzela u obzir kamata na obavezu po osnovu najma;
- (b) umanjuje knjigovodstvene vrijednosti kako bi se uzela u obzir izvršena plaćanja po osnovu najma; i
- (c) ponovno mjeri knjigovodstvene vrijednosti kako bi se uzele u obzir sve eventualne ponovne procjene ili preinake najma.

Godišnji trošak najma predstavlja iznos amortizacije predmeta najma i trošak profitne marže po finansijskoj obavezi.

Diskontna stopa je definisana kao profitna marža koju bi najmoprimac platio za posudbu sredstava po sličnim uslovima, sa sličnim osiguranjem plaćanja potrebnih za nabavku imovine u sličnom ekonomskom okruženju. Diskontnu stopu Banka će ponovo procjenjivati tokom perioda trajanja najma, ukoliko je došlo do promjene uslova iz ugovora o najmu ili ukoliko postoji ekonomski poticaj za korištenjem opcije kupnje.

Banka je izabrala da koristi izuzeća koja su predviđena standardom, na ugovore o zakupu koji se završavaju u roku od 12 mjeseci od inicijalne primjene te za koje ne postoji opcija produženja, kao i na ugovore o zakupu poslovnih prostora i opreme koji se smatraju sredstvima male vrijednosti.

3.4 Porez na dobit

Poreski rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza. Tekuća poreska obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti jer isključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Banke izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilansa.

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilanske obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine procjenjuje se na svaki datum bilansa i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela iznosa poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se i odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala.

Odgođena poreska imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista poreska vlast i ako Banka namjerava podmiriti svoju tekuću poresku imovinu i obaveze na neto osnovi.

3.5 Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima gotovinski ekvivalenti i gotovina obuhvataju stanja sa rokom dospjeća kraćim od 90 dana od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima CBBH, ostale pogodne hartije od vrijednosti, finansiranje komitenata i pozajmice date bankama.

U izvještaju o finansijskom položaju Banke, novčana sredstva predstavljaju novčana sredstva u domaćoj i stranim valutama u rezervi i blagajnama Banke, sredstva na računima rezerve kod CBBH.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.6. Finansijski instrumenti

Klasifikacija i mjerjenje finansijskih instrumenata

Banka u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka i MSFI 9 je izvršila klasifikaciju finansijskih instrumenata u sljedeće kategorije:

- Finansijska imovina po amortizovanom trošku,
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit,
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka,
- Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i
- Finansijske obaveze po amortizovanom trošku.

a) Finansijska imovina

Finansijska imovina - početno priznavanje i naknadno mjerjenje

Data finansiranja se početno priznaju u visini datih novčanih sredstava. U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu Odluka) i međunarodnim standardom MSFI 9 Banka priznaje finansijsku imovinu u svom izvještaju o finansijskom položaju samo kada postaje strana u ugovornim odredbama instrumenta i na osnovu toga ima zakonsko pravo na primitak novca.

Prema Odluci o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka i međunarodnom standardu MSFI 9 Banka je identifikovala sljedeće poslovne modele:

- Poslovni model čiji je cilj naplata ugovorenih novčanih tokova,
- Poslovni model čiji je cilj naplata ugovorenih novčanih tokova i prodaja,
- Svi poslovni modeli sa ostalim strategijama, uključujući i poslovni model držanja za trgovanje.

U zavisnosti od odabranog poslovnog modela koji se primjenjuje, zavisi i način mjerjenja finansijske imovine.

Na bazi odabira poslovnih modela i testa novčanih tokova glavnice i kamate/ profitne marže, MSFI 9 i Odluka sadrže tri glavne kategorije mjerjenja za finansijsku imovinu:

- amortizirani trošak (AT),
- fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD) i
- fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka (FVBU).

Da li će se finansijska imovina klasificirati kao vrednovanje po amortiziranom trošku ili fer vrijednosti, određeno je poslovnim modelom i kriterijem novčanog toka (SPPI). Pod pretpostavkom da je kriterij SPPI-a zadovoljen, procjena poslovnog modela će biti ključni okidač za način mjerjenja finansijske imovine. Ako finansijska imovina ne zadovoljava kriterij SPPI, klasificira se kao FVBU neovisno o poslovnom modelu. Banka svoj poslovni model upravljanja potfolijem definira sa ciljem naplate ugovorenih novčanih tokova, gdje se pojedini finansijski instrumenti mjere po amortizacionom trošku, a izuzetno od toga po fer vrijednosti u slučaju nezadovoljenja SPPI testa.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.6 Finansijski instrumenti (*nastavak*)

1) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku

Finansijsku imovinu se mjeri po amortiziranom trošku za instrumente duga ako su ispunjena oba navedena uslova:

- finansijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi i
- ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate/ marže na glavnicu.

Banka priznaje sljedeću imovinu po amortizovanoj vrijednosti:

- Novac i novčana sredstva,
- Plasmani bankama,
- Finansiranja klijenata i
- Ostala finansijska imovina.

U odnosu na 1. januar 2020. godine nije bilo promjene u klasifikaciji gore navedene imovine.

Amortizovana vrijednost se odnosi na iznos po kome je inicijalno priznat neki finansijski instrument, umanjen za sve otplate glavnice, i uvećan za obračunatu profitnu maržu, odnosno iznos po kome je priznato neko finansijsko sredstvo, umanjen za otpisani dio gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti. Obračunata profitna marža uključuje amortizaciju troškova transakcije koji se razgraničavaju nakon inicijalnog priznavanja, te amortizaciju svih premija ili diskonta do iznosa na datum dospijeća, korištenjem metode efektivne profitne marže. Obračunata razgraničena profitna marža i obračunati razgraničeni troškovi, uključujući amortizovane diskonte i premije (kao i odgođene naknade, ukoliko takve postoje), nisu prikazani odvojeno i uključeni su u knjigovodstvene vrijednosti odnosnih stavki u izvještaju o finansijskom položaju (bilans stanja).

Metoda efektivne profitne marže je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze, u periodu kada su stvarno nastali, kako bi se postigla konstantna periodična profitna marža (efektivna marža) za knjigovodstveni iznos. Efektivna marža je profitna marža koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili prihode kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili gdje je to moguće kraćeg perioda, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze. Efektivna profitna marža diskontuje novčane tokove instrumenata, varijabilne profitne marže do datuma narednog utvrđivanja iznosa profitne marže, osim u slučaju premija ili diskonta koji odražavaju raspon finansiranja komitenata po promjenjivoj profitnoj marži specificiranoj u instrumentu profitne marže, ili u slučaju postojanja ostalih promjenljivih iznosa koji nisu izmijenjeni u skladu sa stopama na tržištu. Takve premije ili diskonti se amortizuju tokom čitavog očekivanog vijeka trajanja instrumenata. Obračun uključuje sve naknade i poene plaćene ili primljene između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne profitne marže.

2) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba navedena uslova:

- finansijsku imovinu držati unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavnicu.

Banka po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit vrednuje vlasnička ulaganja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.6 Finansijski instrumenti (*nastavak*)

3) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Prema MSFI 9 standardu svi instrumenti kapitala klasifikovani su u kategoriju FVBU, osim u slučaju kada Banka odluči da prizna ovakav finansijski instrument kroz FVOCI opciju. Za ovakve finansijske instrumente poslovni model nije relevantan, jer instrumenti kapitala u startu ne zadovoljavaju SPPI test (nema plaćanja kamate/profitne marže i glavnice).

Svi efekti vrednovanja instrumenata kapitala kroz FVOSD opciju, kao i efekti prestanka priznavanja instrumenta kapitala, se odražavaju na pozicijama ostalog sveobuhvatnog rezultata (revalorizacione rezerve) i nikada, čak ni nakon prestanka priznavanja sredstva, se ne prenose na bilans uspjeha. Jedino se efekti dividende, ovako klasifikovanih instrumenata kapitala, priznaju direktno kroz pozicije bilansa uspjeha.

FVOSD opcija se može primijeniti samo u slučaju da instrumenti kapitala nisu namijenjeni trgovanim.

Prema MSFI 9 standardu svi instrumenti kapitala klasifikovani su u kategoriju FVBU. Instrument klasifikovan u FVBU, mora da se vrednuju po fer vrijednosti (nabavna vrijednost je jedino dozvoljena ukoliko se „dokaže“ da je ona aproksimacija fer vrijednosti). Banka ima definisanu Metodologiju vrednovanja vrijednosnih papira namjenjenih trgovanim.

Principi mjerena fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti i finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha je njihova kotirana prodajna tržišna cijena na datum bilansa, bez umanjenja za troškove prodaje. Ukoliko tržište za finansijsku imovinu nije aktivno (i za vrijednosne papire koji ne kotiraju) ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi temeljem tržišne cijene, Banka utvrđuje fer vrijednost korištenjem tehnike procjene. One uključuju korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama pogodbe između informisanih i spremnih strana, pozivanje na druge u suštini slične instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što je manje moguće oslanjajući se na specifičnosti subjekta.

Kod primjene metode diskontovanog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi se temelje na najboljoj procjeni rukovodstva, a diskontna stopa je tržišna stopa važeća na datum bilansa za finansijske instrumente sa sličnim uslovima. Kod upotrebe cjenovnog modela, koriste se tržišno povezane veličine važeće na datum bilansa.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Na dan 31.12.2021. godine mjereno umanjenje vrijednosti je definisano Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka sa metodologijom za klasifikaciju i vrednovanje izloženosti koji je uskladen sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka i Internom metodologijom umanjenja vrijednosti prema MSFI 9. Program i Metodologija pokrivaju finansijsku imovinu vrednovanu metodom amortizacijskog troška i fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te povezane vanbilansne izloženosti, a posebno:

- Bilansne izloženosti:
 - Finansiranje komitenata,
 - Prekoračenja/tekući računi, revolving linije finansiranja komitenata/linije finansiranja,
 - Prisilna potraživanja (npr. potraživanja koja nastaju po osnovi akreditiva, garancija i sl.).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.6 Finansijski instrumenti (*nastavak*)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (*nastavak*)

- Vanbilansne izloženosti:
 - Garancije,
 - Akreditivi,
 - Neiskorišteni iznosi revolving linija finansiranja komitenata /linija finansiranja/ (npr. prekoračenja po tekućem računu, druge revolving linije, neiskorišteni, a odobreni zajmovi i sl.).

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka na dan 31.12.2021. godine je obuhvatao slijedeće portfolije:

- Izloženosti fizičkim licima,
- Izloženosti pravnim licima (uključujući i SME klijente),
- Izloženosti bankama i ostalim finansijskim institucijama,
- Izloženosti prema državi, državnim institucijama, općinama i sl.,
- Ostala potraživanja (uključuje sve što je u opsegu MSFI 9 kategorija, a nije ranije navedeno).

Banka priznaje rezervacije za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke za finansijsku imovinu. Banka je na svaki datum izvještavanja za finansijski instrument mjeri rezervacije za umanjenje vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tokom vijeka trajanja instrumenta ako se nakon početnog priznavanja kreditni rizik tog finansijskog instrumenta znatno povećao. Rezervacije za umanjenje vrijednosti se obračunavaju grupno na nivou portfolija i na individualnoj osnovi. Na značajne pojedinačne plasmane se procjena ispravke vrijednosti na individualnom nivou vrši ukoliko zadovoljavaju status neispunjerenja obaveza, dok se ostatak portfolija procjenjuje kolektivno. Individualni značajni plasmani su plasmani čija je izloženost prelazila 100.000 BAM za pravna lica i 50.000 BAM za fizička lica i koji su klasifikovani kao problematična sredstva.

Umanjenje vrijednosti na skupnoj osnovi Banka primjenjuje:

1. Izloženosti koje ne zadovoljavaju status neispunjavanja obaveza,
2. Izloženosti koje zadovoljavaju status neispunjavanja obaveza, ali nisu pojedinačno značajne (specifične rezervacije za gubitke od finansiranja).

Banka status neispunjavanja obaveza utvrđuje na nivou klijenta za sve izloženosti. Na temelju statusa neispunjavanja obaveza, te pojedinačnoj značajnosti izloženosti, Banka primjenjuje različite pristupe mjerjenju umanjenju vrijednosti (pojedinačna ili grupna procjena) koji rezultiraju jednom od slijedeće tri vrste rezervisanja/umanjenja vrijednosti:

- Izloženost je u statusu neispunjavanja obaveze, te je pojedinačno značajna (Nivo kreditnog rizika 3) - Posebne rezervacije za kreditne gubitke na pojedinačnoj osnovi. Mjerjenje umanjenja vrijednosti bazirano na pojedinačnoj procjeni pojedine izloženosti – uzimajući u obzir očekivane buduće novčane tokove kroz nekoliko različitih scenarija.
- Izloženost je u statusu neispunjavanja obaveze, ali nije pojedinačno značajna (Nivo kreditnog rizika 3) - Posebne rezervacije za kreditne gubitke na grupnoj osnovi. Mjerjenje umanjenja vrijednosti za pojedinačno neznačajne izloženosti gdje je identificiran događaj gubitka – uzimajući u obzir procjenu umanjenja vrijednosti portfolija imovine sa sličnim karakteristikama, na bazi formule, a ne preko individualnih projekcija novčanih tokova.
- Izloženost nije u statusu neispunjavanja obaveze (Nivo kreditnog rizika 2 i Nivo kreditnog rizika 1) – Opće rezervacije za očekivane kreditne gubitke. Ispravka vrijednosti za očekivane gubitke se za izloženosti razlikuju u zavisnosti da li je procjena gubitaka na dvanaestomjesečnom nivou (Nivo kreditnog rizika 1) ili na cijelogodишnjem nivou (Nivo kreditnog rizika 2).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.6 Finansijski instrumenti (*nastavak*)

U skladu sa zahtjevima standarda, kao i sa svojim sistemom upravljanja rizicima, Banka je na dan 31.12.2021. godine vršila podjelu svoje izloženosti/klijenata na faze u smislu pripadajućeg nivoa rizika, i to:

Nivo kreditnog rizika 1 – sve nove izloženosti/klijenti svoj početak imaju u Nivo kreditnog rizika 1, osim POCI imovine, što uključuje i sve izloženosti / klijenti koji nisu obuhvaćeni kriterijima za Nivo kreditnog rizika 2, Nivo kreditnog rizika 3 i POCI. Banka za ova potraživanja priznaje rezervisanja po osnovu 12mECL-a (Izračun očekivanih gubitaka na dvanaestomjesečnom nivou). Banka u Nivo kreditnog rizika 1 uključuje i izloženosti sa niskim rizikom i to:

- a) izloženosti prema Centralnoj banci Bosne i Hercegovine,
- b) izloženosti prema Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, Vladi Republike Srpske i Vladi Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, i
- c) izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga raspoređena u stepen kreditnog kvaliteta 1 ili 2.

Nivo kreditnog rizika 2 – izloženosti/klijenti za koje je evidentirano značajno povećanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobravanja, a ne postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti. Banka za ova potraživanja priznaje rezervisanja po osnovu LEL (Izračun očekivanih gubitaka na cijeloživotnom nivou). Uvjeti za prelazak u Nivo kreditnog rizika 2 su minimalno

- kašnjenje klijenta duže od 30 dana;
- evidentirana blokada računa duža od 7 dana tokom prethodnih 12 mjeseci;
- klijenti koji se nalaze na listi posmatranje EW3 u skladu sa Procedurom ranih upozoravajućih signala;
- klijenti kod kojih je evidentiran finansijski rejting C2 i niže i isti je potvrđen ukupnim rejtingom C2 i niže. Izuzetak su klijenti kod kojih su odobrena projektna finansiranja;
- ostali pokazatelji povećanja rizika definisani Program za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka sa metodologijom za klasifikaciju i vrednovanje izloženosti Banke.

Nivo kreditnog rizika 3 – izloženosti/klijenti za koje postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti. Banka u nivo kreditnog rizika 3, tj. u status neizmirenja obaveza raspoređuje izloženosti kada je ispunjen jedan ili oba od sljedećih uslova:

- a) dužnik kasni sa otplatom dospjelih obaveza prema banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu,
- b) Banka smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci u skladu sa pokazateljima povećanja rizika definisanim Program za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka sa metodologijom za klasifikaciju i vrednovanje izloženosti Banke i Internom metodologijom umanjenja vrijednosti prema MSFI 9.

POCI - Banka je utvrdila sljedeće kriterije za utvrđivanje POCI imovine:

- a) da se radi o izloženosti koja je raspoređena u nivo kreditnog rizika 3 a kojoj se vrši značajna modifikacija,
- b) da se radi o finansijskoj imovini kupljenoj uz ekonomski gubitak (diskont) veći od 5% neto knjigovodstvene vrijednosti, osim u slučajevima da prodavac prodaje finansijsku imovinu u slučajevima koji nisu povezani sa kreditnim rizikom i
- c) da se radi o kupljenoj finansijskoj imovini ili refinansiranju izloženosti (djelimičnoj ili potpunoj) koja je u drugoj banci bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.6 Finansijski instrumenti (*nastavak*)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (*nastavak*)

Za Nivo kreditnog rizika 1 i Nivo kreditnog rizika 2 Banka ima definisan jedan scenario dok za Nivo kreditnog rizika 3 i POCI Banka koristi dva scenarija vjerovatnoće definisana u skladu sa Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka sa metodologijom za klasifikaciju i vrednovanje izloženosti Banke i Internom metodologijom umanjenja vrijednosti prema MSFI 9.

Način ECL izračuna na dan 31.12.2021. godine je prikazan u nastavki a ključni elementi istog su:

- PD parametar se može interpretirati kao vjerojatnost da će pojedina transakcija u datom vremenskom periodu ispuniti definiciju statusa neispunjavanja obaveza ili drugim riječima, da će na pojedinačnoj razini biti identificiran događaj gubitka. PD se procenjuje migracionim matricama korišćenjem Markovljevog lanca koji pokazuje kretanje potraživanja iz *performing* podgrupe (bucket) u *default* podgrupu u okviru definisanog historijskog perioda. Obračun PD-a se vrši mjesечно. Za izloženosti na Nivo-u kreditnog rizika 1 primjenjuje se 12-mjesečni PD za obračun očekivanog gubitka (EL) za 36 mjeseci, a za Nivo kreditnog rizika 2 lifetime PD za obračun tzv. lifetime očekivanog gubitka (LEL).
- LGD je od 1.1.2020. godine LGD definisan kao fiksna vrijednost zasnovana na Odluci Agencije, i to:
 - a) 45% za izloženosti obezbijedene prihvatljivim kolateralom,
 - b) 75% za izloženosti koji nisu obezbijedene prihvatljivim kolateralom
- EAD predstavlja procjenu knjigovodstvene vrijednosti u trenutku defaulta, uzimajući u obzir specifičnosti ugovorenih novčanih tokova kao i moguća dodatna povlačenja vanbilansnih izloženosti u vremenu prije defaulta. Maksimalni period koji Banka uzima u obzir prilikom procjene očekivanih kreditnih gubitaka je maksimalni ugovorni period tokom koga je Banka izložena kreditnom riziku. Banka vrši podjelu na osigurani i neosigurani EAD.

Mjerenje umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi zahtijeva procjenu parametara na statističkoj osnovi sa prilagođavanjem za buduće informacije. Parametar rizika PD računat je za svaku homogenu skupinu na cjeloživotnom nivou tj. najvećom ročnosti pojedine homogene grupe korištenjem historijskih podataka te prilagođavanjem za očekivane buduće gubitke.

Imajući u vidu veličinu i kompleksnost Banke, tržišne prakse u regionu u pogledu uključivanja budućih informacija, kao i odredbe razumnog troška i napora, Banka je prilagodbu za buduća kretanja aplicirala na risk parametar PD – vjerovatnost defaulta. Banka je prilikom definisanja makroekonomskih faktora za Retail portfolio koristila BDP – potrošnja stanovništva, Indeks potrošački cijena dok se za Corporate koristio faktor BDP – potrošnja stanovništva, BDP – potrošnja država, Indeks potrošački cijena i Investicije.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.6 Finansijski instrumenti (*nastavak*)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (*nastavak*)

U skladu sa analizom kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata mjerena način izračuna ECL-a je definisano kako slijedi:

- Nivo 1 - Banka za potraživanja svrstana u ovu skupinu priznaje rezervisanja po osnovu 12mECL-a (Izračun očekivanih gubitaka na dvanaestomjesečnom nivou). Očekivane 12 mjesecne vjerojatnoće su primjenjene na predviđanje EAD i pomnožene sa očekivanim LGD. U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenta definisanih Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka sa metodologijom za klasifikaciju i vrednovanje izloženosti i Internom metodologijom umanjenja vrijednosti prema MSFI 9 primjenjuju se minimalni procenti (izloženosti sa niskim rizikom – 0,1% izloženosti, izloženosti po osnovu finansiranja – 1% izloženosti a za sve ostale izloženosti – 0,5% izloženosti)
- Nivo kreditnog rizika 2 - Banka za ova potraživanja priznaje rezervisanja po osnovu LEL (Izračun očekivanih gubitaka na cjeloživotnom nivou). Metodologija je slična prethodnoj uključujući korištenje cjeloživotnog PD-ja. Od 1.1.2021. godine u slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnog procenta definisanog Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka sa metodologijom za klasifikaciju i vrednovanje izloženosti i Internom metodologijom umanjenja vrijednosti prema MSFI 9 primjenjuje se minimalni procenat kako slijedi izloženosti po osnovu finansiranja – 8% izloženosti a za sve ostale izloženosti – 5% izloženosti.
- Nivo kreditnog rizika 3 – Mjerenje umanjenja vrijednosti bazirano je na pojedinačnoj procjeni pojedine izloženosti – uzimajući u obzir očekivane buduće novčane tokove kroz nekoliko različitih scenarija za pojedinačno značajne izloženosti, dok za izloženosti koje nisu pojedinačno značajne vrši se uzimajući u obzir procjenu umanjenja vrijednosti portfolija imovine sa sličnim karakteristikama, na bazi formule. Od 1.1.2021. godine, u slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnog procenta definisanog Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka sa metodologijom za klasifikaciju i vrednovanje izloženosti i Internom metodologijom umanjenja vrijednosti prema MSFI 9, primjenjuju se:

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.6 Finansijski instrumenti (*nastavak*)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (*nastavak*)

a) Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%
3.	od 271 do 365 dana	40%
4.	od 366 do 730 dana	60%
5.	od 731 do 1460 dana	80%
6.	preko 1460 dana	100%

b) Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom:

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	45%
3.	od 271 do 365 dana	75%
4.	od 366 do 456 dana	85%
5.	preko 456 dana	100%

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.6 Finansijski instrumenti (*nastavak*)

Proces obračuna rezervi prolazi kroz nekoliko faza. Klasifikacijski prijedlog dobijen sistemski pregleda Sektor za kontrolu rizika i vrši prvi set kontrola. Izvještaj se dalje dostavlja Sektoru za poslovanje sa pravnim licima i Sektoru za poslovanje sa stanovništvom za ocjenu klasifikacije i dostavljanje dokaza o očekivanim budućim tokovima. Sektor za kontrolu rizika nakon dostavljenih dokaza o očekivanim budućim novčanim tokovima i komentara kreira finalni prijedlog nivoa rezervi i klasifikacije za tekući mjesec.

Uprava Banke razmatra dostavljena obrazloženja Sektora za kontrolu rizika, komentare Sektora za poslovanje sa pravnim licima, i Sektora za poslovanje sa stanovništvom i donosi konačnu odluku o nivou rezervi za taj mjesec.

Sektor finansija radi knjiženje rezervacija umanjenja vrijednosti, na osnovu dostavljenog konačnog izvještaja o nivou potrebnih rezervi za tekući mjesec.

Banka priznaje rezervacije za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke za finansijsku imovinu. Za svaki datum izvještavanja Banka za finansijsku imovinu je dužna izmjeriti rezervacije za umanjenje vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tokom trajanja instrumenta ako se nakon početnog priznavanja kreditni rizik tog finansijskog instrumenta znatno povećao.

Umanjena finansijska imovina klasificuje se u kategorije, zavisno od stepena naplativosti koji se određuje na osnovu broja dana koliko je prekoračen rok dospijeća, procjene finansijskog položaja dužnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja naplate.

Računovodstveni otpis

Za bilansnu finansijsku aktivu koja ispunjava uslove definisane Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka sa metodologijom za klasifikaciju i vrednovanje izloženosti koji su usklađeni sa Odlukom Agencije Banka vrši računovodstveni otpis izloženosti dvije godine nakon što je knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglašila u potpunosti dospjelom, osim izloženosti po osnovu finansijskog lizinga.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada:

- isteknu ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine, ili
- kada prenese finansijsku imovinu odnosno kada su sa prenosom ispunjeni uslovi za prestanaka priznavanja finansijske imovine.

Banka prenosi finansijsku imovinu samo ako :

- prenosi ugovorna prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine, ili
- zadržava ugovorna prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine, ali prepostavlja ugovornu obavezu plaćanja novčanih tokova jednom ili više primatelja u određenim transakcijama.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.6 Finansijski instrumenti (*nastavak*)

b) Finansijske obaveze

Početno priznavanje finansijskih obaveza

U skladu sa Odlukom/MSFI 9 Banka će početno priznavati finansijske obaveze po:

- amortizovanom trošku i
- fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Klasifikacija finansijskih obaveza

Banka klasificira sve finansijske obaveze kao naknadno mjerene po amortizovanom trošku, osim za finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Takve obaveze, trebaju se naknadno mjeriti po fer vrijednosti.

Pri početnom priznavanju, banka će neopozivo odrediti finansijsku obavezu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha bez obzira što bi na taj način mogli nastati novi podaci koji utiču na njene finansijske izvještaje.

Reklasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza

Banka radi reklasifikaciju finansijske imovine samo kada mijenja svoj poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu ili njen dio:

- kada dužnik podmiri obavezu (ili njen dio) plaćanjem obično novcem, dobrima ili uslugama; ili
- kada je dužnik zakonski oslobođen odgovornosti za obavezu (ili njen dio) pravnim postupkom.

Reklasifikacija finansijske imovine i obaveza

Od 01.01.2021. godine Banka nije vršila reklasifikaciju svojih finansijskih sredstava nakon inicijalnog priznavanja.

Specifični finansijski instrumenti

Plasmani bankama (Murabaha)

Murabaha poslovi su investicije u kupoprodaju trgovачke robe koja se priznaje kao plasmani sa drugim bankama. Razlika između kupovne i prodajne cijene se smatra stopom povrata na investicije i obračunava se tokom trajanja kupoprodajnog ugovora koristeći se primjenom metode stvarnog prinosa. Ove investicije se klasificiraju kao finansijski instrumenti i iskazuju se po amortizovanom trošku. Sve druge kupovine i prodaje investicija se priznaju na dan trgovine, dan kad se Banka obavezala da kupi ili proda sredstva.

Finansiranje klijenata

Finansiranje klijenata iskazuje se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti kako bi se prikazali procijenjeni nadoknadivi iznosi.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.6 Finansijski instrumenti (*nastavak*)

b) Finansijske obaveze

Vlasnički udjeli

Vlasnički udjeli se klasificiraju kao raspoloživi za prodaju i vrednuju se po fer vrijednosti, osim ukoliko ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti, u kojem slučaju vlasnički udjeli se iskazuju po trošku umanjenom za bilo kakvo umanjenje vrijednosti.

Uzeti zajmovi

Uzeti zajmovi na koje se plaća profitna marža inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcijske troškove. Naknadno vrednovanje provodi se po amortiziranom trošku i svaka razlika između primitaka (umanjenih za transakcijske troškove) i iznosa koji se plaća po dospijeću priznaje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tokom perioda trajanja zajma, na temelju efektivne stope.

Obaveze prema bankama i klijentima

Obaveze prema bankama i klijentima su klasifikovane kao ostale obaveze i početno se vrednuju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove, a naknadno se iskazuju po njihovom amortiziranom trošku metodom efektivne stope prinosa.

Preuzeti kolaterali

Preuzeti kolaterali predstavljaju finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja finansiranja komitenata u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju i uključuju se u stavke nekretnine i oprema, ostala sredstva ili zalihe u sklopu ostalih sredstava, u zavisnosti od njihove prirode i namjera Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mijere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

U skladu sa Odlukom Agencije, u slučaju da Banka ne proda stečenu materijalnu imovinu u roku od tri godine od datuma početnog priznavanja iste u knjigama, Banka će njenu vrijednost svesti na 1 KM. Dodatno, Banka je internim aktima propisala da će vrijednost stečene imovine umanjivati na način da će nakon isteka prve godine priznati minimalno 10% gubitka, nakon isteka druge godine minimalno 20% gubitka.

Također, internim aktima je deifnisano da za stečenu materijalnu imovinu koja je evidentirana u poslovnim knjigama prije 01.01.2019. godine, Banka će njenu vrijednost svesti na 1 KM u roku od dvije godine na način da će istekom prve godine priznati minimalno 20% gubitka.

Obaveze na osnovu finansiranja komitenata

Banka izdaje finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju neopozive garancije koje garantuju naplatu u slučaju da klijent ne može da ispunji svoje obaveze prema trećoj strani i nose jednaku količinu kreditnog rizika kao i finansiranje komitenata. Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Ovaj iznos se amortizuje na osnovu proporcionalne metode tokom trajanja obaveze.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.7 Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenou obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

Za vanbilansne obaveze rezervacije se formiraju u sljedećim slučajevima:

- ukoliko postoji događaj koji se desio u prošlosti, za koji postoji sadašnja obaveza plaćanja Banke (poziv na plaćanje, i sl.),
- više od 50% je vjerovatno da će Banka morati izmiriti obaveze i
- ukoliko je moguće pouzdano procijeniti iznos obaveze koja predstavlja gubitak i u jednakom iznosu formirati rezervacije.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)**3.8 Nekretnine i oprema**

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali. Troškovi značajnih investicijskih održavanja i zamjene se kapitaliziraju. Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja dugotrajne materijalne imovine iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine u izgradnji iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava linearnom metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva.

Procijenjene stope amortizacije bile su kao što slijedi:

	2021.	2020.
	%	%
Zgrade	1,3 – 2,0%	1,3 – 2,0%
Računari	20,0 – 33,3%	20,0 – 33,3%
Motorna vozila	15,5%	15,5%
Ostala imovina	7,0 – 33,3%	7,0 – 33,3%

Umanjenja

Na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju Banka preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina, postrojenja i opreme da bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Nadoknадiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadičnog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina koja je iskazana po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadičnog iznosa tog sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.9 Nematerijalna imovina

(a) Računarski softver i licence

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnej metodi kako bi se otpisao trošak nabave imovine kroz njen procijenjeni vijek trajanja. Sljedeći procijenjeni korisni vijekovi se koriste:

Softver i licence	20,0%
-------------------	-------

Metoda amortizacije i procijenjeni korisni vijek pregledaju se i korigiraju, ukoliko je potrebno, na svaki datum bilansa.

3.10 Troškovi zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Za račun zaposlenih, Banka uplaćuje penziono i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plaća. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i transport kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u izveštaju o sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali troškovi zaposlenih.

Obaveze za doprinose za penzije fondove s propisanom iznosom doprinsosa priznaju se kao trošak u izveštaju o sveobuhvatnoj dobiti perioda u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Banka isplaćuje otpremnine u slučaju penzionisanja u visini od minimalno tri prosječne plate zaposlenog u FBiH izračunate od strane Federalnog Biroa za Statistiku ili tri plate isplaćene u Banci u periodu od posljednja tri mjeseca, u zavisnosti što je povoljnije za zaposlenog.

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

3.11 Dionički kapital

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata redovne dionice i izražava se u BAM po nominalnoj vrijednosti.

Dividende

Dividende na redovne dionice priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.12 Zakonske rezerve

Zakonske rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% dioničkog kapitala. Ako rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti sve dok rezerve ne dosegnu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitka sadašnje i prošlih godina.

3.13 Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i odobreno a ne iskorišteno finansiranje klijenata. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kad iste postanu plative.

Odobrene neiskorištena finansiranja predstavljaju neopozivu preuzetu obavezu Banke da odobri finansiranje komitentu po uslovima određenim ugovorom o finansiranju. Banka vanbilansno evidentira nominalni neiskorišteni iznos, dok se iskorišteni dijelovi evidentiraju kao bilansne stavke u skladu sa poslovnim događajem.

Garantna obaveza predstavlja obavezu Banke da povjeriocu ispuni pravovaljanu i dospjelu obavezu dužnika ako to ne učini dužnik. Garantne obaveze obuhvataju izdate plative i činidbene garancije, izdate kontragarancije, otvorene nostro dokumentarne akreditive i avalirane mjenice. Ove obaveze se evidentiraju u nominalnom iznosu. Ako je Banka izvršila plaćanje po ovim poslovima, zatvara se vanbilansna evidencija, a za plaćeni iznos se formira potraživanje od dužnika sa uslovima određenim ugovorom i tarifnom politikom Banke. Za preuzete obaveze finansiranja komitenata Banka vrši rezervisanja u skladu sa politikom objelodanjenom u sekciji finansijskih instrumenata.

3.14 Sredstva u ime i za račun trećih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i građana. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke te su stoga isključena iz njenog bilansa. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

3.15 Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontroliše zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik (Napomena 30).

4. Upravljanje finansijskim rizikom

4.1 Strategija korištenja finansijskih instrumenata

Funkcija upravljanja rizicima uzima u obzir finansijski rizik, operativni rizik i ostale rizike. Finansijski rizik obuhvata tržišni rizik (uključujući valutni rizik, rizik profitne marže i druge rizike promjena cijena), kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Upravljanje rizikom vrše odjeli nadležni za pojedine rizike koji postoje u okviru Banke prema politikama koje je odobrila Uprava.

Banka je uspostavila sistem upravljanja kreditnim rizikom usvajanjem politika i procedura za analizu, koncentraciju i diversifikaciju kreditnog rizika unutar Sektora za kontrolu rizika i Sektora za odobrenje kreditnog rizika. Također Banka ima usvojene procedure za praćenje rizika likvidnosti i operativnog rizika Banke unutar Sektora za kontrolu rizika.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Proces upravljanja i kontrole rizicima se na vrijeme prilagođavaju promjenama u operativnom okruženju.

4.2 Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na nemogućnosti druge strane da podmiri svoje ugovorne obaveze što rezultira finansijskim gubitkom Banke. Banka je usvojila politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolateralu, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjenje rizika i finansijskih gubitaka.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku Banke se ogleda u knjigovodstvenoj vrijednosti finansijskih sredstava u izvještaju o finansijskoj poziciji. Za garancije i potencijalne obaveze, maksimalna izloženost kreditnom riziku je iznos obaveze.

Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti

Izlaganje Banke kreditnom riziku mora biti pokriveno odgovarajućim kolateralom, u skladu sa zakonskim propisima i internim aktom. Vrste kolaterala prihvatljivog za Banku, kao i odnos vrijednosti kolaterala i kredita/finansiranja ili garancije utvrđeni su Procedurom o upravljanju kolateralima.

Kako bi diversificirala rizik i minimizirala koncentraciju kreditnog rizika Banka fokusira finansijske aktivnosti na što veći broj komitenata, sa manjim iznosima.

Banka vodi računa o disperziji rizika prema pojedinim regijama i djelatnostima, nastojeći usmjeravati plasmane u sve privredne grane:

- građanima i samostalnim poduzetnicima,
- individualnim poljoprivrednim proizvođačima,
- privrednim društvima iz trgovinske djelatnosti,
- privrednim društvima iz industrijske djelatnosti,
- privrednim društvima iz ostalih djelatnosti (turizam, ugostiteljstvo i sl.),
- bankama i finansijskim institucijama.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Komitet za finansiranje i investicije Banke ili organizacioni dio kome Komitet da ovlaštenje odlučuje o odobravanju pojedinačnog finansiranja ili garancije fizičkih i pravnih lica zbog kojih nastaje ili se povećava izloženost Banke kreditnom riziku iz osnova:

- svakog pravnog posla čijom vrijednošću dolazi do izloženosti Banke prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica,
- svakog pravnog posla zbog kojeg bi nastala ili se povećala izloženost Banke prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica.

Izuzetak predstavljaju finansiranja do iznosa 25.000 BAM gdje nadležnost o odobravanju pojedinačnog finansiranja za fizička lica ima rukovodilac filijale. Pojedinačne filijale imaju različite limite. Sektor za poslovanje sa pravnim licima Odlukom o prenosu ovlaštenjenja može odobriti pojedinačne garancije i finansiranje do iznosa KM 50.000.

Pojedinačna finansiranja koja prelaze iznos od 6.000.000 BAM i finansiranja skupina povezanih lica preko 8.000.000 BAM su predmet odobrenja od strane Nadzornog odbora Banke.

Odluka o izlaganju Banke kreditnom riziku/riziku finansiranja prema licima povezanim sa Bankom vrši se u skladu sa Politikama o poslovanju sa povezanim licima i licima u posebnom odnosu sa Bankom.

Odobravanje finansiranja zaposlenima Banke vrši se u skladu sa Procedurom za finansiranja zaposlenih Banke.

Funkcija upravljanja kreditnim rizikom je odvojena od svakodnevnih poslova vezanih za odnose sa klijentima i poslove kreditiranja / finansiranja. Sektor za odobravanje kreditnog rizika vrši procjenu kreditnog rizika svakog pojedinačnog zahtjeva za finansiranje pravnih lica, kao i za zahtjeve preko 25.000 BAM sektora za poslovanje sa stanovništvom. Za iznose od 10.000-25.000 BAM Sektor za odobravanje rizika radi naknadnu ocjenu visine kreditnog rizika/rizika finansiranja uz određivanje slučajnog uzorka veličine do 20% predmeta od ukupnog broja odobrenih predmeta od strane rukovodioca filijale.

Sektor za odobravanje kreditnog rizika treba da prati limite, odnosno maksimalni nivo eksponiranja, u odnosu na pojedinačne klijente prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica u momentu odobrenja finansiranja u skladu sa zakonskim zahtjevima kao što je dato u nastavku:

- dozvoljeno izlaganje kreditnom riziku bez kolateralu (iznos u BAM)= Priznati kapital banke x 5%;
- veliko izlaganje kreditnom riziku (iznos u BAM) = Priznati kapital banke x 10%;
- najveća izloženost kreditnom riziku (iznos u BAM)= Priznati kapital banke x 25%; dozvoljeno

Sektor za kontrolu rizika prati i kvartalno izvještava Upravu banke o koncentracijama kreditnog rizika u skladu sa Politikom i procedurom za utvđivanje i praćenje velikih izloženosti i rizika koncentracije. Uprava Banke daje smjernice za otklanjanje eventualnih prekoračenja, te ravnomjerniju raspodjelu, upravljanje i kontrolu postojećih i potencijalnih izlaganja Banke.

Izloženost kreditnom riziku mora biti pokrivena adekvatnim kolateralom, u skladu sa pravnim i internim propisima. Tipovi kolateralu prihvatljivih za Banku, kao i odnos između vrijednosti kolateralu i iznosa kredita / finansiranja ili garancije su definisani Procedurom za upravljanje kolateralima.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Obezvrijedena finansiranja su ona za koja Banka utvrđi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavnici i profitnu maržu prema odredbama ugovora o finansiranju komitenata.

Pojedinačno obezvrijedena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvrijedena i za koja su priznati procijenjeni gubici.

Banka vrši ispravku vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom portfoliju finansiranja.

Klasifikacija potraživanja se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata. U slučaju pojedinačne ispravke vrijednosti finansiranja klijenata, budući procijenjeni tokovi gotovine se diskontuju u skladu sa Programom kako bi se došlo do odgovarajućeg iznosa ispravke vrijednosti.

Proces obračuna rezervi prolazi kroz nekoliko faza. Klasifikacijski prijedlog dobijen sistemskim pregledom Sektora za kontrolu rizika vrši prvi set kontrola.

Izvještaj se dalje proslijedi Sektoru za poslovanje sa pravnim licima i Sektoru za poslovanje sa stanovništvom za ocjenu klasifikacije i dostavljanje dokaza o očekivanim budućim tokovima.

Sektor za upravljanje rizicima nakon dostavljenih dokaza o očekivanim budućim novčanim tokovima i komentara kreira finalni prijedlog nivoa rezervi i klasifikacije za tekući mjesec.

Uprava Banke razmatra dostavljena obrazloženja Sektora za kontrolu rizika, komentare Sektora za poslovanje sa pravnim licima, i Sektora za poslovanje sa stanovništvom i donosi konačnu odluku o nivou rezervi za taj mjesec.

Sektor finansija radi knjiženje rezervacija umanjenja vrijednosti, na osnovu dostavljenog konačnog izvještaja o nivou potrebnih rezervi za tekući mjesec.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)**4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)**

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku stavkama iz izvještaja o finansijskom položaju:

	31.12.2021.			31.12.2020.		
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto
I. Pregled aktive	1.507.150	(49.974)	1.457.176	1.321.842	(46.176)	1.275.666
Novac i sredstva kod banaka	409.365	(553)	408.812	308.584	(402)	308.182
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	129.227	(129)	129.098	107.446	(107)	107.339
Plasmani bankama	72.217	(364)	71.853	65.229	(333)	64.896
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	75	-	75	75	-	75
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	289	-	289	460	-	460
Finansiranje klijenata	891.304	(48.588)	842.716	835.969	(45.119)	790.850
Ostala finansijska imovina	4.673	(340)	4.333	4.079	(215)	3.864
II. Vanbilansne stavke	80.364	(1.646)	78.718	96.180	(1.614)	94.566
Činidbene garancije	35.931	(674)	35.258	46.515	(471)	46.044
Odobreni a neiskorišteni iznos finansiranja klijenata	36.633	(869)	35.764	37.235	(1.031)	36.204
Plative garancije	7.435	(85)	7.350	11.863	(91)	11.772
Akreditivi	365	(18)	346	567	(21)	546
Ukupno (I+II)	1.587.514	(51.620)	1.535.894	1.418.022	(47.790)	1.370.231

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

U narednoj tabeli su predstavljena finansiranja klijenata po nivoima rizika:

31.12.2021.	S1	S2	S3	Ukupno	Otpis S3 u toku godine	U 'ooo BAM					
						Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravka vrijednosti	Otpis S3 u toku godine	Neto
Obrotnici	9.887	606	588	11.081	42	141	54	497	692	42	10.389
Stambena finansiranja	204.535	10.517	3.159	218.211	453	2.083	950	2.080	5.113	453	213.098
Kartice i limiti po tekućim računima	6.848	216	211	7.275	40	72	23	183	278	40	6.997
Ostala finansiranja fizičkih lica	138.288	2.129	2.425	142.842	264	1.485	221	2.147	3.853	264	138.989
Ukupno stanovništvo	359.558	13.468	6.383	379.409	799	3.781	1.248	4.907	9.936	799	369.473
Pravna lica	414.072	58.678	39.142	511.895	2.726	8.752	5.707	24.193	38.652	2.726	473.243
Ukupno	773.633	72.146	45.525	891.304	3.525	12.533	6.955	29.100	48.588	3.525	842.716
Banke	72.217	-	-	72.217	-	364	-	-	364	-	71.853

Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

31.12.2020.	S1	S2	S3	Ukupno	Otpis S3 u toku godine	U 'ooo BAM						
						Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravka vrijednosti	Otpis S3 u toku godine	Neto	
Obrotnici	8.287	602	395	9.284	94		139	46	330	515	94	8.769
Stambena finansiranja	199.419	3.292	2.830	205.541	1.122		1.089	231	2.258	3.578	1.122	201.963
Kartice i limiti po tekućim računima	7.183	245	226	7.654	80		193	21	192	406	80	7.248
Ostala finansiranja fizičkih lica	126.340	3.681	2.035	132.056	419		722	304	1.739	2.765	419	129.291
Ukupno stanovništvo	341.229	7.820	5.486	354.535	1.715	2.143	602	4.519	7.264	1.715	347.271	
Pravna lica	381.151	69.394	30.889	481.434	3.190	8.784	5.159	23.912	37.855	3.190	443.579	
Ukupno	722.380	77.214	36.375	835.969	4.905	10.927	5.761	28.431	45.119	4.905	790.850	
Banke	65.229	-	-	65.229	-	333	-	-	333	-	64.896	

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i korespondirajućim ECL je kako slijedi:

	U 'ooo BAM				
	S1 Grupna	S2 Grupna	S3 Grupna	Individualna	Ukupno
31.decembar 2020.	722.380	77.214	5.364	31.011	835.969
Nova finansiranja	358.137	31.952	534	11.533	402.156
Otplaćena finansiranja	(282.464)	(52.987)	(1.352)	(6.493)	(343.296)
Prelasci iz Stage 1	(31.001)	28.525	1.184	1.292	-
Prelasci iz Stage 2	6.517	(13.109)	671	5.921	-
Prelasci iz Stage 3	64	551	(174)	(441)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(991)	(2.534)	(3.525)
31.decembar 2021.	773.633	72.146	5.236	40.289	891.304
31.decembar 2020.	10.927	5.761	4.449	23.982	45.119
Nova finansiranja	6.671	3.027	376	3.619	13.693
Otplaćena finansiranja	(4.146)	(2.683)	(484)	(3.762)	(11.075)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(1.057)	1.521	1.121	2.791	4.376
Prelasci iz Stage 1	(503)	459	16	28	-
Prelasci iz Stage 2	593	(1.363)	83	687	-
Prelasci iz Stage 3	48	233	(113)	(168)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(991)	(2.534)	(3.525)
31.decembar 2021.	12.533	6.955	4.457	24.643	48.588

Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

	U 'ooo BAM				
	S1 Grupna	S2 Grupna	S3 Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2020.	722.784	51.884	5.688	31.107	811.463
Nova finansiranja	256.376	24.938	271	3.153	284.738
Otplaćena finansiranja	(235.591)	(14.029)	(616)	(5.091)	(255.327)
Prelasci iz Stage 1	(23.469)	21.284	1.791	394	-
Prelasci iz Stage 2	2.135	(7.003)	745	4.123	-
Prelasci iz Stage 3	145	140	(95)	(190)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(2.420)	(2.485)	(4.905)
31.decembar 2020.	722.380	77.214	5.364	31.011	835.969
	S1 Grupna	S2 Grupna	S3 Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2020.	9.205	4.377	5.147	23.528	42.257
Nova finansiranja	4.922	2.163	205	865	8.155
Otplaćena finansiranja	(2.770)	(1.013)	(199)	(1.279)	(5.261)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	2.560	2.008	(224)	529	4.873
Prelasci iz Stage 1	(3.018)	1.373	1.304	343	-
Prelasci iz Stage 2	28	(3.156)	569	2.559	-
Prelasci iz Stage 3	-	10	68	(78)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(2.420)	(2.485)	(4.905)
31.decembar 2020.	10.927	5.761	4.450	23.982	45.119

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)****4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)**

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i korespondirajućim ECL po homogenim skupinama je kako slijedi:

Pravna lica

	S1 Grupna	S2 Grupna	S3 Grupna	Individualna	Ukupno
	31.decembar 2020.	31.decembar 2021.			U 'ooo BAM
Nova finansiranja	381.151	69.394	1.358	29.531	481.434
Otplaćena finansiranja	241.640	29.473	360	10.403	281.876
Prelasci iz Stage 1	(191.367)	(50.307)	(580)	(6.435)	(248.689)
Prelasci iz Stage 2	(19.827)	18.761	169	897	-
Prelasci iz Stage 3	2.478	(8.660)	312	5.870	-
Računovodstveni otpis	-	17	85	(102)	-
	-	-	(253)	(2.473)	(2.726)
31.decembar 2021.	414.075	58.678	1.451	37.691	511.895
	S1 Grupna	S2 Grupna	S3 Grupna	Individualna	Ukupno
	31.decembar 2020.	31.decembar 2021.			
Nova finansiranja	8.784	5.159	1.052	22.860	37.855
Otplaćena finansiranja	5.449	2.821	242	3.366	11.878
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(3.805)	(2.570)	(271)	(3.762)	(10.408)
Prelasci iz Stage 1	(1.557)	905	257	2.448	2.053
Prelasci iz Stage 2	(417)	389	4	24	-
Prelasci iz Stage 3	298	(1.005)	22	685	-
Računovodstveni otpis	-	8	86	(94)	-
	-	-	(253)	(2.473)	(2.726)
31.decembar 2021.	8.752	5.707	1.139	23.054	38.652

Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

	S1	S2	S3	U 'ooo BAM	
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2020.	387.299	48.111	1.750	29.325	466.485
Nova finansiranja	170.950	23.401	121	3.153	197.625
Otplaćena finansiranja	(160.890)	(13.471)	(223)	(4.902)	(179.486)
Prelasci iz Stage 1	(16.716)	16.180	317	219	-
Prelasci iz Stage 2	406	(4.862)	333	4.123	-
Prelasci iz Stage 3	102	35	-	(137)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(940)	(2.250)	(3.190)
31.decembar 2020.	381.151	69.394	1.358	29.531	481.434
	S1	S2	S3	Ukupno	
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2020.	6.842	3.929	1.515	22.207	34.493
Nova finansiranja	4.418	2.099	92	865	7.474
Otplaćena finansiranja	(2.514)	(984)	(58)	(1.151)	(4.707)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	1.420	1.968	(49)	446	3.785
Prelasci iz Stage 1	(1.394)	952	223	219	-
Prelasci iz Stage 2	12	(2.807)	236	2.559	-
Prelasci iz Stage 3	-	2	33	(35)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(940)	(2.250)	(3.190)
31.decembar 2020.	8.784	5.159	1.052	22.860	37.855

Obrtnici

	S1	S2	S3	U 'ooo BAM	
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
31. decembar 2020.	8.287	602	268	127	9.284
Nova finansiranja	5.452	98	-	-	5.550
Otplaćena finansiranja	(3.272)	(353)	(49)	(37)	(3.711)
Prelasci iz Stage 1	(580)	307	117	156	-
Prelasci iz Stage 2	-	(48)	48	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(42)	-	-
31.decembar 2021.	9.887	606	342	246	11.081
1. januar 2021.	139	46	203	127	515
Nova finansiranja	81	8	-	-	89
Otplaćena finansiranja	(27)	(8)	(12)	-	(47)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(41)	9	92	117	177
Prelasci iz Stage 1	(11)	6	2	3	-
Prelasci iz Stage 2	-	(7)	7	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(42)	-	(42)
31.decembar 2021.	141	54	250	247	692

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)**4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)**

	U 'ooo BAM				
	S1 Grupna	S2 Grupna	S3 Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2020.	7.505	1.072	279	127	8.983
Nova finansiranja	3.138	148	-	-	3.286
Otplaćena finansiranja	(2.668)	(210)	(13)	-	(2.891)
Prelasci iz Stage 1	(305)	246	59	-	-
Prelasci iz Stage 2	617	(654)	37	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(94)	-	(94)
31.decembar 2020.	8.287	602	268	127	9.284
1. januar 2020.	152	64	249	102	567
Nova finansiranja	52	8	-	-	60
Otplaćena finansiranja	(23)	(3)	(2)	-	(28)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	21	(15)	(21)	25	10
Prelasci iz Stage 1	(70)	26	44	-	-
Prelasci iz Stage 2	7	(34)	27	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(94)	-	(94)
31.decembar 2020.	139	46	203	127	515

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Stambena finansiranja

	U 'ooo BAM				
	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
31. decembar 2020.	199.419	3.292	1.575	1.255	205.541
Nova finansiranja	50.080	1.965	14	1.095	53.154
Otplaćena finansiranja	(38.377)	(1.297)	(338)	(19)	(40.031)
Prelasci iz Stage 1	(8.309)	7.972	183	154	-
Prelasci iz Stage 2	1.699	(1.777)	78	-	-
Prelasci iz Stage 3	23	362	(46)	(339)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(394)	(59)	(453)
31.decembar 2021	204.535	10.517	1.072	2.087	218.211
31. decembar 2020.	1.089	231	1.361	897	3.578
Nova finansiranja	504	158	11	243	916
Otplaćena finansiranja	(114)	(51)	(79)	-	(244)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	526	598	97	95	1.316
Prelasci iz Stage 1	(55)	51	3	1	-
Prelasci iz Stage 2	116	(132)	16	-	-
Prelasci iz Stage 3	17	95	(38)	(74)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(394)	(59)	(453)
31.decembar 2021.	2.083	950	977	1.103	5.113

Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

	S1	S2	S3	U 'ooo BAM	
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2020.	188.003	1.545	2.013	1.606	193.167
Nova finansiranja	43.729	499	31	-	44.259
Otplaćena finansiranja	(30.216)	(137)	(221)	(189)	(30.763)
Prelasci iz Stage 1	(2.819)	2.249	445	125	-
Prelasci iz Stage 2	722	(885)	163	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	21	32	(53)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(888)	(234)	(1.122)
31.decembar 2020.	199.419	3.292	1.575	1.255	205.541
1. januar 2020.	1.166	237	1.916	1.170	4.489
Nova finansiranja	223	13	23	-	259
Otplaćena finansiranja	(91)	(14)	(89)	(128)	(322)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	328	(30)	(83)	58	273
Prelasci iz Stage 1	(543)	162	307	74	-
Prelasci iz Stage 2	6	(139)	133	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	2	41	(43)	-
Računovodstveni otpis	-	-	(887)	(234)	(1.121)
31.decembar 2020.	1.089	231	1.361	897	3.578

Kartice i limiti po tekućim računima

	S1	S2	S3	U 'ooo BAM	
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
31. decembar 2020.	7.183	245	224	2	7.654
Nova finansiranja	945	12	3	-	960
Otplaćena finansiranja	(1.208)	(39)	(54)	2	(1.299)
Prelasci iz Stage 1	(213)	126	84	3	-
Prelasci iz Stage 2	129	(149)	18	2	-
Prelasci iz Stage 3	12	21	(33)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(38)	(2)	(40)
31.decembar 2021.	6.848	216	204	7	7.275
31. decembar 2020.	193	21	190	2	406
Nova finansiranja	10	1	2	-	13
Otplaćena finansiranja	(28)	(4)	(38)	-	(70)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	(115)	(3)	80	7	(31)
Prelasci iz Stage 1	(6)	3	3	-	-
Prelasci iz Stage 2	9	(11)	2	-	-
Prelasci iz Stage 3	9	16	(25)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(38)	(2)	(40)
31.decembar 2021.	72	23	176	7	278

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Kartice i limiti po tekućim računima (*nastavak*)

	U 'ooo BAM				
	S1 Grupna	S2 Grupna	S3 Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2020.	7.585	84	258	3	7.930
Nova finansiranja	933	16	7	-	956
Otplaćena finansiranja	(1.093)	(26)	(33)	-	(1.152)
Prelasci iz Stage 1	(276)	169	107	-	-
Prelasci iz Stage 2	34	(43)	9	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	45	(45)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(79)	(1)	(80)
31.decembar 2020.	7.183	245	224	2	7.654
1. januar 2020.	293	14	226	3	536
Nova finansiranja	25	1	6	-	32
Otplaćena finansiranja	(35)	(2)	(26)	-	(63)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	5	(3)	(21)	-	(19)
Prelasci iz Stage 1	(96)	16	80	-	-
Prelasci iz Stage 2	1	(8)	7	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	3	(3)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(79)	(1)	(80)
31.decembar 2020.	193	21	190	2	406

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Ostala finansiranja fizičkih lica

	U 'ooo BAM				
	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
31.decembar 2020.	126.340	3.681	1.939	96	132.056
Nova finansiranja	60.020	404	157	35	60.616
Otplaćena finansiranja	(48.240)	(991)	(331)	(4)	(49.566)
Prelasci iz Stage 1	(2.072)	1.359	631	82	-
Prelasci iz Stage 2	2.211	(2.475)	215	49	-
Prelasci iz Stage 3	29	151	(180)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(264)	-	(264)
31.decembar 2021.	138.288	2.129	2.167	258	142.842
	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
31. decembar 2020.	722	304	1.643	96	2.765
Nova finansiranja	627	39	121	10	797
Otplaćena finansiranja	(172)	(50)	(84)	-	(306)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	130	12	595	124	861
Prelasci iz Stage 1	(14)	10	4	-	-
Prelasci iz Stage 2	170	(208)	36	2	-
Prelasci iz Stage 3	22	114	(136)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(264)	-	(264)
31.decembar 2021.	1.485	221	1.915	232	3.853

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Ostala finansiranja fizičkih lica (*nastavak*)

	U 'ooo BAM				
	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2021.	132.392	1.072	1.389	46	134.899
Nova finansiranja	37.626	874	111	-	38.611
Otplaćena finansiranja	(40.724)	(185)	(126)	-	(41.035)
Prelasci iz Stage 1	(3.353)	2.440	863	50	-
Prelasci iz Stage 2	356	(559)	203	-	-
Prelasci iz Stage 3	43	39	(82)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(419)	-	(419)
31.decembar 2021.	126.340	3.681	1.939	96	132.056
	S1	S2	S3		
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
1. januar 2021.	752	133	1.241	46	2.172
Nova finansiranja	204	42	82	-	329
Otplaćena finansiranja	(107)	(10)	(24)	-	(141)
Nova povećanja/(smanjenja) postojećeg portfolija	786	88	(50)	-	824
Prelasci iz Stage 1	(915)	216	649	50	-
Prelasci iz Stage 2	2	(168)	166	-	-
Prelasci iz Stage 3	-	3	(3)	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	(419)	-	(419)
31.decembar 2021.	722	304	1.643	96	2.765

Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

U nastavku je analiza izloženosti Nivo kreditnog rizika 2 (Stage 2) koji odražavaju razloge raspoređivanja u Nivo kreditnog rizika 2 po skupinama finansiranja (bruto knjigovodstvena vrijednost i odgovarajući ECL).

31.12.2021.	Pravna lica		Obrtnici		Kartice i limiti po tekućim računima		Stambena finansiranja		Ostala finansiranja fizičkih lica		UKUPNO	
	Izloženost	ECL	Izloženost	ECL	Izloženo st	ECL	Izloženo st	ECL	Izloženost	ECL	Izloženost	ECL
Docnja klijenta veća od 30 dana	2.009	(481)	199	(21)	215	(23)	3.251	(295)	2.079	(217)	7.753	(1.037)
Blokada računa	2.075	(234)	407	(33)	-	-	-	-	-	-	2.482	(267)
Klijenti koji se nalaze na listi posmatranja EW3	31.894	(2.794)	-	-	-	-	-	-	-	-	31.894	(2.794)
Ineterni finansijski rejting klijenta C2 i niže i isti potvrđen ukupnim rejtingom C2 i niže	13.122	(1.373)	-	-	-	-	-	-	-	-	13.122	(1.373)
Povećanje rizika na osnovu analize djelatnosti – COVID	8.582	(744)	-	-	-	-	-	-	-	-	8.582	(744)
Viši nivo rizika u drugim finansijskim institucijama u trenutku odobrenja	776	(62)	-	-	-	-	-	-	-	-	776	(62)
Ostali pokazatelji povećanja rizika	220	(19)	-	-	1	(0)	7.266	(655)	50	(4)	7.537	(678)
Ukupno	58.678	(5.707)	606	(54)	216	(23)	10.517	(950)	2.129	(221)	72.146	(6.955)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

31.12.2020.	Pravna lica		Obrtnici		Kartice i limiti po tekućim računima		Stambena finansiranja		Ostala finansiranja fizičkih lica		UKUPNO	
	Izložen ost	ECL	Izložen ost	ECL	Izloženo st	ECL	Izloženo st	ECL	Izložen ost	ECL	Izložen ost	ECL
Docnja klijenta veća od 30 dana	1.816	(132)	371	(35)	245	(21)	3.292	(231)	3.681	(304)	9.405	(723)
Blokada računa	2.691	(181)	231	(11)	-	-	-	-	-	-	2.921	(192)
Klijenti koji se nalaze na listi posmatranja EW3	26.915	(1.751)	-	-	-	-	-	-	-	-	26.915	(1.751)
Ineterni finansijski rejting klijenta C2 i niže i isti potvrđen ukupnim rejtingom C2 i niže	14.827	(1.254)	-	-	-	-	-	-	-	-	14.827	(1.254)
Povećanje rizika na osnovu analize djelatnosti – COVID	21.170	(1.677)	-	-	-	-	-	-	-	-	21.170	(1.677)
Viši nivo rizika u drugim finansijskim institucijama u trenutku odobrenja	962	(104)	-	-	-	-	-	-	-	-	962	(104)
Ostali pokazatelji povećanja rizika	1.013	(59)	-	-	-	-	-	-	-	-	1.013	(59)
Ukupno	69.394	(5.158)	602	(46)	245	(21)	3.292	(231)	3.681	(304)	77.213	(5.760)

Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Pregled potraživanja od komitenata i banaka po danima kašnjenja - Nivo 1

					U 'ooo BAM	
	31.12.2021.	Nije dospio	Do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Ukupno
Obrtnici		9.602	285	-	-	9.887
Stambena finansiranja		197.639	6.896	-	-	204.535
Kartice i limiti po tekućim računima		6.545	303	-	-	6.848
Ostala finansiranja fizičkih lica		127.386	10.902	-	-	138.288
Ukupno stanovništvo	341.172	18.386				359.558
Pravna lica	396.846	17.229	-	-	-	414.075
Ukupno	738.018	35.615				773.633
od čega: restrukturirana	278	9	-	-	-	287
Potraživanja od banaka	72.217	-	-	-	-	72.217
						U 'ooo BAM
	31.12.2020.	Nije dospio	Do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Ukupno
Obrtnici		8.151	136	-	-	8.287
Stambena finansiranja		190.641	8.778	-	-	199.419
Kartice i limiti po tekućim računima		6.858	325	-	-	7.183
Ostala finansiranja fizičkih lica		115.999	10.341	-	-	126.340
Ukupno stanovništvo	321.649	19.580				341.229
Pravna lica	372.087	9.064	-	-	-	38.1151
Ukupno	693.736	28.644	-	-	-	722.380
od čega: restrukturirana	3.193	102				3.295
Potraživanja od banaka	65.229	-	-	-	-	65.229

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled potraživanja od komitenata i banaka po danima kašnjenja - Nivo 2

31.12.2021.						U 'ooo BAM
	Nije dospio	Do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	
Obrtnici	305	248	54	-	-	607
Stambena finansiranja	9.482	854	142	39	-	10.517
Kartice i limiti po tekućim računima	126	41	40	9	-	216
Ostala finansiranja fizičkih lica	1.201	656	154	117	-	2.128
Ukupno stanovništvo	11.114	1.799	390	165	-	13.468
Pravna lica	46.368	10.691	1.564	55	-	58.678
Ukupno	57.482	12.490	1.954	220	-	72.146
od čega: restrukturirana	417	1	-	-	-	418
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

31.12.2020.						U 'ooo BAM
	Nije dospio	Do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	
Obrtnici	271	238	81	12	-	602
Stambena finansiranja	2.245	682	317	48	-	3.293
Kartice i limiti po tekućim računima	148	30	51	16	-	245
Ostala finansiranja fizičkih lica	1.903	1.001	630	147	-	3.681
Ukupno stanovništvo	4.567	1.951	1.079	223	-	7.820
Pravna lica	65.947	3.004	418	25	-	69.394
Ukupno	70.514	4.955	1.497	248	-	77.214
od čega: restrukturirana	270	-	-	-	-	270
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Pregled potraživanja od komitenata i banaka po danima kašnjenja - Nivo 3

						U 'ooo BAM	
	31.12.2021.	Nije dospio	Do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Obртници	170	-	-	43	375	588	
Stambena finansiranja	847	-	10	27	2.275	3.159	
Kartice i limiti po tekućim računima	9	-	1	-	201	211	
Ostala finansiranja fizičkih lica	185	15	2	18	2.205	2.425	
Ukupno stanovništvo	1.211	15	13	88	5.056	6.383	
Pravna lica	12.118	4.721	-	1.259	21.044	39.142	
Ukupno	13.329	4.736	13	1.347	26.100	45.525	
od čega:							
restrukturirana	79	258	-	43	10.175	10.555	
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	

						U 'ooo BAM	
	31.12.2020.	Nije dospio	Do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Obртници	81	-	-	-	314	395	
Stambena finansiranja	367	42	82	-	2.339	2.830	
Kartice i limiti po tekućim računima	35	4	2	-	185	226	
Ostala finansiranja fizičkih lica	127	122	51	-	1.735	2.035	
Ukupno stanovništvo	610	169	135	-	4.574	5.486	
Pravna lica	3.977	292	51	26	26.544	30.889	
Ukupno	4.587	461	186	26	31.117	36.375	
od čega:							
restrukturirana	1.290	141	-	-	2.250	3.681	
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)**4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)**

Tabele u nastavku prikazuju kreditni kvalitet i maksimalnu izloženost kreditnom riziku na osnovu internog sistema klasifikacije Banke. Iznosi prikazani u tabeli predstavljaju bruto iznos.

	S1 Grupna	S2 Grupna	S3 Grupna	31. decembar 2021. Individualna	31. decembar 2021. Ukupno	31. decembar 2020. Ukupno
Klasa A	769.856	67.184	-	-	837.040	789.581
Klasa A 1	3.777	2.786	-	-	6.563	8.265
Klasa B	-	1.955	-	-	1.955	1.499
Klasa B1	-	221	-	-	221	249
Klasa C - Default	-	-	5.236	40.289	45.525	36.375
Ukupno	773.633	72.146	5.236	40.289	891.304	835.969

Pravna lica

	S1 Grupna	S2 Grupna	S3 Grupna	31. decembar 2021. Individualna	31. decembar 2021. Ukupno	31. decembar 2020.
Klasa A	414.074	54.966	-	-	469.040	447.867
Klasa A 1	-	2.095	-	-	2.095	2.235
Klasa B	-	1.564	-	-	1.564	418
Klasa B1	-	55	-	-	55	25
Klasa C - Default	-	-	1.451	37.691	39.142	30.889
Ukupno	414.074	58.680	1.451	37.691	511.896	481.434

Obrtnici

	S1 Grupna	S2 Grupna	S3 Grupna	31. decembar 2021. Individualna	31. decembar 2021. Ukupno	31. decembar 2020. Ukupno
Klasa A	9.765	552	-	-	10.317	8.676
Klasa A 1	122	-	-	-	122	119
Klasa B	-	54	-	-	54	81
Klasa B1	-	-	-	-	-	12
Klasa C - Default	-	-	342	246	588	395
Ukupno	9.887	606	342	246	11.081	9.283

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Stambena finansiranja

	S1	S2	S3	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
Klasa A	203.436	9.923	-	-	213.359
Klasa A 1	1.099	413	-	-	1.512
Klasa B	-	142	-	-	142
Klasa B1	-	39	-	-	39
Klasa C - Default	-	-	1.072	2.087	3.159
Ukupno	204.535	10.517	1.072	2.087	218.211
					205.540

Kartice i limiti po tekućim računima

	S1	S2	S3	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
Klasa A	6.774	153	-	-	6.927
Klasa A 1	74	14	-	-	88
Klasa B	-	40	-	-	40
Klasa B1	-	9	-	-	9
Klasa C - Default	-	-	204	7	211
Ukupno	6.848	216	204	7	7.275
					7.654

Ostala finansiranja fizičkih lica

	S1	S2	S3	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
	Grupna	Grupna	Grupna	Individualna	Ukupno
Klasa A	135.805	1.594	-	-	137.399
Klasa A 1	2.483	264	-	-	2.747
Klasa B	-	154	-	-	154
Klasa B1	-	117	-	-	117
Klasa C - Default	-	-	2.167	258	2.425
Ukupno	138.288	2.129	2.167	258	142.842
					132.056

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)**4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)****Gubici zbog umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja**

Obezvrijedena finansiranja su ona za koja Banka utvrđi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavnici i profitnu maržu prema odredbama ugovora o finansiranju komitenata.

Pojedinačno obezvrijedena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvrijedena i za koja su priznati procijenjeni gubici.

Banka vrši ispravku vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom portfoliju finansiranja.

Klasifikacija potraživanja se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata.

Finansiranja klijenata umanjena za umanjenje vrijednosti su prikazana u tabeli ispod:

	Ukupna potraživanja po finansiranju klijenata	Umanjenje vrijednosti	Neto potraživanja po finansiranju klijenata
31. decembar 2021.			
Sredstva obezvrijedena na grupnoj osnovi	851.014	(23.944)	827.070
Pojedinačno obezvrijedena sredstva	40.290	(24.644)	15.646
	891.304	(48.588)	842.716
31. decembar 2020.			
Sredstva obezvrijedena na grupnoj osnovi	804.957	(21.137)	783.820
Pojedinačno obezvrijedena sredstva	31.011	(23.981)	7.030
	835.969	(45.118)	790.850

U tabeli iznad, portfolio rezervisanja za rizik – grupno uključuju ispravke vrijednosti za neproblematične i problematične dužnike koji se analiziraju na grupnoj osnovi.

Kolateral

Banka, u cilju minimiziranja rizika u poslovanju finansiranja klijenata koristi Proceduru upravljanja kolaterala te za naplatu svojih potraživanja uzima jedan ili više sljedećih instrumenata:

- Novčani depozit,
- Založno pravo na nepokretne stvari,
- Založno pravo na pokretne stvari,
- Založno pravo na zalihe,
- Garancije banaka i korporativne garancije,
- Ustupanje potraživanja –cesija,
- Vrijednosni papiri,
- Polica osiguranja potraživanja,
- Jamstva fizičkih i pravnih lica, države BiH, FBiH i jedinica lokalne uprave.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)**4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)**

Procjena fer vrijednosti umanjenih sredstava je zasnovana na vrijednosti instrumenta obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduzivanja i ažurira se periodično u skladu sa Procedurom upravljanja kolateralima. U svrhu izračun ispravki vrijednosti (umanjenja vrijednosti) Banka koristi samo novčane depozite, te založna prava na nekretnine.

Izloženosti od finansiranja i kolaterali:

	S1	S2	S3	Maksimalna izloženost riziku finansiranja klijenata	Fer vrijednost kolaterala
31. decembar 2021.					
Pravna lica	414.075	58.678	39.142	511.895	299.663
Obrtnici	9.887	607	588	11.081	6.929
Stambena finansiranja	204.535	10.517	3.159	218.211	130.391
Kartice i limiti po tekućim računima	6.848	216	211	7.275	-
Ostala finansiranja fizičkih lica	138.288	2.129	2.425	142.842	1.264
Ukupno	773.633	72.146	45.525	891.304	438.247
31. decembar 2020.					
Pravna lica	381.151	69.394	30.889	481.434	272.651
Obrtnici	8.287	602	395	9.284	4.746
Stambena finansiranja	199.419	3.292	2.830	205.541	107.255
Kartice i limiti po tekućim računima	7.183	245	226	7.654	51
Ostala finansiranja fizičkih lica	126.340	3.681	2.035	132.056	1.804
Ukupno	722.380	77.214	36.375	835.969	386.507

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Banka prati koncentraciju kreditnog rizika po privrednim granama i geografskim lokacijama. Koncentracija rizika u neto iznosima bilansne izloženosti po privrednim granama je kako slijedi:

Koncentracija rizika po privrednim sektorima	2021.		2020.	
	'ooo BAM	%	'ooo BAM	%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	11.564	1,37%	7.466	0,94%
Vađenje ruda i kamena	13.304	1,58%	11.950	1,51%
Prerađivačka industrija	133.441	15,83%	130.208	16,46%
Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	10.041	1,19%	10.194	1,29%
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1.450	0,17%	1.586	0,20%
Građevinarstvo	53.100	6,30%	53.535	6,77%
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	155.589	18,46%	149.293	18,88%
Prijevoz i skladištenje	18.865	2,24%	22.554	2,85%
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hoteljerstvo i ugostiteljstvo)	10.981	1,30%	11.887	1,5%
Informacije i komunikacije	4.316	0,51%	2.665	0,34%
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	36	0,004%	68	0,01%
Poslovanje nekretninama	13.139	1,56%	10.268	1,30%
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	26.377	3,13%	15.205	1,92%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnost	5.046	0,60%	5.119	0,65%
Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje	2.999	0,37%	209	0,03%
Obrazovanje	1.303	0,15%	1.043	0,13%
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	7.336	0,88%	6.619	0,84%
Umjetnost, zabava i rekreacija	236	0,03%	289	0,04%
Ostale uslužne djelatnosti	4.119	0,49%	3.421	0,43%
Ukupno preduzeća	473.242	56,16%	443.579	56,09%
Stambeni	193.709	22,99%	177.506	22,44%
Ostalo	161.660	19,18%	152.534	19,29%
Samostalne zanatske radnje	14.105	1,67%	17.231	2,18%
Ukupno stanovništvo	369.474	43,84%	347.271	43,91%
Ukupno	842.716	100%	790.850	100%

Struktura finansiranja klijenata se redovno nadgleda od strane Sektora za kontrolu rizika kao i Komiteta za finansiranje i investicije u cilju prepoznavanja mogućih događaja koji bi mogli imati veliki utjecaj na portfolio finansiranja klijenata (uobičajeni rizični faktori) i ukoliko je potrebno ublažiti izloženost Banke prema određenim sektorima u ekonomiji.

Finansiranja su odobrena klijentima u Bosni i Hercegovini.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Reprogrami i restrukturiranja

Restrukturirana imovina predstavlja imovinu koja je refinansirana, reprogramirana ili na neki drugi način konvertovana, odnosno imovina kod koje su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti, odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenom planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni kako bi Banka korisniku omogućila lakše servisiranje obaveza, a što je sigurnije i za Banku. Odluku o restrukturiranju obaveza klijenta donosi Komitet za finansiranje i investicije.

Reprogramirana i restrukturirana finansiranja u toku 2021. i 2020. godine data su u nastavku:

	Broj ponovno ugovorenih finansiranja klijenata	Vrijednost
2021.		
Pravna lica	2	146
Fizička lica i poduzetnici	3	176
Ukupno	5	322
<hr/>		
2020.		
Pravna lica	3	790
Fizička lica i poduzetnici	3	84
Ukupno	6	874

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

*Reprogrami i restrukturiranja (*nastavak*)*

Stanja reprogramiranih i restrukturiranih finansiranja na dan 31. decembra 2021. i 2020. data su u nastavku:

	Bruto restrukturirana potraživanja <u>31.12.2020.</u>	Nova restrukturirana potraživanja	Smanjenje restrukturiranih potraživanja	Bruto <u>31.12.2021.</u>	Neto <u>31.12.2021.</u>
Obrtnici	50	-	-	50	25
Stambena i hipotekarna finansiranja	371	123	(80)	415	310
Kreditne kartice i limiti po tekućim računima	-	-	-	-	-
Ostala finansiranja fizičkih lica	48	54	(17)	85	43
Stanovništvo	470	177	(97)	550	378
Pravna lica	6.771	146	(769)	6.148	3.744
Ukupno	7.241	323	(866)	6.697	4.122

	Bruto restrukturirana potraživanja <u>31.12.2019.</u>	Nova restrukturirana potraživanja	Smanjenje restrukturiranih potraživanja	Bruto <u>31.12.2020.</u>	Neto <u>31.12.2020.</u>
Obrtnici	50	-	-	50	26
Stambena i hipotekarna finansiranja	325	62	(16)	371	265
Kreditne kartice i limiti po tekućim računima	-	-	-	-	-
Ostala finansiranja fizičkih lica	30	22	(3)	48	41
Stanovništvo	405	84	19	470	332
Pravna lica	8.062	790	(2.081)	6.771	4.499
Ukupno	8.467	874	(2.100)	7.241	4.831

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Intenzivno praćenje klijenata

Za klijente čiji plasmani još ne ispunjavanju uslove za prijenos u nekvalitetnu aktiju, a zahtijevaju pažljivu obradu i praćenje poslovanja, Banka uvodi intenzivno praćenje. Takve klijente Banka zbog različitih uzroka u poslovanju (značajan obim plasmana, izrazito negativan trend poslovanja, povećanje zaduženosti, utvrđivanje adekvatnosti kapitala klijenta, neplaćanje ili neredovno plaćanje obaveza) uvrštava na listu za intenzivno praćenje. Inicijativa za uvrštavanje određenog klijenta na listu za intenzivno praćenje dolazi od poslovnih dijelova Banke, a donošenje odluke o uvrštavanju klijenata na listu za intenzivno praćenje je u nadležnosti Uprave Banke. Intenzivno praćenje znači da praćenje klijenata ostaje u poslovnom djelu Banke, a u njegovu obradu se uključuju zaposlenici Sektora za naplatu.

Intenzivno praćenje klijenata prestaje u sljedećim slučajevima:

- razrješenjem svih plasmana Banke prema klijentu (naplatom ili otpisom),
- donošenjem odluke Komiteta za finansiranje i investicije Banke o prijenosu potraživanja klijenata u Sektor za naplatu (u slučaju neispunjavanja strategije, odnosno daljeg pogoršanja položaja),
- pokretanjem stečajnog postupka nad komitentom,
- u drugim slučajevima kada rukovodstvo Banke donese odluku o prestanku intenzivnog praćenja komitenta.

Upravljanje COVID 19 portfolijem

Pandemija COVID-19 koja se razvila početkom 2020. godine, je imala značajan utjecaj na globalnu svjetsku ekonomiju, uključujući Bosnu i Hercegovinu. U cilju ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica Agencija za bankarstvo F BiH je krajem marta 2020. godine usvojila Odluku o privremenim mjerama koje Banka primjenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ („Službene novine Federacije BiH“, br. 22/20). Navedenom Odlukom, data je mogućnost da se klijentima koji su pogodeni negativnim efektima pandemije omogući održiv model koji će podržati uredno izmirenje obaveza. Obzirom na produženo djelovanje u kojoj se mnoga preduzeća i pojedinci suočavaju sa nedovoljnom likvidnošću i poteškoćama u izmirenju svojih obaveza, te nastavku pandemije, Agencija za bankarstvo F BiH je tokom 2020 i 2021 produžavala mogućnost odobravanja određenih mjera, te je i krajem 2021. godine produžila mogućnost odobravanja određenih mjera klijentima do 31.03.2022 godine.

Banka je nastojala da u saradnji sa klijentima pronađe najbolje moguće rješenje, te na taj način podrži privredu. Tokom 2021. godine najveći broj mjera je istekao, te su klijenti nastavili da vraćaju obaveze u skladu sa novougovorenim rokovima otplate. Broj i volumen aktivnih mjera u skladu sa Odlukama Agencije za Bankarstvo je značajno smanjen, te je u skladu sa prosjecima bankarskog sektora.

Banka je prilikom definisanja mjera imala individualan pristup prema klijentima pogodenim pandemijom, u oba segmenta poslovanja - Stanovništvo i Pravna lica, a u sladu sa Smjernicama Agencije. Uspostavljen je intenzivan monitoring poslovnih aktivnosti klijenta u cilju sticanja realne slike o kreditnoj sposobnosti. Nastojalo se u saradnji sa klijentima pronaći najprimjereni model otplate, koji će klijentima omogućiti da i predstojeće ekonomske udare uspješno prebrode.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**4.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Banka je prilagodila sistem praćenja klijenata i klasifikacije rizika u okviru ranih znakova upozorenja, uslijed objektivnih faktora koji su rezultat pandemije. Banka je redovno pratila ove klijente putem EWS sistema i kreditnog rejtinga (kvalitativnog/ukupnog), analizu posljednjih finansijskih izvještaja, kao i kroz redovne sastanke sa klijentima.

Prilikom klasifikacije klijenata u rizične skupine, Banka je primijenila oprezan pristup, te je određene klijente, pod mjerama klasificirala u nivo kreditnog rizika 2 kao rezultat povećanja rizika poslovanja.

Dodatno, Banka je projekcije makroekonomskih parametara prilagodila uslijed uticaja pandemije na iste, što je u konačnici uticalo na povećanje ECL-a.

U skladu sa Odlukama Agencije za bankarstvo F BiH Banka je odobrila mjeru klijentima kako slijedi (Broj dužnika se odnosi na broj partija finansijskih instrumenata) :

2021.	Odobreni zahtjev za mjeru		Aktivne mjere		Istekle mjere	
	Broj dužnika	Izloženost na dan <u>31.12.2021.</u>	Broj dužnika	Izloženost na dan <u>31.12.2021</u>	Broj dužnika	Izloženost na dan <u>31.12.2021</u>
Pravna lica	476	124.611	97	28.616	379	95.995
Fizička lica	1.987	42.046	143	4.769	1.844	37.277
Ukupno	2.463	166.657	240	33.385	2.223	133.272

2020.	Odobreni zahtjev za mjeru		Aktivne mjere		Istekle mjere	
	Broj dužnika	Izloženost na dan <u>31.12.2020.</u>	Broj dužnika	Izloženost na dan <u>31.12.2020</u>	Broj dužnika	Izloženost na dan <u>31.12.2020</u>
Pravna lica	286	189.451	129	117.488	157	71.963
Fizička lica	1.735	50.575	256	10.245	1.479	40.330
Ukupno	2.021	240.026	385	127.733	1.636	112.293

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Mjere su odobrene klijentima u sljedećim privrednim granama:

31.12.2021. Djelatnost	Odobreni zahtjev za mjjeru		Aktivne mjere		Istekle odobrene mjere	
	Broj dužnika	Izloženost dužnika za koje je odobren zahtjev	Broj dužnika	Bruto iznos kredita	Broj dužnika	Bruto iznos kredita
Prerađivačka industrija	140	38.710	24	9.384	116	29.326
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	119	27.652	30	5.060	89	22.592
Gradjevinarstvo	17	11.969	1	3.518	16	8.451
Prijevoz i skladištenje	78	11.211	17	5.019	61	6.193
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	27	7.031	8	1.572	19	5.459
Poslovanje nekretninama	14	6.074	-	-	14	6.074
Ostale djelatnosti	81	21.965	17	4.063	64	17.901
Pravna lica	476	124.612	97	28.616	379	95.996
Opća potrošnja	1.494	12.720	94	748	1.400	11.970
Stambena izgradnja	346	27.325	34	3.529	312	23.796
Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	2.133	2.001	15	492	132	1.510
Stanovništvo	1.987	42.046	143	4.769	1.844	37.276
Ukupno	2.463	166.657	240	33.385	2.223	133.272
31.12.2020. Djelatnost	Odobreni zahtjev za mjjeru		Aktivne mjere		Istekle odobrene mjere	
	Broj dužnika	Izloženost dužnika za koje je odobren zahtjev	Broj dužnika	Bruto iznos kredita	Broj dužnika	Bruto iznos kredita
Prerađivačka industrija	87	70.921	45	50.381	42	20.540
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	80	42.825	31	26.048	49	16.777
Gradjevinarstvo	9	17.478	1	3.587	8	13.891
Prijevoz i skladištenje	38	16.348	17	11.701	21	4.647
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	12	7.805	6	3.143	6	4.662
Poslovanje nekretninama	4	7.379	2	1.346	2	6.033
Ostale djelatnosti	56	26.695	27	21.282	29	5.413
Pravna lica	286	189.451	129	117.488	157	71.963
Opća potrošnja	1.173	17.144	164	2.447	1.009	14.697
Stambena izgradnja	361	29.902	63	6.668	298	23.234
Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	201	3.529	29	1.130	172	2.399
Stanovništvo	1.735	50.575	256	10.245	1.479	40.330
Ukupno	2.021	240.026	385	127.733	1.636	112.293

Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kvalitet portfolija za koji su odobrene mjere aktivne

31.12.2021. Djelatnost	S1	S2	S3	Ukupno	Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravke vrijednosti	Neto izloženost
Prerađivačka industrija	7.346	1.858	179	9.383	125	213	27	365	9.018
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	2.492	2.568	-	5.060	38	246	-	284	4.776
Građevinarstvo	-	-	3.518	3.518	-	-	529	529	2.989
Prijevoz i skladištenje	2.992	2.026	-	5.018	67	198	-	265	4.753
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	-	-	1.573	1.573	-	-	250	250	1.323
Poslovanje nekretninama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale djelatnosti	2.863	428	772	4.064	48	34	201	283	3.781
Pravna lica	15.694	6.880	6.042	28.616	278	691	1.007	1.976	26.640
Opća potrošnja	560	54	135	749	6	4	115	125	624
Stambena izgradnja	2.841	384	303	3.528	28	31	124	183	3.345
Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	353	58	81	492	4	5	43	52	440
Stanovništvo	3.754	496	519	4.769	38	40	282	360	4.409
Ukupno	19.448	7.376	6.561	33.385	316	731	1.289	2.336	31.049
31.12.2020. Djelatnost	S1	S2	S3	Ukupno	Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravke vrijednosti	Neto izloženost
Prerađivačka industrija	25.812	24.390	179	50.381	540	1.693	27	2.260	48.121
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	16.184	9.865	-	26.049	350	687	-	1.037	25.012
Građevinarstvo	-	3.587	-	3.587	-	508	-	508	3.079
Prijevoz i skladištenje	9.931	1.770	-	11.701	230	133	-	363	11.337
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	1.710	1.433	-	3.143	29	72	-	101	3.042
Poslovanje nekretninama	940	406	-	1.346	15	21	-	36	1.310
Ostale djelatnosti	16.208	5.037	36	21.281	351	349	27	727	20.554
Pravna lica	70.785	46.488	215	117.488	1.515	3.463	54	5.032	112.455
Opća potrošnja	2.149	299	-	2.448	11	20	-	31	2.417
Stambena izgradnja	6.011	656	-	6.667	30	38	-	68	6.599
Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	1.039	80	11	1.130	18	6	8	32	1.098
Stanovništvo	9.199	1.035	11	10.245	59	64	8	131	10.114
Ukupno	79.984	47.523	226	127.733	1.574	3.527	62	5.163	122.569

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

Kvalitet portfolija za koji su istekle odobrene mjere

31.12.2021. Djelatnost	S1	S2	S3	Ukupno	Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravke vrijednosti	Neto izloženost
Prerađivačka industrija	22.493	5.583	1.251	29.327	457	504	1.013	1.974	27.353
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	18.961	2.405	1.227	22.593	338	220	1.076	1.634	20.959
Građevinarstvo	8.240	-	211	8.451	152	-	193	345	8.106
Prijevoz i skladištenje Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	4.019	2.069	104	6.192	73	171	82	326	5.886
Poslovanje nekretninama	2.533	2.925	-	5.458	47	275	-	322	5.136
Ostale djelatnosti	5.679	-	395	6.074	87	-	59	146	5.928
Pravna lica	14.130	3.637	133	17.900	265	543	101	909	16.991
Opća potrošnja	76.055	16.619	3.321	95.995	1.419	1.713	2.524	5.656	90.339
Stambena izgradnja Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	21.167	1.986	643	23.796	219	173	122	514	23.282
Stanovništvo	1.248	116	146	1.510	15	10	129	154	1.356
Ukupno	32.486	2.887	1.904	37.277	356	278	1.209	1.843	35.434
	108.541	19.506	5.225	133.272	1.775	1.991	3.733	7.499	125.773

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.2 Kreditni rizik (*nastavak*)

31.12.2020. Djelatnost	S1	S2	S3	Ukupno	Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravke vrijednosti	Neto izloženost
Prerađivačka industrija	18.782	1.704	54	20.540	436	170	41	647	19.894
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	15.223	1.305	249	16.777	314	72	163	549	16.228
Građevinarstvo	13.812	79	-	13.891	317	10	-	327	13.564
Prijevoz i skladištenje Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	3.841	806	-	4.647	86	58	-	144	4.503
Poslovanje nekretninama	6.033	-	-	6.033	118	-	-	118	5.915
Ostale djelatnosti	4.771	586	56	5.413	109	44	32	185	5.229
Pravna lica	65.651	5.953	359	71.963	1.440	536	236	2.212	69.753
Opća potrošnja	12.550	1.432	715	14.697	92	136	551	779	13.918
Stambena izgradnja Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	22.518	625	91	23.234	127	39	50	216	23.018
Stanovništvo	2.124	166	109	2.399	30	15	82	127	2.272
Ukupno	102.843	8.176	1.274	112.293	1.689	726	919	3.334	108.961

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**4.3 Tržišni rizik**

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija po osnovu profitne marže, valuta i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su profitne marže, kurs stranih valuta i cijene kapitala.

Uprava postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje tržišnog rizika, koje redovno nadgledaju odbori za upravljanje rizikom Banke.

4.4 Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizlazi iz aktivnosti finansiranja, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontrolira se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranu valutu ili vezane za stranu valutu.

Dnevno upravljanje valutnom pozicijom Banke, temeljem zakonske regulative i internih pravila, je odgovornost Sektor sredstava i finansijskih institucija.

U cilju učinkovitijeg upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursevima i riziku stranih valuta.

Banka je imala sljedeće značajne valutne pozicije na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine. Banka ima veliki broj ugovora s valutnom klauzulom. Vrijednost u domaćoj valuti glavnice i profitne marže kod takvih ugovora određuje se kretanjem kursa strane valute.

Na dan 31. decembra 2021.	BAM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Finansijska imovina					
Novac i sredstva kod banaka	325.011	71.052	1.081	10.668	408.812
Obavezna rezerva kod CBBH	129.098	-	-	-	129.098
Plasmani bankama	35	59.455	12.363	-	71.853
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD	28	45	2	-	75
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	289	-	-	-	289
Finansiranje klijenata	842.716	-	-	-	842.716
Ostala finansijska imovina	3.811	519	1	2	4.333
Ukupna finansijska imovina	1.300.988	132.071	13.447	10.670	1.457.176
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	-	19.568	-	-	19.568
Depoziti klijenata	881.340	286.380	13.158	10.082	1.190.960
Obaveze za primljene pozajmice	949	97.792	-	-	98.741
Ostale finansijske obaveze	18.447	961	159	1	19.568
Ukupno finansijske obaveze	900.736	404.701	13.317	10.083	1.328.837
Neto devizna pozicija	400.252	(272.630)	130	587	128.339

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**4.4 Valutni rizik (nastavak)**

Na dan 31. decembra 2020.	BAM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Finansijska imovina					
Novac i sredstva kod banaka	239.667	58.281	1.617	8.617	308.182
Obavezna rezerva kod CBBH	107.339	-	-	-	107.339
Plasmani bankama	42	54.552	10.302	-	64.896
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD	28	46	1	-	75
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	460	-	-	-	460
Finansiranje klijenata	790.850	-	-	-	790.850
Ostala finansijska imovina	3.384	324	152	4	3.864
Ukupna finansijska imovina	1.141.770	113.203	12.072	8.621	1.275.666
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	-	74.338	-	-	74.338
Depoziti klijenata	712.495	233.724	11.750	8.384	966.352
Obaveze za primljene pozajmice	1.899	97.792	-	-	99.690
Ostale finansijske obaveze	16.163	398	216	1	16.777
Ukupno finansijske obaveze	730.556	406.251	11.966	8.384	1.157.158
Neto devizna pozicija	411.214	(293.048)	106	237	118.508

Razlika u neto deviznoj poziciji u 2021. i 2020. godini proizlazi iz činjenice da su finansiranja sa valutnom klauzulom vezanom za EUR iskazana u poziciji BAM. Obzirom, da pozicije ostalih valuta ne pokazuju značajniju neusklađenost, Banka nije u značajnoj mjeri izložena valutnom riziku.

Analiza osjetljivosti - strane valute

Banka je uglavnom izložena valutama EUR i USD budući da je BAM fiksno vezan za EUR (1 EUR = 1,95583 BAM). Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Značajnija izloženost deviznom riziku je prisutna za valute USD. Analiza osjetljivosti urađena je na bazi 10%-tnog povećanja ili smanjenja kursa USD-a u odnosu na domaću valutu.

	Efekat USD	
	2021.	2020.
Promjena rezultata (+/-)	13	11

Banka uzima izloženost na efektne promjene na prevladavajuće kursne razlike na finansijsku poziciju i novčani tok. Banka prati svoj valutni položaj u odnosu na udovoljavanje regulatornim zahtjevima koje je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine definirala kao limite otvorenih pozicija. Banka nastoji sučeliti svoju imovinu i obaveze u stranim valutama kako bi izbjegla izloženost valutnom riziku.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.5 Upravljanje rizikom profitne marže

Poslovanje Banke je pod utjecajem rizika promjene profitnih marži, u onoj mjeri u kojoj imovina i obaveze koji nose profitnu maržu dospijevaju ili im se mijenjaju profitne marže u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Većina ugovora o finansiranju pravnih i fizičkih lica su inicijalno ugovoreni sa profitnim maržama koje su zasnovane na šestomjesečnom ili jednogodišnjem EURIBOR-u. Promjena marži se vrši u skladu sa promjenama na tržištu.

Osjetljivost imovine i obaveza na kretanje profitne marže

Tabela u nastavku daje kratak prikaz izloženosti Banke riziku profitne marže na kraju godine. Sredstva i obaveze Banke su u tabeli prikazani po knjigovodstvenoj vrijednosti i kategorizirani po ugovorenom roku dospijeća ili promjene profitne marže

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

4.5 Upravljanje rizikom profitne marže (nastavak)

Na dan 31. decembra 2021.	Bez profitne marže	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno	Fiksna profitna marža
Finansijska aktiva								
Novac i sredstva kod banaka	101.410	307.402	-	-	-	-	408.812	-
Obavezna rezerva kod CBBH	-	129.098	-	-	-	-	129.098	
Plasmani kod drugih banaka	-	71.853	-	-	-	-	71.853	71.853
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	75	-	-	-	-	-	75	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	289	-	-	-	-	-	289	-
Finansiranje klijenata	13.085	31.057	31.445	225.493	345.998	195.638	842.716	-
Ostala finansijska aktiva	4.333	-	-	-	-	-	4.333	-
Ukupno finansijska aktiva	119.192	539.410	31.445	225.493	345.998	195.638	1.457.176	71.853
Finansijske obaveze								
Depoziti banaka	-	1	-	9	19.558	-	19.568	19.568
Depoziti klijenata	477.936	278.177	21.686	144.194	266.358	2.609	1.190.960	1.189.665
Obaveze za primljene pozajmice	98.741	-	-	-	-	-	98.741	98.741
Ostale finansijske obaveze	19.568	-	-	-	-	-	19.568	
Ukupno finansijske obaveze	596.245	278.178	21.686	144.203	285.916	1.609	1.328.837	1.307.974
Neusklađenost profitne marže	(477.053)	261.232	9.759	81.290	60.082	194.029	128.339	(1.236.121)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.5 Upravljanje rizikom profitne marže (*nastavak*)

Na dan 31. decembra 2020.	Bez profitne marže	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno	Fiksna profitna marža
Finansijska aktiva								
Novac i sredstva kod banaka	83.459	224.723	-	-	-	-	308.182	-
Obavezna rezerva kod CBBH	-	107.339	-	-	-	-	107.339	-
Plasmani kod drugih banaka	-	64.896	-	-	-	-	64.896	64.896
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	75	-	-	-	-	-	75	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	460	-	-	-	-	-	460	-
Finansiranje klijenata	20.670	30.751	34.137	207.506	324.743	173.043	790.850	-
Ostala finansijska aktiva	3.864	-	-	-	-	-	3.864	-
Ukupno finansijska aktiva	108.528	427.709	34.137	207.506	324.743	173.044	1.275.666	64.896
Finansijske obaveze								
Depoziti banaka	-	54.770	-	10	19.558	-	74.338	74.338
Depoziti klijenata	341.468	221.354	41.710	135.375	215.034	11.411	966.352	965.338
Obaveze za primljene pozajmice	99.690	-	-	-	-	-	99.690	99.690
Ostale finansijske obaveze	16.777	-	-	-	-	-	16.777	-
Ukupno finansijske obaveze	457.925	276.124	41.710	135.385	234.592	11.411	1.157.157	1.139.366
Neusklađenost profitne marže	(349.397)	151.586	(7.573)	72.121	90.151	161.633	118.508 (1.074.470)	

Analiza osjetljivosti – profitna marža

U zavisnosti od neto zaduženosti u nekom vremenskom periodu, bilo koja promjena profitne marže ima proporcionalan uticaj na rezultat Banke. Izloženost Banke stopama profitnih marži na fiksnu imovinu i obaveze je detaljno prikazana u dijelu koji govori o upravljanju rizikom likvidnosti.

Da su profitne marže na plasmane i depozite bile za 1% više/niže, sa svim ostalim parametrima nepromijenjenim, dobit/gubitak bi bio viši/niži za iznos 259 hiljada BAM (2020. godina: 242 hiljade BAM), zbog viših/nižih troškova profitnih marži.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.6 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje u finansiranju aktivnosti Banke i u upravljanju pozicijama. Tretirajući rizik likvidnosti Banka konsolidira svoje operacije u skladu sa relevantnim odlukama i internim politikama usmjerenim na održavanje rezervi likvidnosti, harmonizaciju sredstava i obaveza sa indikatorima i limitima likvidnosti.

Banka ima pristup raznolikim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih lica, uzete namjenske kreditne linije/pozajmice i dionički kapital. To povećava fleksibilnost finansiranja, ograničava ovisnost o bilo kojem pojedinačnom izvoru i općenito umanjuje trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti korištenjem obaveza različitih dospijeća. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva. Nadalje, Banka drži portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Ročnost imovine i obveza te kapitala i rezervi Banke na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine prikazana je u tabeli u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospijeća, uz izuzetak vlasničkih udjela po vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koji su razvrstani u skladu s njihovom sekundarnom likvidnošću, u periodu dospijeća do jednog mjeseca kao i obavezna rezerva.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.6 Rizik likvidnosti (*nastavak*)

Na dan 31. decembra 2021.	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno
Finansijska imovina						
Novac i sredstva kod Banaka	408.812	-	-	-	-	408.812
Obavezna rezerva kod CBBH	129.098	-	-	-	-	129.098
Plasmani kod drugih Banaka	71.853	-	-	-	-	71.853
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	75	-	-	-	-	75
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	289	-	-	-	-	289
Finansiranje klijenata	37.435	34.657	227.341	347.349	195.934	842.716
Ostala finansijska imovina	4.333	-	-	-	-	4.333
Ukupna finansijska imovina	651.895	34.657	227.341	347.349	195.934	1.457.176
Finansijske obaveze						
Depoziti banaka	1	-	9	19.558	-	19.568
Depoziti klijenata	747.714	21.847	144.381	270.442	6.576	1.190.960
Obaveze za primljene Pozajmice	-	24	98.717	-	-	98.741
Ostale finansijske obaveze	19.568	-	-	-	-	19.568
Ukupno finansijske obaveze	767.283	21.871	243.107	290.000	6.576	1.328.837
Potencijalne i preuzete obaveze	80.364	-	-	-	-	80.364
Neusklađenost ročne strukture	(195.752)	12.786	(15.766)	57.349	189.358	47.975

Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.6 Rizik likvidnosti (*nastavak*)

Na dan 31. decembra 2020.

	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god. god.	Ukupno
Finansijska imovina						
Novac i sredstva kod Banaka	308.182	-	-	-	-	308.182
Obavezna rezerva kod CBBH	107.339	-	-	-	-	107.339
Plasmani kod drugih Banaka	64.896	-	-	-	-	64.896
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	75	-	-	-	-	75
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	460	-	-	-	-	460
Finansiranje klijenata	36.484	36.447	217.757	326.805	173.357	790.850
Ostala finansijska imovina	3.864	-	-	-	-	3.864
Ukupna finansijska imovina	520.865	36.447	217.757	326.805	173.357	1.275.666
Finansijske obaveze						
Depoziti banaka	54.770	-	10	19.558	-	74.338
Depoziti klijenata	556.082	41.720	136.288	217.406	14.856	966.352
Obaveze za primljene Pozajmice	-	182	182	99.326	-	99.690
Ostale finansijske obaveze	16.777	-	-	-	-	16.777
Ukupno finansijske obaveze	627.629	41.902	136.480	336.290	14.856	1.157.157
Potencijalne i preuzete obaveze	96.180	-	-	-	-	96.180
Neusklađenost ročne strukture	(202.944)	(5.455)	81.277	(9.485)	158.501	22.329

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.7 Prezentacija finansijskih instrumenata po klasifikaciji

U svrhu mjerena, MSFI 9 "Finansijski instrumenti" i Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Banka klasificira finansijska sredstva po slijedećim kategorijama: (a) finansiranje komitenata i potraživanja, (b)finansijska sredstva po fer vrijednosti iskazana kroz dobit ili gubitak i (c)finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobiti. Finansijske obaveze se klasificiraju kao ostale finansijske obaveze.

Slijedeće tabele prikazuju usklađivanje finansijskih sredstava prema navedenoj klasifikaciji.

31. decembar 2021.	Amortizovani trošak	Po fer vrijednost i iskazana kroz dobit ili gubitak	Po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Ukupno
Imovina				
Novac i novčani ekvivalenti	408.812	-	-	408.812
Obavezna rezerva kod Centralne banke	129.098	-	-	129.098
Plasmani bankama	71.853	-	-	71.853
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	75	289
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	289	-	75
Finansiranje klijenata	842.716	-	-	842.716
Ostala finansijska imovina	4.333	-	-	4.333
	1.456.812	289	75	1.457.176

31. decembar 2020.	Amortizovani trošak	Po fer vrijednost i iskazana kroz dobit ili gubitak	Po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Ukupno
Imovina				
Novac i novčani ekvivalenti	308.182	-	-	308.182
Obavezna rezerva kod Centralne banke	107.339	-	-	107.339
Plasmani bankama	64.896	-	-	64.896
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	75	75
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	460	-	460
Finansiranje klijenata	790.850	-	-	790.850
Ostala finansijska imovina	3.864	-	-	3.864
	1.275.131	460	75	1.275.666

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**4.8 Procjena fer vrijednosti**

Tabela ispod analizira finansijske instrumente iskazane po fer vrijednosti, metodom procjene. Različiti nivoi su definisani na slijedeći način:

- Kotirane cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu i obaveze (Nivo 1), gdje su kotirane cijene stvarne trgovine često na raspolaganju (tj. preko 90% dana trgovanja u godini)
- Inputi osim kotiranih cijena uključenih u nivou 1 koji su vidljivi za imovinu ili obavezu, direktno (kao cijene) ili indirektno (izvedeni iz cijena) (Nivo 2).
- Inputi za imovinu ili obavezu koji se ne zasnivaju na vidljivim podacima tržišta (neuočljivi inputi) (Nivo 3).

Naredna tabela predstavlja finansijsku imovinu i obaveze Banke izmjerene po fer vrijednosti na dan 31. decembar 2021. godine.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Finansijska sredstva:				
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	75	-	75
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	289	-	289
Ukupna sredstva	-	364	-	364

Naredna tabela predstavlja finansijsku imovinu i obaveze Banke izmjerene po fer vrijednosti na dan 31. decembar 2020. godine

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Finansijska sredstva:				
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	75	-	75
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	460	-	-
Ukupna sredstva	-	535	-	535

Tehnike vrednovanja koje se koriste za određivanje fer vrijednosti

Specifične tehnike vrednovanja koje se koriste za vrednovanje finansijskih instrumenata uključuju:

- korištenje kotirane tržišne cijene ili kvote dilera za slične instrumente
- fer vrijednost preostalih finansijskih instrumenata se određuje pomoću analize diskontiranog novčanog toka.

Sve procjene fer vrijednosti uključene su u nivo 2, osim za vlasničke vrijednosne papire koji ne kotiraju na berzi, gdje su procjene fer vrijednosti utvrđene na osnovu sadašnje vrijednosti i korištenih diskontovanih stopa prilagođenih za rizik ugovorne strane ili vlastiti kreditni rizik.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)

4.9 Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom su:

- Zadovoljiti kapitalne uslove koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- Očuvati sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem u cilju nastavka osiguravanja povrata dioničarima i beneficija ostalim zainteresovanim stranama;
- Održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Uprava Banke kao i Odbor upravljanja aktivom i pasivom redovno nadgleda adekvatnost i stanje kapitala i o tome izvještava Nadzorni Odbor.

Banka, u skladu sa Odluku o izračunavanju kapitala banke (Službene novine FBiH, broj: 81/17 i 37/20) (u daljem tekstu: Odluka), mora u svakom trenutku ispunjavati sljedeći minimum kapitalnih zahtjeva:

1. stopu redovnog osnovnog kapitala od 6,75% (CET1 stopa), kao odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
2. stopu osnovnog kapitala od 9% (T1 stopa), kao odnos osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku i
3. stopu regulatornog kapitala od 12%, kao odnos regulatornog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Prema ovoj Odluci, Regulatorni kapital Banke predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala, nakon regulatornih usklađivanja, i to:

1. Osnovni kapital (T1) Banke predstavlja zbir stavki redovnog osnovnog kapitala (CET1) nakon regulatornih usklađivanja i stavki dodatnog osnovnog kapitala (AT1) nakon regulatornih usklađivanja.
2. Dopunski kapital (T2) Banke se sastoji od stavki dopunskog kapitala Banke nakon umanjenja za regulatorna usklađivanja i primjene privremenog izuzeća od odbitka od regulatornog kapitala. Dopunski kapital ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala.

Ukupan iznos izloženosti riziku Banka izračunava kao zbir sljedećih stavki:

- iznosi izloženosti ponderisani rizikom za kreditni rizik,
- kapitalni zahtjevi koji se odnose na tržišne rizike (valutni rizik, rizik namirenja, robni rizik) i
- kapitalni zahtjevi za operativni rizik.

4. Upravljanje finansijskim rizikom (*nastavak*)**4.9 Upravljanje kapitalom (*nastavak*)**

U narednoj tabeli dat je kratak prikaz strukture regulatornog kapitala i stopa adekvatnosti kapitala:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Regulatorni kapital Banke (nerevidirano)*	142.507	138.504
Iznosi izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik	813.717	790.985
Izloženosti riziku za valutni rizik	51.940	50.448
Izloženosti riziku za operativni rizik	51.940	50.448
Ukupan iznos izloženosti riziku	865.657	841.433
Stopa redovnog osnovnog kapitala	16,5%	16,5%
Stopa osnovnog kapitala	16,5%	16,5%
Stopa regulatornog kapitala	16,5%	16,5%
Stopa redovnog osnovnog kapitala uključujući usklađenja iz Stuba 2	8,10%	7,78%
Stopa osnovnog kapitala uključujući usklađenja iz Stuba 2	10,81%	10,37%
Stopa regulatornog kapitala uključujući usklađenja iz Stuba 2	14,41%	13,82%

*Regulatorni kapital Banke će biti revidiran tokom provođenja regulatornih revizorskih procedura

Minimalna stopa adekvatnosti kapitala, po regulativi iznosi 12%. Uprava Banke smatra da je Banka u toku 2021. i 2020. godine bila u potpunosti usklađena sa zahtjevima za upravljanjem kapitalom u skladu sa zahtjevima internih akata i regulativa koje propisuje Agencija.

Banka planira uvrstiti revidiranu dobit 2022. godine u obračun adekvatnosti kapitala po usvajanju finansijskih izvještaja od strane Nadzornog Odbora i Skupštine, nakon čega bi adekvatnost kapitala na 31.12.2021. godine trebala iznositi 16,78%

5. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke

Banka pravi procjene i pretpostavke o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se provjeravaju, a zasnivaju se na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali uprkos tome neizbjegno predstavljaju izvore neizvjesnosti procjena. Procjena umanjenja vrijednosti portfolija finansiranja klijenata Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjena. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnih usklađenosti knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

Umanjenje vrijednosti finansiranja klijenata

Banka redovno pregleda svoj portfolio kako bi procijenila adekvatnost umanjenja vrijednosti. U odluci da li umanjenje vrijednosti treba biti priznato kroz izvještaj o svebuhtnoj dobiti za godinu, Banka pravi procjenu da li postoje bilo kakvi događaji koji indiciraju da postoji mjerljivo smanjenje procjenjenih budućih novčanih tokova na nivou portfolija prije nego što se umanjenje može identificirati na nivou individualne izloženosti. Ovi događaji mogu uključivati podatke koji upućuju da postoji negativna promjena u naplativosti potraživanja od dužnika u grupi, ili ukoliko postoje državni ili lokalni ekonomski uslovi koji koreliraju sa nenaplativosti imovine u grupi. Uprava koristi procjene bazirano na historijskom trošku za imovinu koja ima karakteristike kreditnog rizika i objektivne dokaze o umanjenju vrijednosti slične onima na nivou portfolija. Metodologija i pretpostavke korištene pri procjeni iznosa i vremenskog aspekta budućih gotovinskih tokova se redovno pregleda kako bi se smanjila razlika između procijenjenih i stvarnih gubitaka.

Rezervisanja za otpremnine

Rezervisanja za otpremnine se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

Stečena imovina

Stečena imovina predstavlja finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja finansiranja komitenata u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju i uključuju se u stavke nekretnine i oprema, ostala sredstva ili zalihe u sklopu ostalih sredstava, u zavisnosti od njihove prirode i namjera Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mijere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

Obaveze za poreze

Banka formira poreznu obavezu u skladu s poreznim zakonima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezna prijava podložna je odobravanju od strane poreznih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreznog obveznika. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja Uprave. Kao rezultat navedenog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata koje mogu biti značajne. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

6. Neto prihodi od finansiranja i ulaganja

	2021.	2020.
Prihodi od finansiranja pravnih lica (Musharaka)	18.632	18.354
Prihodi od finansiranja fizičkih lica (Musharaka, Ijara)	18.822	18.253
Prihod od poslovanja sa drugim bankama (Murabaha, Wakala)	1.039	1.111
<i>Prihodi od finansiranja i ulaganja</i>	<u>38.493</u>	<u>37.718</u>
Troškovi po osnovu obaveza prema pravnim licima (Musharaka)	(2.476)	(2.829)
Troškovi po osnovu obaveza prema fizičkim licima (Musharaka)	(3.515)	(3.585)
Troškovi po osnovu obaveza prema bankama (Murabaha, Wakala)	(1.715)	(1.178)
<i>Troškovi po osnovu obaveza prema klijentima i bankama</i>	<u>(7.706)</u>	<u>(7.592)</u>
Ukupno	<u>30.787</u>	<u>30.126</u>

7. Neto prihodi od naknada i provizija

	2021.	2020.
Naknade od usluga platnog prometa	5.724	4.611
Izdavanje garancija i akreditiva	1.201	1.289
Konverzija stranih valuta	1.521	965
Prihod od provizije - kupoprodaja deviza	142	65
Ostale usluge banke	6.618	6.341
<i>Ukupno prihodi od naknada i provizija</i>	<u>15.206</u>	<u>13.271</u>
Trošak naknada po kartičnom poslovanju	(1.892)	(1.552)
Troškovi regulatora i ino banaka	(1.134)	(986)
Trošak platnog prometa	(649)	(510)
Troškovi po osnovu kupoprodaje deviza	(34)	(2)
Troškovi konverzije	(541)	(300)
<i>Ukupno rashodi od naknada i provizija</i>	<u>(4.250)</u>	<u>(3.350)</u>
Ukupno	<u>10.956</u>	<u>9.921</u>

8. Neto dobit iz finansijskog poslovanja

	2021.	2020.
Dobit od kursnih razlika, neto	957	457
Dobici/(Gubici) po osnovu finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, neto	178	(78)
Prihod od dividendi	17	24
Ukupno	<u>1.152</u>	<u>403</u>

9. Troškovi zaposlenih

	2021.	2020.
Plate	8.183	8.333
Porezi i naknade iz i na plate	4.984	5.131
Ostali troškovi zaposlenih	2.573	3.357
Ukupno	15.740	16.821

Prosječan broj zaposlenih u 2021. godini iznosio je 447 (2020.: 457).

Troškovi osoblja uključuju 2.724 hiljada BAM (2020: 2.808 hiljada BAM) obaveznih doprinosa za penzиона osiguranje plaćenih Zavodu za penziono osiguranje. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plate zaposlenih.

10. Ostali operativni troškovi

	2021.	2020.
Troškovi osiguranja depozita	2.076	1.831
Kancelarijski materijal i troškovi održavanja	1.448	1.455
Ugovori o djelu – posredovanje	1.430	207
Troškovi obezbjeđenja	1.012	952
Telekomunikacijski troškovi	757	673
Profesionalne usluge	752	701
Marketing i reprezentacija	707	657
Nadzorni odbor i skupština dioničara	332	123
Troškovi energije, poštarine i komunikacija	287	246
Troškovi taksi	259	215
Komunalni troškovi	192	169
Troškovi SWIFTA	173	82
Gubitci od prodaje stečene materijalne aktive	170	-
Ukalkulisani porezi i doprinosi	127	450
Troškovi po leasingu	115	108
Zakup opreme za zajedničku upotrebu	106	97
Trošak goriva	101	93
Troškovi plastika za izradu VISA kartica	73	83
Troškovi obrazovanja	72	54
Članarine	56	55
Troškovi organizacije konferencija	5	62
Sudski troškovi	3	151
Kazne	3	16
Ostali troškovi	744	669
Ukupno	11.000	9.149

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

11. Neto troškovi rezervisanja

	2021.	2020.
Finansiranje klijenata (Napomena 19)	7.184	7.765
Ostala imovina (Napomena 20)	3.172	1.215
Rezervisanja za vanbilansne obaveze (Napomena 27)	32	(211)
Rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore (Napomena 27)	276	(90)
Ostala rezervisanja (Napomena 27)	312	(41)
Novac i sredstva kod banaka (Napomena 14)	151	195
Obavezna rezerva (Napomena 15)	22	2
Plasmani kod drugih banaka (Napomena 16)	31	201
Ukupno	11.180	9.036

12. Ostali operativni prihodi

	2021.	2020.
Prihod od naplate vanbilansne glavnice	915	559
Dobit od prodaje stečene imovine	323	145
Naplaćena otpisana potraživanja od finansiranja klijenata – glavnica	96	51
Prihodi od zakupa	46	41
Prihod od organizacije sajmova	17	102
Ostali prihodi	-	322
Ukupno	1.397	1.220

13. Trošak poreza na dobit

Komponente poreza na dobit se mogu prikazati kako slijedi:

	2021.	2020.
Tekući porez	1.014	99
Odloženi poreski rashodi	65	65
Odloženi poreski prihod	(524)	(1.311)
Ukupno trošak poreza na dobit	555	(1.147)

Usklađivanje računovodstvene dobiti i poreza na dobit

	2021.	2020.
Dobit prije oporezivanja	3.773	4.176
<i>Porez na dobit po stopi od 10%</i>	377	417
<i>Usklađenja za:</i>		
- porezno nepriznati prihodi	(2)	(24)
- porezno nepriznati troškovi	639	463
- kapitalni gubici priznati u 2021. godini	-	(757)
- efekat niže računovodstvene stope amortizacije i više stope amortizacije u poreske surhe	65	65
Iznos poreza za godinu	1.079	164
Efektivna stopa poreza na dobit (%)	28,62%	3,92%

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

13. Trošak poreza na dobit (nastavak)

Promjene u odloženim poreskim obavezama su kako slijedi:

	2021.	2020.
Stanje na 1. januar	129	64
Neto promjene u odloženim poreskim obavezama	65	65
Odložena poreska obaveza na 31. decembar (Napomena 26)	194	129

Odložna poreska sredstva se odnose na privremene poreske razlike po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka za Stage 1 i 2 (finansiranja, ostala aktiva, vanbilans i stečena imovina).

Promjene u odloženim poreskim sredstvima su kako slijedi:

	2021.	2020.
Stanje na 1. januar	-	-
Odloženi poreski efekti prve primjene Odluke	2.174	863
Neto promjene u odloženim poreskim sredstvima	524	1.311
Odložena poreska sredstva na 31. decembar	2.698	2.174

14. Novac i sredstva kod banaka

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Račun kod Centralne banke	307.709	224.948
Računi kod drugih banaka	74.256	61.924
Novac u blagajni	27.400	21.712
Umanjenje vrijednosti	(553)	(402)
Ukupno	408.812	308.182

Kreditni kvalitet finansijskih sredstava koja niti kasne niti su obezvrijedjena može biti procijenjen na osnovu eksternog kreditnog rejtinga (ukoliko je dostupan) ili na osnovu hisotrijskih informacija o neizmirenju obaveza od te druge strane.

Ugovorne strane sa eksternim kreditnim rejtingom (Moody's)	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
A1	240	63
A2	-	-
A3	-	-
BA1	-	-
BA2	-	-
BAA1	31.989	25.016
BAA2	-	-
B3	-	-
CAA1	-	-
CAA3	-	-
BB (Standard Poor's)	-	-
BBB (Fitch)	7.089	-
BB (Fitch)	-	-
B (Fitch)	9.633	7.950
Nije rangirano	25.305	28.895
	74.256	61.924

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***14. Novac i sredstva kod banaka (nastavak)**

Centralna Banka Bosne i Hercegovine nema kreditni rejting, prema tome korišten je kreditni rejting zemlje (B 3 sa stabilnim izgledima prema Moody's, rejting potvrđen u avgustu 2021. godine, B sa stabilnim izgledima prema Standard Poor's-u, rejting, također potvrđen u avgustu 2021. godine).

Kretanje rezervi na umanjenje vrijednosti novčanih sredstava je kako slijedi:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje na dan 1. januara	402	193
Efekat Odluka FBA	-	14
Neto povećanje/(smanjenje) rezervisanja (Napomena 11)	<u>151</u>	<u>195</u>
Stanje na dan 31. decembra	553	402

15. Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH

Obavezna rezerva predstavlja iznos koji obavezno mora biti deponovan kod Centralne banke Bosne i Hercegovine („CBBH“). Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj su valuti izraženi. U osnovicu za obračun obavezne rezerve ulazi 10% iznosa stanja depozita i pozajmljenih sredstava.

Kretanje rezervi na umanjenje vrijednosti obavezne rezerve je kako slijedi:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje na dan 1. januara	107	-
Efekat Odluka FBA	-	105
Neto povećanje rezervisanja (Napomena 11)	<u>22</u>	<u>2</u>
Stanje na dan 31. decembra	129	107

16. Plasmani kod drugih banaka

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Plasmani kod drugih banaka – bruto	72.217	65.229
Umanjenje vrijednosti	(364)	(333)
Ukupno	71.853	64.896

U 2021. godini profitne marže na plasmane u EUR kretale su se od 0,25% do 1,5% godišnje (31. decembra 2020. godine - profitne marže na plasmane u EUR su se kretale od 0,10% do 1,50% godišnje).

Promjene na umanjenju vrijednosti plasmana kod drugih banaka su kako slijedi:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje na dan 1. januara	333	97
Efekat Odluke FBA 01.01.2021	-	35
Neto povećanje (Napomena 11)	<u>31</u>	<u>201</u>
Stanje na dan 31. decembra	364	333

16. Plasmani kod drugih banaka (nastavak)

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Ugovorne strane sa i bez eksternog kreditnog rejtinga		
BBB (Fitch Ratings)	-	734
BB (Fitch Ratings)	-	-
B (Fitch Ratings)	-	39.757
BB (Standard Poor's)	60.996	24.405
B (Standard Poor's)	-	-
Nije rangirano	10.857	-
	71.853	64.896

17. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Vlasnički udjeli u povezanim licima	10	10
Ostali vlasnički udjeli	65	65
Ukupno	75	75

Vlasnički udjeli koji ne kotiraju na berzi su slijedeći :

Društvo	Aktivnost	% vlasništva	Država
Islamska međunarodna agencija za rejting	Agencija za rejting islamskih institucija	0,05	Kraljevina Bahrein
Registar vrijednosnih papira Federacije Bosne i Hercegovine	Registracije, čuvanje i održavanje podataka o vrijednosnim papirima	0,687	Bosna i Hercegovina
BBI Real Estate d.o.o. Sarajevo	Upravljanje nekretninama i razvoj nekretnina za prodaju	0,03	Bosna i Hercegovina
S.W.I.F.T. SCRL, Avenue Adele 1, B-1310 La Hulpe	Usluge sigurnog slanja poruka finansijskim institucijama	0,0005	Belgija

18. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
<i>Vlasnički udjeli koji kotiraju na berzi</i>		
Udjeli – društva u zemlji	460	460
Prodaja dijela portfolia	171	
Ukupno	289	460

Tokom 2021. izvršeno je smanjenje ovog portfolia prodajom dijela dionica od BAM 171 hiljada što je rezultiralo da vrijednost vlasničkih udjela na kraju 2021 god. iznosi BAM 289 hiljada.

Banka je izvršila usklađenje fer vrijednosti preostalog portfolia što je rezultiralo povećanjem njegove vrijednosti u iznosu od KM 66 hiljada (2020. godine : smanjenje u iznosu od 78 hiljada BAM).

Primljene dividende na osnovu vlasničkih udjela koji kotiraju na berzi iznosile su 16,7 hiljade BAM (2020. godine: 24 hiljada BAM).

Kreditni kvalitet finansijskih sredstava koji niti kasne niti su obezvrijedena može biti procijenjen na osnovu eksternog kreditnog rejtinga (ukoliko je dostupan) ili na osnovu historijskih informacija o neizmirenju obaveza od te druge strane. Obzirom da kreditni rejtinzi emitentata nisu bili na raspolaganju, korišteni su rejtinzi država, shodno tome na dan 31. decembra 2021. godine izloženost na imovini prema Moody's se nalazi u kategoriji B3 sa stabilnim izgledima u iznosu od 289 hiljada BAM (2020. godina - Bosna i Hercegovina B3 sa stabilnim izgledima 460 hiljada BAM).

19. Finansiranje klijenata

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
<i>Preduzeća</i>		
- kratkoročni	172.528	159.714
- dugoročni	339.368	321.720
	511.896	481.434
<i>Stanovništvo</i>		
- kratkoročni	8.532	8.780
- dugoročni	370.876	345.755
	379.408	354.535
Ukupno bruto finansiranje klijenata	891.304	835.969
Umanjenje vrijednosti	(48.588)	(45.119)
Neto finansiranje klijenata	842.716	790.850

Finansiranje klijenata se odnosi na klijente u Bosni i Hercegovini.

Promjene na umanjenju vrijednosti finansiranja klijenata dato je kako slijedi:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje na dan 1. januara	45.119	36.139
Efekat primjene Odluke FBA 01.01.2020.	-	15.091
Računovodstveni otpis 01.01.2020.	-	(8.971)
Neto povećanje/ (smanjenje) (Napomena 11)	7.184	7.765
Računovodstveni otpisi	(3.525)	(4.905)
Trajni otpis	(190)	-
Stanje na dan 31. decembra	48.588	45.119

19. Finansiranje klijenata (nastavak)

Profitne marže za finansiranje klijenata na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine mogu se prikazati kako slijedi:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
	'ooo BAM	'ooo BAM
	Godišnja profitna marža	Godišnja profitna marža
Preduzeća	511.896	0,50%-9,85%
Stanovništvo	379.408	1,96%-12,17%
Ukupno	891.304	835.969

20. Ostala imovina

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Akontacije poreza na dobit	879	1.561
Potraživanja od banaka po kartičnom poslovanju	1.354	840
Potraživanje po osnovu naknada	377	385
Potraživanja od državnih institucija	46	52
Potraživanja Western Union	1.118	685
Ostala potraživanja	899	556
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	(340)	(215)
<i>Ostala finansijska imovina</i>	<i>4.333</i>	<i>3.864</i>
Stečena materijalna imovina	5.185	7.389
Umanjenje vrijednosti stečene imovine	(4.989)	(2.579)
Unaprijed plaćeni troškovi	2.807	2.452
Umanjenje ostale nefinansijske imovine	(91)	(73)
<i>Ostala nefinansijska imovina</i>	<i>2.912</i>	<i>7.188</i>
Ukupno	7.245	11.053

Kretanje na umanjenju vrijednosti ostale imovine je kako slijedi:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje na dan 1. januara	2.867	2.077
Efekat Odluke FBA 01.01.2021	-	(30)
Računovodstveni otpis 01.01.2021	-	(347)
Neto povećanje rezervisanja (Napomena 11)	3.172	1.215
Računovodstveni otpis	(619)	(48)
Stanje na dan 31. decembra	5.420	2.867

20. Ostala imovina (nastavak)

Stečena materijalna imovina odnosi se na preuzete kolaterale. U toku 2021. godine, Banka je preuzeila kolaterale od dužnika u iznosu od 773 hiljade BAM, a prodala 2.976 hiljada BAM (2020.: 469 hiljada BAM).

Bruto vrijednost	2021.	2020.
1.1.	7.388	7.574
Nova sticanja	773	283
Prodaja	(2.976)	(469)
31.12.	5.185	7.388
Ispravka		
1.1.	2.579	1.476
Otpuštanje uslijed prodaje	(1.401)	(183)
Nova sticanja	3.811	271
Nove procjene	-	655
Dodatno umanjenje u skladu sa Odlukom banke	-	360
31.12.	4.988	2.579
Ukupno neto knjigovodstvena 31.12.	196	4.809

U tabeli ispod je dat pregled imovine po godinama od dana sticanja iste u aktivu banke.

	31.decembar 2021	31. decembar 2020.
Do 1 godinu	44	12
1-2 godine	-	1.273
2-3 godine	152	1.622
Preko 3 godine	-	1.902
Ukupno	196	4.809

Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

21. Nekretnine, oprema i imovina sa pravom upotrebe

	Zemljište i zgrade	Računari	Namještaj i oprema	Sredstva u pripremi	Ulaganja u tuđu imovinu	Poslovni prostori sa pravom upotrebe (MSFI 16)	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>							
1. januar 2020.	17.498	3.379	8.342	162	1.754	2.915	34.050
Nabavke	-	-	-	2.880	-	-	2.880
Transferi	13	642	375	(2.636)	257	1.346	-
Prijenos na softver	-	-	-	(259)	-	-	(259)
Otpis i prodaja	-	-	(60)	-	-	(114)	(174)
31. decembar 2020.	17.511	4.021	8.657	147	2.011	4.147	36.494
Nabavke	-	-	-	1.513	-	-	1.513
Transferi	26	477	199	(1.295)	50	543	-
Prijenos na softver	-	-	-	(364)	-	-	(364)
Otpis i prodaja	-	(294)	(145)	-	(5)	(4)	(448)
31. decembar 2021.	17.537	4.204	8.711	1	2.056	4.686	37.195
<i>Akumulirana amortizacija</i>							
1. januar 2020.	1.629	2.513	5.976	-	1.445	801	12.364
Amortizacija za godinu	222	427	607	-	115	856	2.230
Otpis i prodaja	-	-	(60)	-	-	(114)	(174)
31. decembar 2020.	1.851	2.940	6.523	-	1.560	1.543	14.417
Amortizacija za godinu	222	434	553	-	145	889	2.243
Otpis i prodaja	(291)	(133)	-	-	(3)	(4)	(431)
31. decembar 2021.	2.073	3.083	6.943	-	1.702	2.428	16.229
<i>Sadašnja vrijednost</i>							
31. decembar 2021.	15.464	1.121	1.768	1	354	2.258	20.966
31. decembar 2020.	15.660	1.081	2.134	147	451	2.604	22.077

Bruto vrijednost nekretnina i opreme koje su u upotrebi, a koje su 100% amortizovane iznosi 8.246 hiljada BAM

(31.12.2020.: 7.334 hiljada BAM)

22. Nematerijalna imovina

	Softver i licence	Sredstva u pripremi	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>			
1. januar 2020.	3.876	79	3.955
Nabavke		259	259
Transferi	259	(259)	-
31. decembar 2020.	4.135	79	4.214
Nabavke		364	364
Transferi	443	(443)	-
31. decembar 2021.	4.578	-	4.578
<i>Akumulirana amortizacija</i>			
1. januar 2020.	3.166	-	3.166
Amortizacija za godinu	258	-	258
31. decembar 2020.	3.424	-	3.424
Amortizacija za godinu	356	-	356
31. decembar 2021.	3.780	-	3.780
<i>Sadašnja vrijednost</i>			
31. decembar 2021.	798	-	798
31. decembar 2020.	711	79	790

Vrijednost nematerijalne imovine koja je u upotrebi, a koja je 100% amortizovana iznosi 3.192 hiljada BAM (31.12.2020.: 1.527 hiljada BAM)

23. Depoziti klijenata

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Depoziti preduzeća:		
Po viđenju	506.491	326.093
Oročeni	207.831	220.300
Ukupno preduzeća	714.322	546.393
Depoziti fizičkih lica		
Po viđenju	221.433	173.144
Oročeni	255.205	246.816
Ukupno depoziti fizičkih lica	476.638	419.960
Ukupno	1.190.960	966.353

Prosječna profitna marža na oročene depozite u 2021. i 2020. godini iznosila je 1,31% odnosno 1,40%. Obračunata, a neisplaćena obaveza po osnovu profitne marže na dan 31. decembra 2021. godine iznosila je 2.681 hiljada BAM (2020. godine: 3.390 hiljada BAM).

24. Depoziti banaka

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija	19.568	19.568
Kuveyt Turk Katium Bankasi a.s., Istanbul, Republika Turska	-	9.782
Turkiye Finans Katilim Bankasi a.s., Republika Turska	-	9.780
Albaraka Turk Participation Bank Istanbul, Republika Turska	-	9.780
Vakif Katilim Bankasi A.S, Republika Turska	-	7.824
Turkiye Emlak Katilim Bankasi A.S, Republika Turska	-	7.824
Ziraat Katilin Bankasi a.s. Istanbul, Republika Turska	-	9.780
Ukupno	19.568	74.338

Islamic Development Bank, Jeddah, Saudijska Arabija položila je depozit u iznosu od 10 miliona EUR. Profitna marža na depozit iznosi 6M EURIBOR plus 2,00 bps (ne manje od 2%). Rok dospijeća depozita je na dan 23. juna 2023. godine.

25. Obaveze za primljene pozajmice

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
T.C. Ziraat bankasi A.S. Republika Turska	97.792	97.792
Ministarstvo finansija Federacije Bosne i Hercegovine (IFAD)	949	1.898
Ukupno	98.741	99.690

Banci je odobreno finansiranje od strane T.C. Ziraat bankasi A.S., Ministarstva finansija Bosne i Hercegovine i Svjetske banke po profitnim maržama nižim od stopa po kojima bi Banka dobila izvore sredstava od nevladinih i sa vladom povezanih institucija.

Ugovor sa T.C. Ziraat bankasi A.S. Republika Turska je potpisana 18.4.2012. godine na period od 10 godina uz profitnu maržu od 0%.

Banka je potpisala ugovor sa Federalnim Ministarstvom finansija u martu 2008. godine vezano za sredstva obezbjeđena od strane Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (IFAD) koja je koristila da finansira treća lica. Rok otplate je 12 godina (jednokratna otplata) dok je grace period 2 godine. Ugovorena fiksna profitna marža iznosi 2% godišnje.

Preostala sredstva IV projekta IFAD-a u iznosu od 984 hiljada BAM, banka je vratila 1.9.2020. prije roka dospijeća (rok dospijeća bio kraj decembra 2020).

Ugovor za VI projekat IFAD je potpisana 17.01.2017. Sredstva se koriste po ugovorenoj stopi od 0%. Rok otplate je 01.09.2022. Grace period je 24 mjeseca.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

25. Obaveze za primljene pozajmice (nastavak)

Usklada neto duga

Tabela ispod predstavlja analizu našeg duga i kretanja obaveza po primljenim pozajmicama u toku 2021. i 2020. godine. Stavke duga su one koje su prikazane u okviru finansijskih aktivnosti u izvještaju o novčanim tokovima.

	Obaveze od finansijskih aktivnosti	
	Primljene pozajmice	Ukupno
Neto dug na 1.januar 2020.	101.624	101.624
Neto gotovinski tokovi	(1.934)	(1.934)
Neto dug na 31. decembar 2020.	99.690	99.690
Neto gotovinski tokovi	(949)	(949)
Neto dug na 31. decembar 2021.	98.741	98.741

26. Ostale obaveze

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Obaveze za primljeni avans za subvencionirane profitne marže	6.231	8.006
Obaveza po osnovu neraspoređenih priliva	4.217	3.853
Obaveze za leasing	2.309	2.562
Obaveze prema dobavljačima	628	934
Komisioni poslovi	447	121
Ostale obaveze-neaktivni računi	3.547	402
Obaveze za međubankarske odnose CB i master card	1.834	661
Obaveze za stipendije – pomoć	355	238
<i>Ostale finansijske obaveze</i>	<i>19.568</i>	<i>16.777</i>
Obaveze za rabat – rezervisani iznos	2.687	2.223
Odgodeni prihod iz osnova finansiranja	495	218
Odgodeni prihod od naknada po garancijama	139	178
Odgodata poreska obaveza	194	129
Ostale obaveze	454	26
<i>Ostale nefinansijske obaveze</i>	<i>3.969</i>	<i>2.774</i>
Ukupno	23.537	19.551

Neiskorišteni dio ukupno doznačenih sredstava po komisionim poslovima u 2021. godini je 447 hiljada BAM (31. decembra 2020. godine: 121 hiljada BAM).

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

26. Ostale obaveze (nastavak)

Komisioni poslovi

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik u ime trećih lica ne predstavljaju sredstva Banke, te stoga nisu uključena u izvještaju o finansijskom položaju. Banka je isplatila ova sredstva komitentima po instrukcijama dobijenim od strane donatora.

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Primljena sredstava		
Islamic Development Bank	4.647	4.756
Obaveze prema Vladi – Ministarstvo za boračka pitanja FBiH	9.557	3.382
Fondacija Al Mactoum	401	399
Asa Banka	1.498	1.977
Intesa San Paolo Banka	719	949
Ukupno	16.822	11.463
Plasirana sredstva		
Stanovništvo – plasirana sredstva	9.002	3.041
Pravna lica – plasirana sredstva	7.373	8.301
Ukupno	16.375	11.342
Razlika u komisionim poslovima	447	121

Banka ne snosi rizik ovih sredstava, te naplaćuje naknadu od 1% do 2% za svoje usluge.

27. Rezervisanja za obaveze i troškove

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Rezervisanja za vanbilansne obaveze	1.646	1.614
Rezervisanja za otpremnine i neiskorištene godišnje odmore	588	370
Ostala rezervisanja	312	-
Ukupno	2.546	1.984

Kretanje u rezervisanjima za obaveze i troškove:

	Rezervisanja za vanbilansne obaveze	Rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	Ostala rezervisanja	Ukupno
<i>Stanje na dan 31. decembar 2020.</i>	1.614	370	-	1.984
Povećanje rezervisanja	2.797	276	316	3.389
Smanjenje rezervisanja	(2.765)	276	(4)	(2.766)
Promjena (Napomena 11)	32	276	312	620
Isplaćeno	-	(58)	-	(58)
<i>Stanje na 31. decembar 2021.</i>	1.646	588	312	2.546

Gubici od umanjenja vrijednosti za vanbilansne obaveze su priznati kroz neto gubitke umanjenja vrijednosti i rezervisanja u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti (Napomena 11).

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

28. Dionički kapital

Vlasnička struktura Banke je kako slijedi:

	31. decembar 2021.			31. decembar 2020.		
	Broj dionica	Iznos	%	Broj dionica	Iznos	%
Dioničari						
Islamic Development Bank, Saudijska Abu Dhabi Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	593.487	50.031	45,46	593.487	50.031	45,46
Dubai Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	356.040	30.014	27,27	356.040	30.014	27,27
Ukupno	1.305.567	110.059	100,00	1.305.567	110.059	100,00

29. Potencijalne i preuzete obaveze

Da bi se ispunile finansijske potrebe klijenata, Banka ulazi u različite neopozive obaveze i potencijalne obaveze. One se sastoje od garancija (činidbenih i plativih), akreditiva i drugih potencijalnih obaveza. Iako ove obaveze možda neće biti priznate u bilansu stanja, one sadrže kreditni rizik i zbog toga su sastavni dio cijelokupnog rizika Banke.

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020
Činidbene garancije		
Odobreni a neiskorišteni iznos finansiranja klijenata	35.931	46.515
Plative garancije	36.633	37.235
Akreditivi	7.435	11.863
Ukupno	80.364	96.180

Ispod je dat pregled potencijalnih obaveza po nivoima rizika i internom rejtingu Banke.

Činidbene garancije

	31. decembar 2021.			31. decembar 2020.	
	S1 G	S2 G	S3 I i G	Ukupno	Ukupno
Klasa A	29.080	5.476	-	34.556	46.482
Klasa A 1	-	16	-	16	33
Klasa B	-	-	-	-	-
Klasa B1	-	-	-	-	-
Klasa C - default	-	-	1.359	1.359	-
Ukupno	29.080	5.492	1.359	35.931	46.515

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2021. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. Potencijalne i preuzete obaveze (nastavak)**Odobreni, a neiskorišteni iznos finansiranja klijenata**

	31. decembar 2021.			31. decembar 2020.	
	S1	S2	S3	Ukupno	
	G	G	I i G		
Klasa A	35.208	1.318		36.526	37.072
Klasa A 1	23	1		24	46
Klasa B		11		11	11
Klasa B1		2		2	2
Klasa C - default			69	69	104
Ukupno	35.231	1.332	69	36.632	37.235

Plative garancije

	31. decembar 2021.			31. decembar 2020.	
	S1	S2	S3	Ukupno	
	G	G	I i G		
Klasa A	6.380	1.055	-	7.435	11.613
Klasa A 1	-	-	-	-	250
Klasa B	-	-	-	-	-
Klasa B1	-	-	-	-	-
Klasa C - default	-	-	-	-	-
Ukupno	6.380	1.055	-	7.435	11.863

Akreditivi

	31. decembar 2021.			31. decembar 2020.	
	S1	S2	S3	Ukupno	
	G	G	I i G		
Klasa A	-	365	-	365	567
Klasa A 1	-	-	-	-	-
Klasa B	-	-	-	-	-
Klasa B1	-	-	-	-	-
Klasa C - default	-	-	-	-	-
Ukupno	-	365	-	365	567

30. Transakcije sa povezanim stranama

Banka smatra da su joj direktno povezane osobe njezini ključni dioničari i njihove podružnice, pridružena društva Banke, članovi Nadzornog odbora, članovi Uprave i drugo više rukovodstvo Banke (zajedno „ključno rukovodstvo“), članovi uže porodice ključnog rukovodstva te pravna lica koja su pod kontrolom ili značajnim utjecajem ključnog rukovodstva Banke i/ili članova njihovih užih porodica. Transakcije sa povezanim stranama su dio svakodnevnih operacija Banke. Potraživanja i obaveze sa povezanim stranama su kako slijedi:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.		
	Sredstva	Obaveze	Sredstva	Obaveze
Abu Dhabi Islamic Bank, UAE – dioničari	240	-	63	-
BBI Real Estate d.o.o. - ostali	10	794	934	8.237
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija – dioničari	-	19.568	-	19.568
Islamic Development Bank Bank, komisiona finasiranja	-	4.647	-	3.960
Ključno rukovodstvo Banke i članovi njihove uže porodice	1.304	601	1.758	644
Ukupno	1.554	25.610	2.755	32.409
	2021.	2020.		
	Prihodi	Troškovi	Prihodi	Troškovi
BBI Real Estate d.o.o. - ostali	32	261	194	324
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija – dioničari		397	50	398
Dubai Islamic Bank	-	-	-	-
Abu Dhabi Islamic Bank, UAE – dioničari		-	80	-
Ključno rukovodstvo Banke i članovi njihove uže porodice	44	21	40	10
Ukupno	76	679	364	732

Naknade direktorima i članovima Uprave

Naknade izvršnim direktorima i drugim članovima Uprave mogu se prikazati kako slijedi:

	2021.	2020.
Plate	1.233	1.109
Porezi i doprinosi	925	936
Dodatni bonusi	70	326
Ukupno	2.228	2.371

Ukupne bruto naknade i bonus članovima Nadzornog i Odbora za reviziju za 2021. godinu iznose 411 hiljada BAM (2020: 172 hiljada BAM).

31. Događaji nakon datuma bilansa

Nakon 31. decembra 2021. godine do dana izdavanja ovih finansijskih izvještaja nije bilo događaja koji bi imali značajan utjecaj na finansijske izvještaje za 2021. godinu niti su od takvog značaja za poslovanje Banke da bi zahtijevali objavu u napomenama uz finansijske izvještaje za 2021. godinu.